

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
OCTOBER 14

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the third week in June, the first week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVIII Nr. 38 (5831)

2017. gada 14. oktobris – 20. oktobris

Iespējamā misija ir arī jūsu iespēja palīdzēt

DAIRA MORUSA

Vecmodīgais skolas tēls ir ar klusiem bērniem, kuŗi mierīgi sēž savos solos un gaida savu kārtu runāt, kamēr vizinīgais sirmmais skolotājs stāv un runā klases priekšā... Taču mūsdienās skolēni un skolas gaitas, kā zināms, ir krasi mainījušas: skolēni nav klusi un iebaidīti bērnuļi, kuŗi kā robotiņi izpilda visas skolotāju pavēles. Viņi ir attīstītāki savā domāšanā, viņiem pašiem ir savs skats uz dzīvi un savs raksturs. „Vecmodīgā” vizija vairs nebalstās uz patieso

kad viņš pats kaut ko dara, nevis tad, kad kāds viņam lasa priekšā gaŗu lekciju. Pārmaiņas skolas dzīvē ir skaidri manāmas visur pasaulē, ieskaitot Ameriku un, protams, arī mūsu Latviju.

Iespējamās misijas izglītības un liderības programma tika dibināta pirms desmit gadiem ar nolūku veidot Latvijas izglītības sistēmu tā, lai ikviens Latvijas skolēns saņemtu kvalitatīvu izglītību. Un tas ir iespējams, iesaistot veiksmīgākos augstskolu absolventus un profesionāļus

Kopš pirmā iesaukuma, kas bija pirms desmit gadiem, bijuši tikai trīs ārzemju latvieši, kuŗi ir piedalījušies *Iespējamās misijas* programmā. Imanta Nīgale (absolvējusi *Iespējamās misijas* programmu; 6. iesaukuma dalībiece), Mārtiņš Rāčenis (9. iesaukums, absolvēs 2018. gadā), un es, Daira Ruta Morusa (10. iesaukums). Ārzemju latviešiem *Iespējamā misija* programma piedāvā īpašu un vienreizīgu izdevību reemigrēties Latvijā un uzcelt stingru pamatu dzīvei Latvijā.

situāciju skolās. Moderniem skolēniem bieži vien – un kādreiz pat pavisam drīz – kļūst garlaicīgi mācību stundas laikā. Viņiem ne vienmēr pietiek pacietības sēdēt mierīgi solā sešas, septiņas vai pat astoņas stundas dienā. Vai, cienījamais lasītāj, jums pašam arī nav grūti nosēdēt šīs sešas vai astoņas stundas pēc kārtas dienu dienā? Atzišos, ka man pašai bieži vien ir patiešām grūti sēdēt un klausīties tik ilgu laiku. Mūsdienu skolēniem ir vajadzība aktīvāk uzvesties un izpausties skolas dienā. Nerunājot par to, ka pētnieki ir jau sen pierādījuši, ka cilvēks vislabāk mācās tad,

Latvijas skolās un izglītības iestādēs. Vienlaikus *Iespējamā misija* sniedz atbalstu jaunajiem Latvijas skolotājiem – gan metodisko un pedagoģisko, gan morālo, emocionālo un arī profesionālo.

Potenciāliem *Iespējamās misijas* dalībniekiem ir nepieciešams veiksmīgi iziet atlases kārtu, kas sastāv no četriem soļiem. Visupirms vajag izpildīt pieteikšanās anketu, atbildot uz jautājumiem par sevi un par savu iepriekšējo akadēmisko, profesionālo un arī personīgo pieredzi, pierādot savas spējas un savu motivāciju. Pēc pirmās kārtas jāpiedalās

Raksta trešo pasaules diktātu latviešu valodā

Rīgā, Latvijas Universitātes Humānāro zinātņu fakultātē, diktātu lasīja aktrise Guna Zariņa // FOTO: LETA

7. oktobrī trešo pasaules diktātu latviešu valodā rakstījuši gandrīz 600 cilvēku tiešsaistē un apmēram 250 klātienē.

Pērn diktātu tiešsaistē rakstījuši 538 cilvēki, klātienē – 249. Līdz ar to šogad aktivitāte bijusi lielāka. Trešā pasaules diktāta latviešu valodā rezultāti būs zināmi mēneša laikā, un, tiklīdz tie tiks apkopoti, organizatori tos publicē. Pagaidām neesot zināms, kāds bijis diktāta rakstītāju ģeogrāfiskais sadalījums pa valstīm. Labāko rezultātu ieguvēji tiks apbalvoti ar grāmatām no Jāņa Rozes grāmatnīcas, savukārt Jau-

nais Rīgas teātris labākajiem rakstītājiem no Rīgas dāvinās biļetes uz teātra izrādēm.

Interesenti pulcējās Rīgā, Ventspilī, Liepājā, Valmierā, Daugavpilī, Jēkabpilī un Rēzeknē, lai kopā klātienē rakstītu trešo pasaules diktātu latviešu valodā. Diktātu varēja rakstīt arī tiešsaistē savos datoros, apmeklējot vietni raksti.org. Diktāts visās pilsētās un valstīs notika vienlaikus, un to varēja rakstīt ar savu vārdu vai anonīmi. Savu izlaboto darbu katrs dalībnieks saņems individuāli un atzīmes netiks liktas.

Diktāta tekstu šogad radīja

rakstnieks Nils Sakss, un Rīgā to lasīja aktrise Guna Zariņa tiešraidē no Latvijas Universitātes Humānāro zinātņu fakultātes, bet ārpus Rīgas – Liepājas latviešu valodas un literatūras skolotājas Līga Kalugina, Līga Šilova un Antra Zomerfelde, Daugavpils universitātes Latviešu literatūras un kultūras katedras vadītāja, filoloģijas doktore Rudīte Rinkeviča, Ventspils Augstskolas Tulkšanas studiju fakultātes lektore Baiba Egle, Rēzeknes teātra Joriks latviešu teātra trupas aktieris Kārlis Tols, prozaiķe Anna Skaidrīte Gailīte, Valmieras bibliotēkas direktore Daiga Rokpelne.

intervijā (no tālienes, ar datora starpniecību). Uz trešo kārtu obligāti jāierodas Latvijā un jānovada “mini stunda”, jāpiedalās lomu spēlēs un jāuzraksta refleksijas par sevi un par citiem. (Man pašai vajadzēja finansiāli segt savu lidojumu un naktsmājas, bet tā kā nebiju bijusi Latvijā 13 gadus, es šo izdevību pieņēmu kā savu likteni – un beidzot atgriezvos Tēvzemē!) Ceturtajā kārtā ir jāpiedalās intervijā un manā gadījumā *Iespējamā misija* bija ar mieru šo interviju ar mani nokārtot, kamēr es vēl biju Latvijā, tieši pēc trešās kārtas. Šogad tikai 25 dalībnieki no 225, kuŗi pieteicās, tika uzņemti *Iespējamās misijas* 10. iesaukumā.

Katrs dalībnieks tad paraksta līgumu nostrādāt savā skolā divus gadus. Pedagoģiskās apmā-

cības, ko *Iespējamā misija* vada, notiek ik pa divām nedēļām abus gadus, un *misijas* dalībnieki ne tikai saņem algu par skolas darbu, bet papildus arī stipendiju no *Iespējamās misijas*. Pedagoģiskās apmācību temas ir dažādas – gan par vecumposmiem, klasvadību, vērtēšanas metodēm, mācīšanās veidiem, mācīšanās stratēģijām, kompetences pieeju mācību saturam un vēl. *Iespējamās misijas* skolotājiem tiek doti *darba rīki*, lai viņi labāk saprastu savus audzēkņus un viņu prasības un lai nodrošinātu iespēju katram skolēnam saņemt kvalitatīvu izglītību.

Otrajā gadā *Iespējamās misijas* dalībnieki turpina strādāt savās skolās un turpina apmeklēt pedagoģiskās apmācības, bet dalībniekiem arī vajag izplānot, izvei-

dot un ieviest savās skolās kādu izglītības programmu, kas balstās uz dalībnieku pašu iniciatīvu. Vēlams, lai šī programma turpinātos arī pēc tam, kad *Iespējamās misijas* skolotājs ir devies prom no savas skolas. Var arī, protams, būt tā, ka skolotājs nolēm palikt savā skolā un sarunā to ar skolas vadību. Iepriekšējos gados *Iespējamās misijas* skolotāji ir attīstījuši savas skolas bibliotēkas, ieviesuši ekoprogrammas vai aktivitātes, saistītas ar ekokultūru, izveidojuši sadarbību ar ārzemju skolām un citām izglītības iestādēm, izstrādājuši unikālas mācību metodes, ieviesuši jaunās tehnoloģiskās programmas savās klasēs un skolās un – pats galvenais – dalījušies ar savu jauniegūto pieredzi.

(Turpināts 2. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; 3RD WK - JUN;
1ST WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams

114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543

e-pasts: rasma@laiks.us

Kandas ziņas: Mārtiņš Štauers

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses

50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Iespējamā misija ir arī jūsu iespēja palīdzēt

DAIRA MORUSA

(Turpināts no 1. lpp.)

Iespējamās misijas dalībnieki galvenokārt ir dzimuši un auguši, un arī izglītojušies Latvijā. Viņi ir augstskolu absolventi, kuŗi ieguvuši vai nu bakalaura gradu, vai augstāko profesionālo otrā līmeņa izglītību. Viņi ir profesionāļi, kuŗi meklē veidu, kā sevi vai savu karjēru pilnveidot. Viņi ir drosmīgi un nebaidās no jaunām situācijām un izaicinājumiem. Viņi ir Latvijas patrioti, kuŗiem interesē Latvijas izglītība un Latvijas jaunatne; viņi grib ne tikai dalīties savās zināšanās, bet atdot tās nākamajai paaudzei. Viņi ir lepni, dedzīgi un radoši cilvēki, kuŗi ir jau sasnieguši kādu atzinības līmeni savā dzīvē un/vai karjērā, bet kuŗi vēlas strādāt un sasniegt vēl. Viņiem šī ir iespēja tiešā veidā ietekmēt Latvijas nākotni, jo Latvijas nākotni vadīs un veidos Latvijas jaunā audze. Programmas ietvaros Iespējamās misijas dalībnieki panāk profesionālo izaugsmi un arī iepazīt paši sevi.

Kopš pirmā iesaukuma, kas bija pirms desmit gadiem, bijuši tikai trīs ārzemju latvieši, kuŗi ir piedalījušies Iespējamās misijas

programmā. Imanta Nigale (absolvējusi Iespējamās misijas programmu; 6. iesaukuma dalībniece), Mārtiņš Rācenis (9. iesaukums, absolvēs 2018. gadā), un es, Daira Ruta Morusa (10. iesaukums). Ārzemju latviešiem Iespējamā misija programma piedāvā īpašu un vienreizīgu izdevību reemigrēties Latvijā un uzcelt stingru pamatu dzīvei Latvijā. Bez tam, ka ārzemju latvieši vai latviešu izcelsmes ārzemieši iegūst profesionālas un personīgās izaugsmes iespēju, šī programma arī dod izdevību parakstīt darba līgumu uz diviem gadiem, saņemt morālo atbalstu no programmas pārstāvjiem un citiem dalībniekiem. Iespējamā misija dod izdevību sadraudzēties un sadarboties ar citiem radošiem, mērķtiecīgiem un pozitīviem profesionāļiem. Iespējamā misija dod izdevību iedziļināties un iejusties savā skolas darbinieku kopā un apkārtējā sabiedrībā, un tā ir unikāla iespēja nostiprināt latviešu valodas zināšanas, jo visas mācības notiek latviešu valodā.

Iespējamā misija ir labi izstrādāta izglītības un profesionālās līderības programma, kam globālais partneris ir starptautiskā

izglītības organizācija *Teach for All*, kas apvieno 40 organizācijas visā pasaulē. Iespējamā misija ir globāla kustība, kas dod iespēju tās dalībniekiem, skolām, skolēniem un sabiedrībai mērķtiecīgi sadarboties, lai izveidotu kvalitatīvu izglītības sistēmu caur radošo ideju apmaiņu un apzinātu centību. Mūsdienu skolēni kļūst par nākotnes skolotājiem, ārstiem, likumdevējiem un Latvijas valsts un kultūras darbiniekiem. Tātad Iespējamā misija ir kustība, kas nodarbojas ar tagadnes un arī ar nākotnes veidošanu. Kopīgi celsim Latvijas nākotni!

Ja arī jūs vēlaties uzzināt vairāk par Iespējamā misiju, ielūkojieties mājaslapā www.iespejamamisisija.lv.

Iespējamās misijas programma tiek uzturēta no ziedojumiem, un ikviens var ziedot ar pārskaitījumu vai arī, izmantojot *Paypal* vai bankas kartīti. Veicot pārskaitījumu, atsaucieties uz

Nodibinājumu
Iespējamā misija,
reģ. Nr. 40008124084.

Juridiskā adrese:

Mūkusalas iela 5,

LV-1048. Banka:

Swedbank. Konta nr.:

LV82HABA055102032683

Dzīve latviskos rakstos

AĪDA CERĪŅA savu 85. mūža gadu atceri un DV organizācijā nostrādātos gadus klusi atcerējās pensionāru saietā kopā ar draugiem un ģimeni, kur viņu ar klišēti apsveica Daugavas Vanagi un ar ziediem - Indianas latviešu pensionāru biedrība. Galdu pusdienas maltītei klāja meita Nora Ceriņa.

Aīda Klavsons Ceriņa dzimusi 1931. gada 3. augustā tēva mājās Jaunraunas pagastā, Jerilās. Vecāki, krietni strādājot, bija nopelnījuši, ka saimniecību godalgoja 1937. gada Pļaujas svētkos Jelgavā. Ģimenē divi jaunāki brāļi. Bērnībā iepazīnuši visus lauku darbus, sevišķi iemīlojuši zirgus.

1941. gada vasarā, pēc kaimiņa brīdinājuma, baidoties no izvešanas, 14. jūnijs un vairākas naktis tika pavadītas, slēpjoties siena šķūnīti tālajās pļavās. Tobrīd viņi vēl tomēr nebija meklēti, bet vārds jau bija nākamajā sarakstā. 1944. gads, pēdējais gads mājās, sākās ar drūmām nojautām. Arvien biežāki lidmašīnu pārlidojumi, pat noņemot bumbas. Ģimene pamazām gatavojās ceļam. To pasteidzināja vācu kaŗavīru ierašanās 23. septembrī ar pavēli atstāt mājas stundas laikā, jo aizstāvēšanās ierakumus ieņemšot vācu kaŗavīri. Ja nebūtu bijis brīdinājuma, tad nākamajā rītā krievu armija būtu klāt, jo no-

tika frontes pārrāvums. 24. septembra rītā, nonākusi uz Raunas - Cēsu šosejas, Klavsonu ģimene piebiedrojās vācu armijai, kas atkāpās no Raunas.

Tā bēgļu ratos ar diviem uzticīgiem zirdziņiem priekšā un vienu gotiņu saitē ģimene devās līdz Liepājai, kur ar iedzīvi, kas atlikusies, tālāk ar ievainoto kaŗavīru kuŗi nonāca līdz Gotenhāfenai, Polijā. Pēc tam, vadīti caur vairākām pilsētām un noņemot, decembrī apmetās Sudetijas kalnu pilsētiņā Zeidler. 1945. gada februārī, krieviem tuvojoties, atkal bēgļu ceļš zem kājām. Lopu vagonos devās uz Rietumiem, līdz apmetās mazā pilsētiņā Gerceņā, kur ģimene sagaidīja amerikāņu armiju. Drīz pēc tam, kad bēgli sāka pulcēties noņemēs, nokļuva Mīnchenē, kur Aīda pabeidza pamatskolas pēdējo klasi un ģimnaziju.

(turpināts 6. lpp.)

LAIKS50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
(732) 549-0445, laikdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām - lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā 6 mēneši \$140.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 6 mēneši \$175.00JAUNO LAIKS abonements - četras avīzes gadā ASV \$20.00
Kanadā gadā ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn.

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM

UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM

AIREX - AVE SOL TRAVEL**A. JANSONS**

820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230

Bezmaksas telefons: _____ Telefons: _____ Mobilais telefons: _____

1 (866) 944-1273 1 (313) 466-3310 1 (201) 944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com**Riga Ven Travel Inc.****"Man ir jaunas idejas ceļojumiem.
Vai Jums arī? Atrakstiet!"**

Zvaniet - INESE ZAKIS

Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

MĀRIS
BRANCIS

Divos rakstos avīzē *Laiks* Ingrīda Burāne vēstīja – kā parasti ļoti pamatīgi un pamatoti – par Jelgavas profesionālā teātra dekoratora Arvīda Spertāla 120 gadu jubilejai sarīkoto izstādi un zinātnisko konferenci „Arvīda un Margas Spertālu laikmets latviešu teātrī un Elzai Radziņai 100”. Abi šie notikumi norisinājās Jelgavā laikā no aprīļa beigām līdz jūnija sākumam. Tas varētu likt domāt, ka ar to mākslinieka 120 gadu jubilejas svinības būtu beigušās. Nekā nebija! Gads jau iet uz otru pusi, taču arī patlaban nevaram apgalvot, ka nu gan šī dzimšanas diena būtu godam, kā sacīt jāsaka, nodzerta. Bet visu pēc kārtas.

Jubilejas izstāde vēl ritēja pilnā sparā, kad Jelgavas Mākslas skola sadarbībā ar Jelgavas Mākslinieku biedrību izsludināja konkursu Latvijas mākslas skolām „Aiz skatuves aizkara”, kas arī bija veltīts ievērojamā teātra dekoratora jubilejai. Tas bija mācību gada beigu un diplomdarbu laiks, tāpēc radās pat šaubas, vai būs atsaucība. Cik liels bija pārsteigums, kad cits pēc cita tika

Spertāla gads turpinās

kādreiz skaisto parku ar ūdens parteru, kur divu diķu dibeni esot bijuši izklāti ar flizēm, tās ražotas tepat Vircavā. Starp citu, savulaik Vircavā auduši arī buru audeklu, bet pļavas, kur balināts audekls, joprojām sauc par Blieku pļavām. Pati muiža celta vēl 16. gadsimtā. Tajā savu karjeru kā muižas pārvaldnieks sāka

dalās ne tikai Jelgavas novada pašdarbnieki, bet arī no tālākām vietām – Tērvetes, Saldus, Ozolniekiem.

Ar Jelgavas novada finanšu atbalstu Dace Micāne-Zālīte visu vasaru strādāja pie filmas par Arvīdu Spertālu. 30. septembrā vakarā „Bīnes” dalībnieki un vircavnieki pirmie noskatījās jaun-

Glezno Laine Kainaize

Šīsvasaras plenēra dalībnieki Vircavā

atsūtīti vai atvesti konkursa darbi! Izrādās, ka bērniem un jauniešiem šī tema likusies ierosinoša un viņi čakli pastrādājuši. Konkursā piedalījās 15 skolas, un ne tikai no valsts centrālajiem rajoniem kā no Dobeles, Ķekavas vai Ādažiem, bet arī no tālām Latgales vietām kā Malta un Bālgavas. Jauzsvēŗtas, ka konkursa darbi bija pagatavoti ne tikai tradicionālās tehnikās – ar guašas krāsām vai pasteli, arī kolāžas un zīmējumi. Īpaši prieks bija ieraudzīt dekorācijas, kas veidotas kā maketi – tā, kā savulaik strādāja Arvīds Spertāls. Septembrī Ādolfā Alunāna memoriālajā muzejā tika sarīkota labāko darbu izstāde un pasniegtas balvas uzvarētājiem.

Savukārt vasaras nogalē Vircavā trīs dienas notika Jelgavas Mākslinieku biedrības plenērs, kurā piedalījās ne tikai jelgavnieki, bet arī mākslinieki no Rīgas un Jūrmalas. Visi priecējās par iespēju šeit pastrādāt – izrādās, ka lielākā daļa šajā pusē nav bijusi. Plenēra dalībnieki bija sajūsmā par Kavaliēŗu namu, par

Ernsts Johans Bīrons. Vēlāk tā piederējusi pēdējam Kurzemes un Zemgales hercogam Pēterim Bīronam, kurš sāka celt jaunu muižu pēc Severīna Jensena projekta (viņš ir arī Jelgavas *Academia Petrina* autors). Bermontiādes laikā tā tika nodedzināta, bet 20.gados vietējie zemieki varen o ēķu pamazām tikpat kā nojauc, lai celtu savas mājas. No bijušās godības vēl saglabājušās pārvaldnieka mājas un klēts, kas vēlāk pārvērsta par manēŗu, bet 20.gs. 20. gados par Tautas namu. Ir vēl viena neliela klēts, kas joprojām pārlaiŗ savu mūŗu, tā pelna ievēŗību ar to, ka tajā 19.gadsimta sākumā par klēŗu puisī strādājis Jānis Anŗa dēŗs, kurŗ vēlāk kļuva par Œagatu māju saimnieķu un Spertālu dzimtas aizsācēŗu.

Daļa no uzgleznotā un uzziņmētā tagad skatāma Vircavas Tautas namā. Izstāde saskaņota ar diviem citiem notikumiem. Vircavā jau divdesmit gadus notiek laiku amatierķeāŗu izrāŗu skate „Bīne”, kas arī Œogad veltīta Arvīdam Spertālam. Tajā pie-

radīto videofilmu „Spertāla kapriķo”.

Filmā iekļautas intervijas ar A. Spertāla daiŗrades pētnieķiem, tās apvienotas ar mākslinieka glezņām, ar viņa dzimto māju tuvumā uzņemtājiem Zemgales skatiem un veiksmīgi inscenētām ainām, kurās jubilāra lomā ieķuties viņa mazmazdēŗs Rūdolfis Strēŗis un Gerda Poota kā Marga. Video lentes poētisko valodu palīdz radīt arī cita zemgalieŗa Edvarda Virzas liriskā pasaules uztvere. No redzētā rodas gaiŗa noskaņķa, kas rada domu plaŗumu, paceļ garu un bagārina dvēŗeli.

Vircavas pagasts sola tuvākā laikā sagatavot fotografiju izstādi, kas dokumentēķusi A. Spertāla balvas pasnieŗšanu 1980. gadu beigās, bet mākslinieka īstajā dzimšanas dienā, kad viņam patiesi apritēŗ 120 gadi, Œ. Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejā radīs „Spertālu kapriķo” jelgavnieķiem.

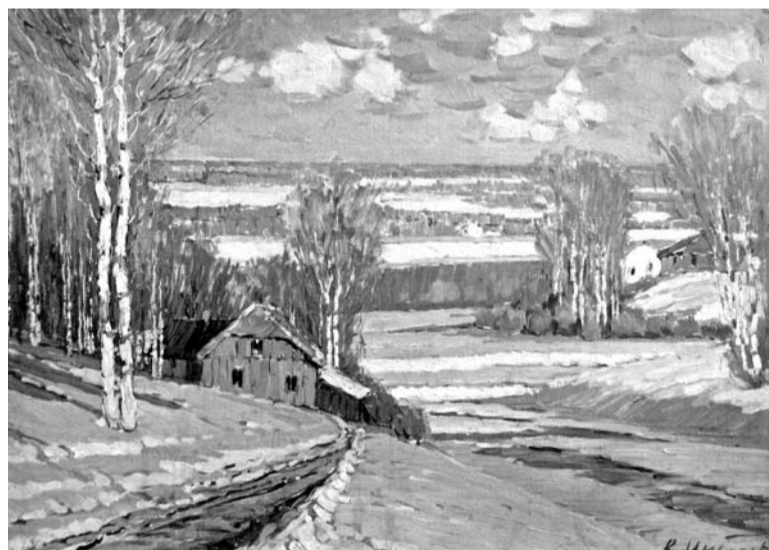
Varbūt tad varēŗsim teikt, ka nu gan Arvīda Spertāla jubileķas gads ir pavadīts. Lai gan – kas var zināt...

LAIKA Mākslas kalendārs 2018

“Tēŗzeme latvieŗu glezniecībā simt gados”
Ceļā pie jums!

Februāris Latvijā ir dažāds – te padrūms un auksts, te gaiŗāks, bet allaŗ pilns cerību – drīŗ nāķs pavasaris. Tādu esam izvēŗējuŗies arī Œī mēŗneŗa glezņas reprodukciju – saules pielietu ainavu ar baltu jo baltu sniegu, ceļu, kas tek no kalna lejup, kur lēni plūst plata zila upe, tūlīt aiz tās paveras plaŗa senleķa, kuŗas otrā krastā krāsoķas koku un meŗu ritmiskās sleķas, starp tām laiku saimniecību ēķu puduri. Vilhelma Purvīŗa skolnieķs Kāŗlis Melbāŗzdis (1902-1970) Œo optimisma un gaiŗa prieka pilno ainavu, domāķjams, Siguldā, kur viņŗ labprāt gleznoķa, radīķis 1930.gadā, kad Latvija dzīvoķa ar gaiŗu skatu nāķotnē. Vēŗ nav bijuŗas deportāķijas, kaŗŗ, kas dzimteni krietni sapostīķa, un vēlāķie kolchozu gadi, kas sagandēķa to vēl vairāķ. Tādu Latviju redzēķa mūŗu vecāķi un vecvecāķi.

Kalendāŗus var iegādāties par USD 19,-
plūŗ pasta izdevumi, rakstot ķeku uz
"Laiks" Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770

KĀRĻIS MELZBĀRDIS. Ziema. 1930.g.

2018. gada kalendārs: gab. X US \$19,00

Piesūtīŗana: ASV – par katru pirmo US \$2,50;
par katru nāķamo uz to paŗu adresi US \$1,00

Āŗpus ASV – par pirmo US \$3,50
par katru nāķamo uz to paŗu adresi US \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Kalendāŗa izdoŗanu atbalsta **ALA**

LINDA KALNA,
Ziemeļkalifornijas latviešu skolas skolotāja

Skolotāji tiekas konferencē Denverā

Ši gada 9. un 10. septembrī Denverā, Kolorādo pavalstī, notika Amerikas latviešu apvienības (ALA) Izglītības nozares rīkotie kursi latviešu skolu skolotājiem. Uz konferenci iegūt praktisku atbalstu, dalīties pieredzē un smelties iedvesmu jaunajam mācību gadam ieradās 18 skolotāji no 11 latviešu skolām ASV.

Konferences dalībnieki no tuvākām un tālākām ASV pilsētām ieradās jau piektdienas, 8. septembra, vakarā un tikās Kolorādo latviešu kultūras centrā, kur laipnie un viesmīlīgie Denveras latvieši bija parūpējušies par ceļotāju slāpju veldzēšanu un izsalkuma remdēšanu. Ne-

energiju, kopīgi nodziedot "Bēdu manu, lielu bēdu".

Nodarbību cikls sākās ar Ņudžersijas latviešu pamatskolas skolotājas Kristīnas Putenes lekciju par diferencētām valodas mācību stundām. K. Putene dalījās vērtīgā pieredzē, kā veiksmīgāk veidot mācību stundas bērniem ar dažādiem valodas prasmes līmeņiem. Šis jautājums ir aktuāls gandrīz visās latviešu skolās. Mācību gada sākumā pēc valodas līmeņa pārbaudes Ņudžersijas latviešu skolas 4. un 5. klases audzēkņi tika sadalīti nevis pēc vecuma, bet atbilstoši valodas prasmes līmenim. Katra grupa saņēma diferencētu valodas apmācību, kas piemērota

valodā izstrādi. ALAs lasāmvielas projekts ir D. Copeland kopdarbs ar skolotāju Elisu Freimani. Abas skolotājas, par pamatu ņemot tekstus, kas publicēti žurnālā "Mazputniņš", veido lasāmvielu, nodarbības un metodiskos materiālus visu vecumu skolēniem. Lasāmviela sakārtota pa valodas līmeņiem, sākot no zemākā līmeņa A1 līdz vidējam – B2. D. Copeland konferences dalībniekus iepazīstināja ar līdzšinējo veikumu – krāsainiem, mūsdienīgiem, ar brīnišķīgām Andras Otto ilustrācijām papildinātiem mācību materiāliem, kas sastāv no lasāmā teksta, norādījumiem skolotājiem vai vecākiem, uzdevumiem un no-

vai teksts ir "viegls" vai "grūts". Tāpēc, izvērtējot dažādas teorijas, E. Freimane un D. Copeland kā vispiemērotāko latviešu valodai izvēlējušās Zviedrijā izveidoto sistēmu LIX (*The Lasbarhesthindex Swedish Readability Formula*). Skolotājas to pielāgojušas un izstrādājušas lasāmvielas sakārtošanas sistēmu, kur noteikti LIX skaitļi atbilst noteiktiem latviešu valodas prasmes līmeņiem. D. Copeland iepazīstināja ar formulu, pēc kā var aprēķināt LIX skaitli, un deva klātesošajiem iespēju patrenēties "likšķošanā" un atsvaidzināt savas matemātikas zināšanas, izreķinot grūtības pakāpi tekstam par pūķiem. Iepriekšminē-

Uzdevums nav viegls, jo materiālu ir daudz un, īpaši YouTube kanālī, tie ir dažādas kvalitātes, bet D. Mažeika bija paveikusi grūto darbu, izsijājot graudus no pelavām, un konferences dalībniekus iepazīstināja ar vērtīgiem, pārbaudītiem, interesantiem un profesionāli izstrādātiem izglītojošiem materiāliem dažādām vecumgrupām un valodas prasēm.

Starpbrīžos starp lekcijām pārstāvji no katras skolas iepazīstināja klātesošos ar savu skolu, pastāstīja par skolas darbu, parādīja filmiņu vai skolas gada grāmatu, dalījās pieredzē par veiksmīgi novadītiem projektiem. Uzzinājām, ka K. Barona

Konferences rīkotājas un lektores. No kr.: Andra Zommere, ALAs Izglītības nozares vadītāja; Gundega Dance, Kolorādo latviešu skolas pārzine; Kristīna Putene, Ņudžersijas latviešu skola; Dace Mažeika, PBLA Izglītības padome; Dace Anstrate, latviešu valodas skolotāja no Jelgavas; Dace Copeland, bij. ALAs Izglītības nodaļas vadītāja // FOTO: Andra Zommere

steidzīgās sarunās, atkalredzēšanās priekšos un jaunās iepazīšanās ātri vien aizritēja vakars, un tas palīdzēja noskaņoties gaidāmajam spraigajam darba cēlīnam. Nākamajā rītā visiem uz strīpas bija jābūt jau pulksten 8:00! Un diena saplānota līdz pulksten astoņiem vakarā!

Konference bija ļoti intensīva un aizraujošām lekcijām piesātināta. Sestdienas rīts sākās ar konferences atklāšanu. Andra Zommere, ALAs Izglītības no-

bērnu īpašajām vajadzībām. Šāda klašu veidošana pēc valodas līmeņiem izrādījās sekmīga, ko apliecināja katras grupas augstāki rezultāti pavasarī veiktajos pārbaudījumos. Šobrīd K. Putene sadarbojas ar Latviešu valodas aģentūru, lai abās klasēs izmantotos mācību materiālus apkopotu izdevumā "Mācību materiāli skolēniem diasporā". Tematiski sakārtotajā mācību komplektā ietilps lasāmviela, nodarbību apraksti, darba lapas un

darbības, ko var veikt klasē vai mājās. Līdz šim ir izstrādāti četri komplekti, bet skolotājas iecerējušas apstrādāt līdz pat 150 stāstiem. Materiāli ir pieejami ALA Izglītības nozares mājas lapā, sadaļā „Mācību materiāli”. (<http://www.alausa.org/lv/alas-nozares/izglitibas-nozare/macibu-materiali/>)

Pierasts, ka amerikāņu skolās caur tādām programmām kā *Lexile* un *Accelerated Reader* bērniem tiek vērtēts lasīšanas iz-

Daces Mažeikas uzruna konferences atklāšanā // FOTO: Andra Zommere

tajiem "Mazputniņa" tekstiem arī ir aprēķināts LIX skaitlis, tādējādi atvieglinot skolotāju un vecāku darbu teksta izvēlē.

Dace Anstrate, latviešu valodas skolotāja un speciālais pedagogs, bija mērojuši garu ceļu no Jelgavas, lai abās konferences dienās dalītos pieredzē latviešu valodas mācīšanā, lai tas izvērstos par dinamisku, priekpilnu un izglītojošu piedzīvojumu. D. Anstrate ir pieredzes bagāta skolotāja, gandrīz 30 gadi aizvadīti, strādājot ar dažādām auditorijām – bērnu audzēkņiem, skolotājiem, studentiem, pieaugušajiem, nesen pat mācījusi latviešu valodu cietumā. D. Anstrate skolotājus aicināja pievērsties latviešu valodas mācīšanai kā rotaiģam procesam, kur, spēlējot dažādas spēles, dziedot dziesmas, latviešu valoda pati nemanāmi iesēžas bērnu galvās. Lai skolotājiem pašiem mācītais labāk nosēstos atmiņā, enerģiskā un atraktīvā D. Anstrate aicināja visus piedalīties piedāvātajās spēlēs – trenēt atmiņu, nosaukt labas īpašības par sevi, izlocīt kājas ārā saulītē, uzdejot kukaiņu deju, rakstīt dzejoļus. Viņa pat pamaniņas spēles veidā pārbaudīt skolotāju zināšanas lietvārdu deklināciju un darbības vārdu konjugāciju noteikšanā! Skolotāja piedāvāja ļoti bagātīgu ideju klāstu, kā latviešu valodas nodarbības padarīt interesantākas gan jaunākiem, gan vecākiem bērniem.

Dace Mažeika, filoloģe un PBLA Izglītības padomes pārstāve ASV, sniedza pārskatu par internetā pieejamiem materiāliem latviešu valodas apguvē.

latviešu skola Čikāgā var lepoties ar lielāko reģistrēto bērnu skaitu – 114, bet Ročesteras latviešu skola ar sešiem bērniem neatlaidīgi turpina darboties jau 65. gadu.

Saistošas un vērtīgas bija darba grupas, kurās skolotāji pārrunāja savu skolu veiksmes un izaicinājumus. Kā ūdens malks karstā dienā skolotājus veldzēja atskārsmes, ka visās skolās ir līdzīgas problēmas – dažādi valodas prasmes līmeņi klasēs, skolēnu skaits sarūk, latviešu skolai jākonkurē ar sporta nodarbībām brīvdienās. Indianapolis skola pēdējai problēmai atrisinājumu atrada, pārceļot latviešu skolas mācības uz piektdienu vakariem. Arī veiksmes stāsti skolām līdzīgi – pozitīva sadarbība un atbalsts no vietējām latviešu organizācijām un vecākiem, daudzās skolās veiksmīgi norisinājušās Rumaka lasīšanas sacensības un tautas dziesmām veltīti projekti.

Konference noslēdzās svētdien ar draudzības pusdienām, uz kurām ieradās arī vietējie Denveras latvieši. ALAs Izglītības nozares vadītāja Andra Zommere izteica pateicību Denveras latviešiem par viesmīlīgo uzņemšanu un dalībnieku izguldināšanu, lektorēm par nodarīgajām lekcijām, skolotājiem par viņu darbu, strādājot ar jauno paaudzi, un novēlēja visiem sekmīgu un darbīgu jauno mācību gadu. Skolotāji, iedvesmojušies, pacīlāti un jaunām idejām bagāti, atgriezušies mājās nu ar jaunu sparu var ķerties pie atbildīgā un nozīmīgā darba.

Skolotāju konferences dalībnieki // FOTO: Andra Zommere

zares vadītāja un konferences rīkotāja, un Dace Mažeika, PBLA Izglītības padomes pārstāve ASV, sirsnīgās uzrunās sveica skolotājus. Atzīstot grūtības, ar kurām saskaras latviešu skolas diasporā, A. Zommere aicināja tās pārvarēt un smelties

norādījumi skolotājiem.

Konferences turpinājumā klausījāmies Daces Copeland, skolotājas un bijušās ALAs Izglītības nodaļas vadītājas, lekciju par ALAs lasāmvielas projektu un vienu no tā mērķiem – lasītprasmes vērtēšanas sistēmas latviešu

pratnes līmenis. Atbilstoši bērna individuālajam lasītprasmes līmenim skolotāji tad var ieteikt grūtuma ziņā piemērotu lasāmvielu. Izrādās, ka latviešu valodā nav šādas lasāmības vērtēšanas formulas, pēc kā skolotājs vai vecāks varētu objektīvi pateikt,

DACE SAUKUMA

Atmiņas un pārdomas pēc Gaŗezera

“Lai kur tu būtu uz šīs lielās Zemes, neaizmirsti, no kurienes nākušas tavas saknes,” – šo frāzi es dzirdēju bieži, aizvadot pagājušo vasaru Vasaras vidusskolā Gaŗezērā (GVV). Man bija tā fantastiskā iespēja būt audzinātājam un nodarbību vadītājam, un brīvajos brīžos vēl iejusties Gaŗezera „saimniekpuiša” ādā, un ikreiz mani pārņēma siltums un mīlestība, domājot par GVV. Prātā skan smieklī, čalas un latviešu tautasdziesmas skanīgajās jauniešu balsīs. Gaŗezers ir vieta, kur izzināt, izpētīt, izdziedāt, izdejojot, izgaršot, izsmaržot, izzīmēt, izspēlēt, iemīlēt un cienīt latvietību. Biju patīkami pārsteigta,

iesaukuši. Volejs šeit ir ļoti nozīmīgs – divas nedēļas pirms Gaŗezera noslēguma norisinās pat vesela volejnogale, kuŗā tiek izspēlēti turnīri. Tas ir ļoti liels notikums, varētu pat teikt – viens no svarīgākajiem visa GVV laikā! Vakaros kopīgi ar citiem audzinātājiem plānojam vakara nodarbības, katru piektdienu bija ugunskuŗa vakari, kuŗos varēja piedalīties arī jauniešu vecāki – tika iekurta uguns, jaunieši, skolotāji un audzinātāji vadīja priekšnesumus un dziedāja tautasdziesmas. Sestdienas bija brīvākas, jo jaunieši varēja doties uz pilsētu ar vecākiem, bet vakarā rīkot ballīti. Savukārt svētdienas pēc

segu, kas 2018. gadā ceļos pa Latviju, sniedzot iespēju iedzīvotājiem ielūkoties latvietībā citu acīm. Manuprāt, šis projekts ir vienreizīgs! Mani pašu pārsteidza jauniešu meistardarbi, īpaši to, kuŗi uz auduma lika krāsas pirmo reizi dzīvē.

Gaŗezers ir mazā Latvija, kur es noteikti atgriezīšos vēl un vēl. Es šeit atstāju daļu no savas sirds siltuma.

Esmu apņēmības pilna šo patieso prieku noturēt, arī atgriežoties Latvijā, nododot cerību un mīlestību visiem, kas dzīvo šeit. Lai kādas grūtības esam piedzīvojuši, piedzīvojam un piedzīvosim, mums ir jāsniedz citam roka, jāsmaida grūtā

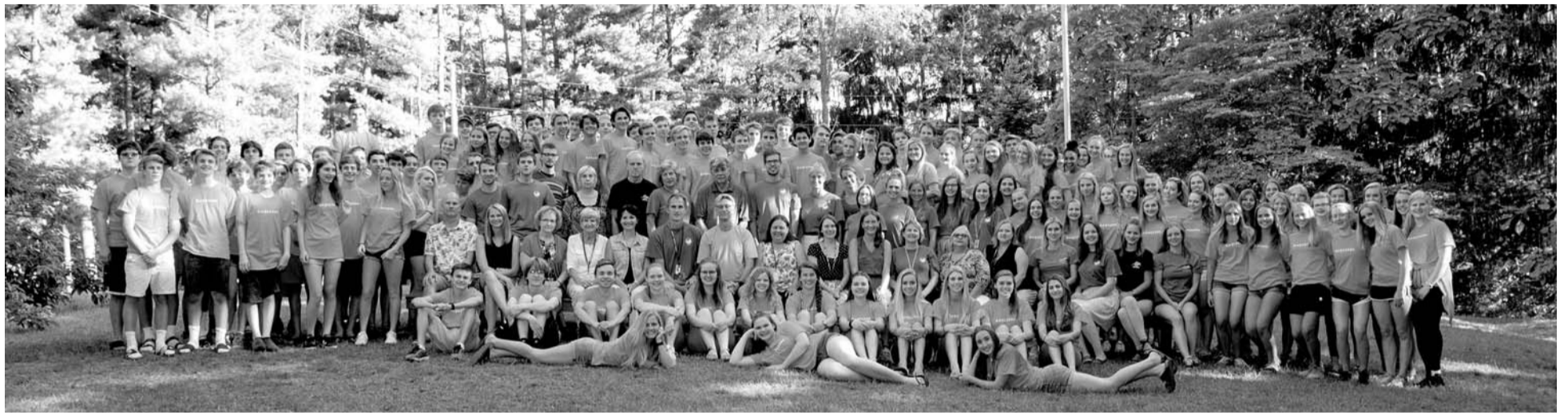
Freimane, Larisa Freimane, Māc.Ojārs Freimanis, Rasma Gertnere, Artis Inka, Zanda Krūmiņa, Māc.Dāvis Kaņeps, Lelde Krēslīņa, Andris Kriekis, Zanda Medne, Laura Mestere, Ilze Mileiko, Dace Pence, Inese Rinda, Ilze Rudlapa, Ināra Strautniece, Ina Šulce, Ieva Szentivanyi, Ilze Vizule, Arch. Lauma Zušēvica, Prāvests Gunārs Lazdiņš, Aija Brūģmane, Kristīne Griffin, Helēna Gintere.

Administrācija – Sandra Kronīte-Sīpola (direktore), Anita Briede-Bilsēna, Ieva Johnson, Žiži Baginska, Maira Bundža, Samuēls Knoch, Maira Galiņa
Nodarbību skolotāji/vadītāji – Inese Grava-Gubiņa, Rūta Vi-

chene, Kārlis Vītolīņš, Roberts Puķe.

1.klases audzēkņi – Jūlija Apse, Nils Berg, Kaija Briedis, Lilija Briedis, Magnus Gislasons, Lilija Piwowarczyk, Tia Sīka, Annele Sīpola, Larisa Šlesere, Bruno Vītols, Lūkas Werbelow, Maksis Beķeris, Emilija Blumberga, Izabella Brencis, Katrīna Dingley, Māra Knoch, Lars Larsen, Nikolajs Līcis, Krista Steele, Kristīne Sūrīte.

2.klases audzēkņi – Ēriks Baipšys, Pēteris Irbe, Eduards Jaunbērziņš, Sigurds Kākulis, Diāna Kreišmane, Anita Lemeshuk, Isabella Lipace, Liene Lūsis-Zondo, Sandria Magrica,

redzot, kā jaunieši, apņēmības pilni, mācās mūsu valodīņu, apgūstot kultūru, prot tautasdziesmas, ar prieku dejojot tautas dančus un ir lepnī teikt: „Latviet's esmu, latviet's būšu, latviet's mūžam palikšu.” Nezinu, vai uz pasaules ir vēl kāda cita

rīta dievkalpojuma aizritēja viegli, mierīgi un klusi. Bijām Baltimorā, Dziesmu svētkos, kurp devāmies padziedot stundas autobusus, smejojoties un klausoties mūziku. Tautasdeju choreografe Lelde Krēslīņa parūpējās, lai jaunieši prastu izdejojot

brīdi, jāceļas kājās un jāpalīdz, jo tikai tā mēs varam būt stipri. Negaidi, kad kāds spers pirmo soli, – esi tas, kuŗš sper pirmo soli!

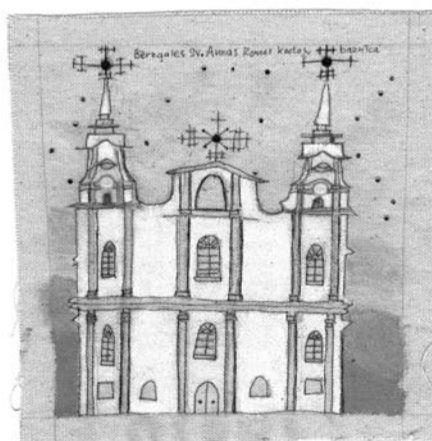
Skolotāji – Pauls Berkolds, Anita Briede-Bilsēna, Līga Ejupe, Māc.Sarma Eglīte, Elisa

tands, Andris Kriekis, Vinay Reddy, Dace Saukuma, Gunārs Strautnieks, Linda Treija, Lāsma Mahere, Kristīne Putnis, Edgars Ziverts, Monta Strazdiņa, Annija Āboliņa, Alfons Mednis, Liene Millere, Uldis Stepe, Ina Strause-Godejord, Laura Šmid-

Olivers Phillips, Eliza Scoggin, Valdis Slokenbergs, Rūdis Sprenne, Martis Sprenne, Anna Stroka, Lūkas Vīgants, Amanda Byron, Tomas D'Aoust, Amanda Gaide, Lūkas Goetz, Kārlis Grendze, Roberts Jansons, Linda Kaņepe, Džūlija Kiusala, Ilmārs Linde, Miks Ramanis, Karīna Roze, Cameron Smith, Annija Teteris, Emma Velkme, Ēriks Zamurs, Lija Ābele, Kaspars Ast, Nils Bērziņš, Kārlis Grava, Kārlis Kušķevics, Nīle Lederman, Ella Magone, Ēriks Plekons, Markus Priede, Anna Pūre, Sintra Rumpētere, Krystof Ruszczyk, Anna Strautmane.

3.klases audzēkņi – Dārija Baginska, Dārijus Baginskis, Zīle Bemis, Aleksandra D'Aoust, Tālis Frouge, Ieva Griffin, Lūkas Grīviņš, Laila Ģermane, Zīgurds Līcis, Matīss Mednis, Vilnis Pūris, Laila Rība, Maruta Sīpola, Rolands Teivāns, Vilhelms Veidis, Sandis Apse, Grants Blumbergs, Sophie Circene, Edvards Evans, Aleksandrija Gurman, Roberts Kalniņš, Stefans Lūsis, Mārtiņš Linde, Ēva O'Donelli, Lāra Ramane, Jēkabs Šulcs, Gustavs Teteris, Liāna Berkolda, Tālivaldis Bērziņš, Kairis Briedis, Miķelis Brunovskis, Andis Cers, Sarma Ejupe, Dārija Gulēna-Taube, Izabelle Gundrum, Emilija Liziņa, Andris Perri, Anneli Ramoliņa, Sabīne Ryan, Vilis Šimanis.

4.klases audzēkņi – Aija Ābele, Krista Albertiņa, Markus Berg, Kyle Byron, Anneli Cera, Roberts Grots, Ērika Heinze, Annaviņa Hoy, Melisa Kreišmane, Tija Kubuliņa, Agate Māgure, Anastasija Perri, Karliņa Siegel, Ūve Strautmane, Larisa Šulca.

vieta, kur pēc Otrā pasaules kara izceļojušie latvieši spējuši nosargāt savas saknes, nododot zināšanas un izpratni par latvietību nākamajām divām, pat trijām paaudzēm. Gaŗezers man ļāva arī sajūst latvietību manī pašā, izprast, no kādām saknēm nāku, kas mums visiem ir kopīgs, kas mūs vieno kā vienu veselumu pat, ja katrs atrodamijs citā pasaulē malā.

Gaŗezērā darbadienu rītos audzinātāju uzdevums bija parūpēties, lai jaunieši laikus nokļūtu uz savām mācību stundām, kur apguva gan valodu, gan kultūru, pētīja Latvijas vēsturi un mācījās ģeogrāfiju. Pa dienas vidū norisinājās visdažādākās aktivitātes, sākot ar mākslu, amatniecību, dančiem un beidzot ar volejbola spēlēm jeb voleju, kā viņi paši to

pat ļoti sarežģītus dejas soļus. Bija arī ļoti patīkami vērot, kā Pauls Berkolds – izcilis latviešu mūziķis no Kalifornijas, tika galā ar jauniešu balsīm, radot neaptveramu skaistumu skaņās, izdziedot tautasdziesmas.

Noteikti jāpiemin lielais piedzīvojums pie Mičigana ezera, kur visas dienas garumā varējām gan pārbaudīt sava spēka un izturības spējas, kāpjot augstajās kāpās, no kuŗām paveras pasakains skats, un priecāties kopā ar jauniešiem par nopelnīto brīvdienu.

Gaŗezers, gatavojoties Latvijas Simtgadei, aktīvi iesaistījās arī projektā “Stāstu sega”, kuŗu es vadīju GVV. Šai Latvijas Simtgadei veltītajā akcijā aicināti piedalīties visi latvieši ārzemēs. Kopā segas gabaliņi – mazie kvadrātiņi veidos to lielo

Gaŗezera Vasaras vidusskolas – 2017 audzinātāji: Emilia Antona, Tija Pūtelis, Roberts Puķe, Keciņa Strazdiņa, Monta Strazdiņa, Annija Āboliņa, Aleksandrs Blūms, Eliza Treija, Dace Saukuma, Kārlis Vītolīņš

Zemesarāju tradīciju turpinot

ZIGFRIDS ZADVINSKIS

Prof. Paulis Lazda un Dr. Irēne Lazda viesojas Grandrapīdu Pļaujas svētku sarīkojumā

Šogad rudens bazārus vai Pļaujas svētkus Grandrapīdos ievadīja Grandrapīdu Latviešu biedrība 17. septembrī, sekojot vecajām zemes arāju tradīcijām Latvijā. Vecās tradīcijas nemirst. Tā mēs te šodien šinī zemē ne sējam, ne pļaujam, bet vecās tradīcijas turpinām. Latviešu Biedrības sarīkojumu ar lūgšanas vārdiem ievadīja priekšiece Dr. Līga Gonzalez. Uzmanības centrā bija mantu izlozes, veselās divas. Pirmajā sarīkojuma dalībnieki vilka lozes no loterijas rata, otrajā izlozē, ar vērtīgākiem laimestiem, iegādājās lozes no biļešu ruļļa. Pēc pāris nodziedātām tautsdziesmām Vijas Bowles kļaviņu pavadījumā, sarīkojumu noslēdza bagātīga maltīte, ko bija sagatavojuši Daina Spridzāne.

Otrais bazārs jeb, kā rīkotāji, Latviešu luterāņu draudze, to nosaukuši, Pļaujas svētki, notika 1. oktobrī. Tas sākās ar pļaušanu izlozi, kuŗā varēja laimēt arī Pļaujas svētkiem atbilstošus laimestus (ābolu groziņus utt.) Taču sarīkojuma uzmanības centrā bija prof. Pauls Lazdas un Dr. Irēnes Lazdas viesošāns. Luterāņu draudzes Dāmu komitejas priekšiece Līga Gonzalez, sveica visus klātesošos, it sevišķi šīs dienas viesus – Okupācijas mūzeja dibinātāju prof. Pauli Lazdu un Okupācijas mūzeja fonda atbalsta grupas priekšnieci Dr. Irēni Lazdu. Dr. Zigfrīds Zadvinskis, Okupācijas mūzeja pārstāvis Grandrapīdos, vispirms iepazīstināja sarīkojuma dalībniekus ar šīs dienas viesi prof. Pauli Lazdu, Okupācijas mūzeja idejas autoru un dibinātāju. Viņš ar dažiem palīgiem un domubiedriem 1993. gadā nodibināja Okupācijas mūzeju, pārņemot Strēlnieku mūzeju Strēlnieku laukumā. Okupācijas mūzejam bija un būs svarīga loma Latvijā. Tas parāda vēsturiskos, traģiskos notikumus Latvijā Otrā pasaules karā un pēc tam patiesības gaismā kā pašiem latviešiem, tā ārzemniekiem, apgāžot tos melu plūdus, ko Padomju savienība sludināja visos gaŗajos okupācijas gados un ko tagad turpina Putina Krievija.

Prof. Paulis Lazda teica uzrunu: „Nobeļa prēmijas laureāts Aleksandrs Solženicins grāmatā *Pirmais Aplis* rakstīja, ka valstij, kuŗai ir liels un ietekmīgs rakstnieks, nozīmē, ka tai ir otra valdība. Latvijā to esam piedzīvojuši Trešās Atmodas laikā, kad, izaicinot komunistu varu, Latvijas tautu uzrunāja rakstnieces Vizma Belševica un Māra Zālīte, virzot tautu uz brīvību. Domāju,

vēl šodienā. Vispirms atkal un atkal apmeklētājiem ir bijis jāskaidro, ka mūzejs atklāj okupāciju, nejaucot šo stāstu ar pilnīgu 50 gadu valsts vēsturi. Sasniegumi zinātnē, saimniecībā un kultūrā būtu daudz lielāki un drošāki brīvā valstī. Mūzejs arī nepārkāpj 50 gadu laika robežas, kas samazinātu tautas ciešanu un nebrīvības izklāstu. Laika tecējumā, paaudze, kas atceras un

vāktu nepieciešamos līdzekļus Okupācijas mūzeja darbībai. Dr. Ilze Schwartz bija viena no šī fonda līdzdibinātājiem un pirmā priekšiece 18 gadus, kad viņas amatu 2015. gadā pārņēma Dr. Irēne Lazda.

Dr. Irēne Lazda izteica savu prieku, ka šai dienā viņa var būt kopā ar Grandrapīdu latviešiem, un turpināja: „Paldies par jūsu nenogurstošu atbalstu Okupāci-

dus tās dzinējspēks. Viņa jūs informēja par Okupācijas mūzeja Izglītības nozares darbību. Šodien es gribētu parādīt mūzeja Izglītības nozares izstrādāto projektu, filmu *Ar bērnu acīm*, rādīšanai Rīgas mūzeju *Baltajā naktī*, septembrī, kad visi Rīgas mūzeji ir atvērti līdz pusnaktij.”

Sanāksmi noslēdza šīs īsās filmas demonstrācija, kuŗu bija sagatavojuši smilšu māksliniece Guna Zandere, pamatojoties uz kādas mazas meitenes zīmējumiem ceļā uz Sibīriju. Filma bija interesanta un iespaidīga. Savādā smilšu tehnikā Guna Zandere veidojusi cilvēku tēlus un ainavas. Sanāksmes dalībnieki to noskatījās ar lielu interesi un uzmanību. Visi bija pateicīgi prof. Paulim un Dr. Irēnei Lazdai par viņu piedalīšanos šinī sarīkojumā.

Nākamais bazārs notika Grandrapīdu latviešu katoļu draudzē svētdien, 8. oktobrī, tūlīt pēc svētdienas dievkalpojuma (neviens taču divas reizes dienā uz Latviešu biedrību nebrauks). Atbildīgā rīkotāja šogad bija Lūcija Sālzemnieks ar palīdzēm, kas bija sagatavojušas gaŗšīgu maltīti un bagātīgu mantu loteriju. Sarīkojuma sākumā draudzes administrators Zigfrīds Zadvinskis drusku pakavējās pie šo bazāru jeb Pļaujas svētku (angliski runājošās zemēs *Harvest festival*), vēstures. Eiropas zemēs tā ir bijusi ļoti sena tradīcija, kad pēc smaga ražas sagatavošanas un ievākšanas darba (nekādu mašīnu vecos laikos nebija) cilvēki tos svinēja ar bagātīgam maltītēm, dejām un mūziku. Pļaujas svētki parasti notika septembra beigās vai oktobra sākumā (*Oktoberfest* Vācijā). Draudzes priesteris Marks Mitchel teica galda lūgšanu. Nobeigumā bija mantu loterija.

Šo bazāru virkni noslēgs Grandrapīdu pensionāri sestdien, 28. oktobrī, plkst. 3.00 Latviešu biedrības namā. Sarīkojumu kuplinās dziedātāju ansamblis no Ciema Latvija pie Gaŗezera Gaidas Veidemanis vadībā.

Dr. Irēne Lazda, Okupācijas mūzeja fonda atbalsta grupas priekšiece

Prof. Pauls Lazda, Okupācijas mūzeja idejas autors un dibinātājs

ka šodien ar līdzīgu autoritāti šo pienākumu izpilda Okupācijas mūzejs. Būdamā nevalstiska iestāde, Okupācijas mūzejs var teikt un rādīt to, ko valdība Jēkaba, Valdemāra vai Tērbatas ielā nevar vai negrib darīt. Mūzejs var izglītēt sabiedrību par Latvijas neseno pagātni, kas ir pamats tautas pastāvēšanai, labklājībai un brīvībai.

Kad augstas amatpersonas ieteic *pielikt punktu* jautājumiem, kas ir saistīti ar okupāciju, vai kad mērs Ušakovs dod padomu nemest sprunguļus (vēstures atmiņu) ritenī, kas kavē drošu ripošanu uz priekšu, mūzejs ir nelokāmi pastāvējis uz patiesu nesenās okupācijas skaidrojumu. Pirmais oficiālais protokola viesis Islandes prezidents Grimsons pēc rūpīgas mūzeja izstādes apskates man ar uzsvāru teica: „Atņemt cilvēkam atmiņu vai noliegt tautai tās vēsturi ir noziegums.” Jau gandrīz 25 gadus mūzejs ir atklājis ne tikai okupācijas noziegumus pret Latvijas tautu, bet arī okupācijas pēdas

varētu dalīties ar skaidro laiku pieredzi, tagad ātri aiziet mūžībā. Jaunai paaudzei mūzejs atgādina un skaidro okupācijas terroru (ne tikai čekas pagrabos, bet arī ikdienā), neuzticību, melus, ne taisnību. Tas atņēma godprātību, laupīja pašcieņu. Svešā vara pielika pūles, lai cilvēkam atņemtu ticību. Šodien daudzi netic ne tikai Dievam, bet arī savai valstij. Okupācijas varas politika centās atņemt latviešu tautai pašapziņu, tās vietā mēģināja radīt jaunu *soviet čelovek*. Mūzejs skaidro nenormālas demografijas vēsturi, lai sabiedrība saprastu tās vidi un tautas apziņu. Jūs esat pašreizējīgi devuši savus ietaupījumus. Jūs esat bijuši uzticīgi jūsu senčiem un tēvu zemei. Mūzejs vienmēr centīsies būt cienīgs baudīt jūsu uzticību.”

Tad Dr. Z. Zadvinskis iepazīstināja sanāksmes dalībniekus ar Dr. Irēni Lazdu, Okupācijas mūzeja fonda atbalsta grupas priekšēdi. Šo organizāciju nodibināja aktivistu grupa 1996. gadā ar prof. Pauli Lazdu priekšgalā, lai

jas mūzejam. Paldies Zigfrīdam Zadvinskim, prāvestei Ilzei Larsen, visiem Grandrapīdu latviešu organizāciju priekšniekiem, it sevišķi Dāmu komitejām, Latviešu kredītbiedrībai, Grandrapīdu un apkārtnes latviešiem, viņu ģimenēm par neatlaidīgu un enerģisku atbalstu Okupācijas mūzejam. Visu sarēķinot kopā, jūs, grandrapīdieši, pa šiem gadiem esat saziedojuši Okupācijas mūzejam \$125 000. Šī gada 14. jūnija piemiņas sarīkojumā \$7600. Mūzeja vadība atzīst, ka bez devīgā atbalsta no ASV latviešu sabiedrības mūzejs nevarētu darboties. Grandrapīdi ir rādījuši citiem priekšzīmi. Sevišķi jūsu ziedojuši ceļā naudai skolniekiem un jauniešiem uz Rīgu, lai apmeklētu mūzeju, ir būtiski svarīgi mūzeja misijai. Mums ar Pauli bieži iznāk runāt ar jauniešiem Latvijā, un ir skumji dzirdēt, cik seklas ir viņu vēstures zināšanas. Mūzejā viņi var mācīties Latvijas vēsturi. Nesēn jūs uzrunāja Dr. Ilze Schwartz, OMFA līdzdibinātāja un 18 ga-

(Turpināts no 1. lpp.)

Amerikas ev. lut. federācija sagādāja sponsoru uz ASV, un 1951. gada jūlijā Klavsonu ģimene nonāca Amerikā, kur viņus sagaidīja darba devējs – Franktonas fermeris Bailey, kam ferma atradās apmēram 45 jūdzes no Indianapolises. Aīda īsu laiku strādāja mazā vietējā uzņēmumā. Nākamajā gadā, kad bija uzņemti sakari ar apkārtnes latviešiem, bija liktenīgā satikšanās ar Juri Ceriņu, ar kuŗu Aīda salaulājās 1954. gada 24. aprīlī.

Aīda strādāja RCA līdz piedzima meitas – Nora 1957. gadā un Baiba 1959. gadā.

Ģimene audzināja meitas latviskā gaŗā, dejoja tautasdejas, dziedāja kori un spēlēja teātros, apmeklēja dažādus kursus, piemēram, *komptometer* un neklātienē mācījās literātūru, grā-

matvedību, angļu valodu kolledžas kursu veidā. 1971. gadā Aīda sāka strādāt INB par *commercial cash teller*, kur pēdējos 15 gadus bija pārrauga asistente. 1976. gadā Aīda zaudēja vīru. 1996. gadā, pēc 24 gadu nostrādāšanas, aizgāja pensijā.

Kopš Indianapolises DV apvienības dibināšanas Aīda bijusi iesaistīta tās darbībā. 1956. gadā viņa pievienojās DV biedru saimei. Apvienības valdē Aīda bijusi sekretāre, biedrzine un aprūpes nozares vadītāja, šo amatu pilda vēl šodien. Desmit gadus bijusi Vanadzū kopas priekšiece, organizējot un vadot rokdarbu kopu un vakarēšanas. Aīda mācēja piesaistīt sievietes, kuŗas ar saviem darbiem rīkoja tirdziņus un ar to ienākumiem deva atbalstu DV apvienībai. Kopā ar meitām,

tērušanās tautastērpos, piedalījās vietējās amerikāņu sabiedrības rīkotajās parādēs, nesot plakātus ar savu brīvības saucieni apspiesto tautu nedēļas ietvaros. Aicināja, mudināja piedalīties vēstuļu akcijās senatoriem, valdības locekļiem, prasot Baltijas valstīm neatkarību.

Sekojot sava vīra idejai nodibināt dziesmu ansambli pie DV apvienības, Aīda sāka apzināt ar skanīgām balsīm apveltītās sievietes un jaunietes, aicinot tās dziedāt sieviešu ansambli. Pēc Aīdas ierosmes pie DV apvienības Indianapolē tika nodibināts sieviešu ansamblis IDVASA, kas pastāv šodien, un to kopš dibināšanas vada Aija Vintere-Brugman.

Sešus gadus (no 1980. līdz 1986. gadam) Aīda Ceriņa bija DV ASV Vanadzū priekšiece.

Tajā laikā sāka pavērties aizkars Baltijā, nēmas spēkā protesti pret padomju varu. Līdz ar to nāca aicinājums palīdzēt, atbalstīt vajātos, apcietinātos, tā sauktos sirdsapziņas cietumniekus un viņu ģimenes, kuŗās daudzi dzīvoja neapskaužamos apstākļos, pastāvīgā draudu varā. *Amnesty International* bija ierosinājusi sākt vēstuļu akcijas kā apcietinātajiem, tā arī varas vīriem, lai vērstu uzmanību uz vajāto un apcietināto stāvokli. Aīda uzskata, ka nozīmīgākā darbība šinī laikā bija aicināt Vanadzē to atbalstīt. Otrs tikpat nozīmīgs bija aicinājums uzturēt kultūras norises trimdā – deju kopas, dziesmu ansambļus, literātūras un rokdarbu grupas, kā arī piesaistīt jauniešus. Viņa piedalījās Patiesības fonda valdē, kur vēl arvien bija nepieciešami līdzekļi

nepatiesi apsūdzēto atbalstam.

1977. gadā Aīda apbalvota ar DV augstāko apbalvojumu – DV nozīmī zeltā. Arpus DV organizācijas Aīda ir Latviešu sabiedriskā centra biedre un daudzus gadus bijusi dāmu komitejas locekle; darbojusies Indianas pensionāru biedrības valdē; vairākus gadus bijusi priekšnieka vietiece. Pašlaik aktīva LSC rokdarbu kopas locekle, kur pazīstama ar saviem latviskā rakstā darinātiem spilveniem un citiem priekšmetiem, tāpat viņas ceptās ābolkūkas neiztrūkst nevienā tirdziņā.

Aīda sevišķi lepojas, ka viņas meita Nora un mazdēls Aleks seko viņas pēdās un rosīgi darbojas Indianapolises DV apvienības valdē.

Viss Aīdas dzīvē – gan ģimenē, gan sabiedrībā – ir saistīts ar latviskumu, ar dzeju, dziesmu un it sevišķi – ar latviešu rakstu.

Dzīve latviskos rakstos

„... mēs atkal sanākam kopā, spēlējam un saprotam, ka mākslīgi to izbeigt nevaram.”

Latviešu mūziķe, folkloriste, pedagoģe, postfolkloras grupas *Ilgi balss* un *dvēsele* *Ilga Reizniece* sarunā ar *Inesi Raubišķi*

Kas notika? Kuŗā brīdī jūs, akadēmisku mūziķi, turklāt absolūtu pilsētas auklējumu-rīdziniecī, sev klāt tik cieši piebūra folklorā?

Viss, kas ar mums notiek, noteikti virza un sagatavo nākamajam solim... Manā dzīvē, piemēram, Jāzepa Vītola Latvijas Valsts konservatorija (kur, manuprāt, es biju pilnīgs *outsiders*) man lika saprast, ko es dzīvē negribu darīt. Ja nebūtu tik milzīga atbildība pret saviem vecākiem, noteikti šo augstskolu būtu pametusi.

Konservatorijā radās izpratne, ka klasiskā vijolmūzika ir sveša manai dvēselei: orķestri nevēlos spēlēt (ne operas, ne simfoniskajā – nekādā – tie ansambļi man ir par lieli). Kas man patika? Man patika kameramūzika – daži cilvēki, dažas savstarpējās attiecības... Vienīgais, ko gribēju spēlēt, bija senā mūzika, bet tolaik nebija senās mūzikas. Šodien droši vien es studētu etnomuzikoloģiju, bet toreiz tāds vārds pat nebija pazīstams.

Man pilnīgi nebija pieņemams konservatorijas garīgais saturs: augstskola izdeva diplomu (ar pielikumu – sekmju izrakstu), kuŗā speciālitāte – vijole – pēc svarīguma ierindojās tikai sestajā vietā pēc PSKP vēstures, dialektiskā materiālisma, vēsturiskā materiālisma, zinātniskā komūnisma, zinātniskā ateisma... Vienīgais trijnieks sekmju izrakstā man ir PSKP vēsturē – lekcijās uzdevu tik nepieklājīgus jautājumus par trīsdesmitajiem gadiem, ka vēstures lektore pat ieinteresējās, kāpēc es tā izrunājos, un izpētīja manus radurakstus.

Bet mana satikšanās ar folkloru notika, beidzot konservatoriju, valsts eksāmenu laikā, kad aizbraucu uz Brīvdabas muzeju un dzirdēju spēlēt *Biziterus*. Vienkārši pa patiesums – lūks, ko es saklausīju folklorā, un tas mani uzreiz piesaistīja.

Sāku spēlēt un dziedāt *Biziteros*, tad arī *Skandiniekos* (kuŗus uzskatu par savu īsto universitāti) un 1981. gadā nodibināju *Ilģus*... Bija pat tāds dzīves posms, kad darbojos visos trijos ansambļos vienlaikus.

Šopavas centos kaut ko sakārtot savos arhīvos, kur ir simtiem un simtiem pierakstu. Tas ir apbrīnojami, kā pašmācības ceļā, folkloras krātuvēs, folkloras biedrības lekcijās, pie teicējiem, etnografiem smēlām zināšanas. Nebija jau tādas iespējas kā šodien – vienkārši aiziet uz bibliotēku un izlasīt, ko vēlies.

Kāpēc *Ilģi* tiek dēvēti par postfolkloras grupu?

Tas ir manis pašas izdomāts termins. Folklorā ir dzīvesveids, bet mēs to nepieņemam, jo esam pilsētnieki. *Ilģi* savā mūzikā nepretendē uz autentiskumu, un neviens no mums arī nav gribējis tēlot senās tautumeitas un tautdēlus. Es sacītu tā – mēs nevaram pilnībā realizēt un praktizēt folkloru. Garīgā ziņā – jā, bet ar to vien nepietiek. Vajadzētu prast visus lauku darbus, fiziski

izjust un izbaudīt gadskārtu ciklus, visu to, par ko dziedam, taču tad būtu jādzīvo laukos, pie dabas. Lai gan bija laiks, kad gribējām braukt projām no pilsētas un veidot komūnu laukos. Bet labi vien ir, ka to neizdarīju, jo diez vai, laukos dzīvodama, es varētu paveikt to, ko esmu paveikusi...

Vēl viens termins, ar kuru bieži sastopos, kad dzirdu runājām par *Ilģu* mūzicēšanu, – *world music* (pasaules mūzika)?

Pasaules mūzika ir tā, kuŗas pamatā ir tradīcija (vai pat *saplū-*

dinātas vairāku tautu tradīcijas). Īsi un vienkāršoti varētu definēt – tā ir etnomūzika. Globalizācija ienāk visur, un īstu, autentisku mūziku nākas dzirdēt diezgan reti. Tāpēc jo īpaši patīkami satikties ar tradīciju kopējiem – kāda Latvijā, piemēram, ir tradicionālās dziedāšanas grupa *Sauceļas*. Viņu mūzika ir precīza, līdz pēdējai niansei autentiska.

Trīsdesmit sešu pastāvēšanas gadu laikā *Ilģos* mainījušās daudzas sejas, bet pēdējais sastāvs acīmredzot ir visnoturīgākais?

Dzīve mainās, un mēs tai līdzī. Izmaiņām sastāvā bijuši visādi iemesli – daži mūziķi paši aizgājuši, no citiem esam... atvadījušies. Lai grupa dzīvotu, tai ir jāaskan – ideāliem, gaumēm, humoram (jāprot pajokot gan par sevi, gan par citiem)... bet pats galvenais – jābūt godīgām attiecībām.

Ar Māri Muktupāvelu kopā spēlējam jau 35 gadus, ar Gati Gaujenieku gandrīz 20, ģitarists Egons Kronbergs ar mums kopā ir jau 15 un bundzinieks Mārtiņš Linde nupat jau 10 gadus. Šis sastāvs ir ļoti noturīgs.

Esat ļoti daudz koncertējuši pasaulē: Lietuvā, Igaunijā, Somijā, Zviedrijā, Norvēģijā, Islandē, Krievijā, Vācijā, Austrijā, Šveicē, Spānijā, Itālijā, Francijā, Ķīnā, Kanādā, Austrālijā un arī Amerikā (pēdējā gada laikā divreiz)... Iespaidīgi.

Neesmu skaitījusi, cik reizes esam bijuši Amerikā – varbūt kādas septiņas... Tostarp ir bijuši lielie braucieni – nedēļām ilgās tūres krustu šķērsu pa Ameriku: uzstāšanās, sākot ar maziem kro-

dzīņiem, un beidzot ar lieliem festivāliem un universitātēm. Šie braucieni ir prasījušas milzīgu, vairāku gadu darbu, un esam ļoti pateicīgi cilvēkiem, kas piedalījās to sarīkošanā – ir ļoti jāmīl mūzika, lai veltītu savu laiku šādam darbam. Amerikāni atšķirībā no citām nācijām ir ļoti atklāti. Ja viņiem mūzika patīk – nekautrējas nākt klāt, runāties, slavēt, un tas ir ļoti patīkami. Apbrīnojama ir hipiju paaudze, kas apmeklēja mūsu koncertus, kuŗos nereti notiek arī kopīgas saspēlēšanās, un tas ir ļoti, ļoti intere-

fīem, gan mūsu skatītājiem. Gattavošanās šim koncertam bija vairāku gadu darbs, iesaistīta milzu komanda, kāda nekad citreiz nav bijusi... Viss noritēja vienreizēji, fantastiski un neatkārtojami.

Domāju, ka neko tik lielu mēs vairs nerīkosim. Man jau pēdējos piecus gadus ik pa laikam liekas, ka nu jau gana... bet dzīvs ir dzīvs – un mēs atkal sanākam kopā, spēlējam un saprotam, ka mākslīgi to izbeigt nevar.

Liela vēlme kāpt uz skatuvēm festivālos man vairs nav. Cenšos

Mazliet ieskanas tāda kā skumja note?

Noteikti, nē. *Ilģi* ir manas dzīves viena puse, bet ikdienā esmu skolotāja. Strādāju bērnudārzos; man ir folkloras pulciņi, mazi bērni un bērni, kas nu jau izauguši par jauniešiem. Gadu gaitā esam iedziedājuši un iespēļējuši kādus astoņus bērnu folkloras albumus... Mans mērķis ir folkloru nodot tālāk pēc iespējas dabiskākā veidā.

Bērni un jaunieši jums ir svarīga auditorija. Vai tāpēc piekrītat būt zūrijā gadskārtējā folkloras festivālā “Pulkā eimu, pulkā teku”?

“Pulkā eimu, pulkā teku” ir brīniskīgs pasākums, uz kuŗu ar prieku dodos katru gadu. Rīgas Latviešu biedrības namā pulcējas pasakaini bērni (kuŗi neraksturo Latvijas ainu kopumā), viņi darbojas folkloras kopās, un, ja ir paveicies, tad ar labiem skolotājiem. Cik viņi ir un būs bagāti – viņiem būs apjēga par to, kas ir tradīcija, simtiem dziesmu, apgūti mūzikas instrumenti... Pilnīgi cita dzīves vērtību skala. Lieliski!

Par danču kustību.

Pēc darba ar bērniem un jauniešiem otrs svarīgākais virziens ir danču kustība.

Nu jau labu laiku tautasdejas vairs nav tikai uz skatuvēm – tas man sagādā ārkārtīgu gandarījumu. Ja savulaik, sākot mūzicēt *Skandiniekos*, es zināju trīs vai piecus dančus, tad tagad ap 200. Rēgulāri notiek danču vakari, nometnes, pat danču nakts – un cilvēki, kuŗi nedejo deju kopās, var dančus apgūt, dejojot un rast prieku. Tā ir ista folklorā, kuŗu var praktizēt ļoti dabiski, neko nepietēlojot – vakaros pēc labi padarīta darba baudīt labu atpūtu. Pati spēļu dančus reizi mēnesī jau gadiem ilgi Rīgas Tehniskajā universitātē. Savulaik aizsāku spēlēt dančus 3x3 nometnēs, un nu tā ir neatņemama šo brīnīgā ģimeņu saietu sastāvdaļa. Arī liela daļa *Ilģu* koncertu beidzas ar dančiem. (Šogad Baltimorā mums pat uzticēja lielo iepazīšanās vakaru nospēlēt nevis kā balli, bet tieši danču vakaru!)

Vai nākamgad piedalīsieties Simtgades dziesmu un deju svētkos?

Savu lielo darbu esam izdarījuši jau pagājušajā gadā, proti, mūs uzaicināja komponēt mūziku vienai no četrām Lielā deju uzveduma daļām, un to ar lielu entuziasmu paveicām – sakomponējām septiņus skaņdarbus. *Dzīvavajā Ilģi* tos nespēlēs, bet ir kāds cits skaņdarbs, kuŗa izpildīšana piedalīsimums klātienē.

Jūsu darbs daudzreiz ir augstu novērtēts ar mūzikas balvām un prēmijām. 2002. gadā tika piešķirts valsts apbalvojums – Triju Zvaigžņu ordenis. Ko tas jums nozīmē?

Neesmu dāvanu, jubileju, goda zīmju cienītāja... taču toreiz, par laimi, saņemot šo atzinību no prezidentes Vairas Viķes-Freibergas, es sapratu, ka tas ir PA ĪSTAM, nevis tāpēc, ka pēc reglamenta pienāktos.

santi. Nekad nav bijusi sajūta, ka esi kādas mazas tautas pārstāvis. Te galvenais, ka labi spēlēt un patīc cilvēkiem.

Bet patlaban visspilgtākās atmiņas, protams, ir no pēdējiem braucieniem uz Ameriku – pērnā gada novembrī koncertējām vairākos latviešu centros, un tie bija burvīgi sarīkojumi, šogad spēlējam XIV Vispārējos Dziesmu un deju svētkos Baltimorā (ASV), un tas bija sirdi veldzējošs un pieredzi bagātinošs notikums.

Kā veidojat savas programmas?

Saprotams, ka Jāņos un Ziemsvētkos mēs spēlējam pavisam citas, gadskārtai atbilstošas programmas. Nozīme arī tam, vai paredzēts kamerstila koncerts, vai tā būs liela zāle ar daudziem klausītājiem, vai galvenie klausītāji būs bērni. Repertuārs ir ļoti plašs, tāpēc pie programmas izveides varam strādāt brīvi un radoši. Protams, mums ir savi iemīļotie skaņdarbi, kā arī tādi, kas laika gaitā apnikuši. Pēdējos uz laiku atliekam malā. Ir albumi un dziesmas, kas ir tik klusinātas un intimas, ka varam tās izpildīt tikai pavisam īpašos koncertos. Tāds, piemēram, ir ikgadējais ziemas saulgriežu koncerts.

Šī gada vērienīgākais pasākums *Ilģiem* bija lielkoncerts “Spēļēju. Dancoju. Dejoju” Arēnā Rīga 14. maijā. Tagad, atskatoties jau ar laika distanci, vai jūtaties gandarīti, ka tik skanīgi izdevās atzīmēt savas pastāvēšanas 35. gadadienu?

Tas bija jāizdara, un mēs to izdarījām – pateicām PALDIES gan dejojājiem, gan choreogra-

vairāk atrast laiku sev, neskreinu no viena pasākuma uz otru – labāk mazāk, bet labāk. Vairāk pievērsos mazbērniem, jo apziņos, ka savulaik par maz sanāca būt kopā ar saviem četriem dēliem. Taču dēlu dēļ – lai puiši varētu tikt arī no Rīgas, vasarās strādāju jo daudzās nometnēs... jā, netipiski, bet lauku māju mums nav.

Vai ģimenē piekopjat latviešu gadskārtu tradīcijas?

Tā kā blūka vilkšanu (*smejas*)? Nē, es pati sen jau vairs ne. Slīdu arī nā no tā visa. Taču divi dēli ar savām ģimenēm un draugiem to citīgi dara, svin visas latviskās gadskārtas. Ar Jāņiem sanāca tā jocīgi – tiešām tie ir mani absolūti mīļākie svētki, un pirms piecpadsmit gadiem izdomāju veidu, kā tautai dot atpakaļ aizmirstās dziesmas un tradīcijas. Tā aizsākās vērienīga kustība “Piedzīvošim Jāņus”, kuŗas laikā (kāds desmit gadus) es un mani domubiedri nesavtīgi mācījām cilvēkiem Jāņu tradīcijas. Bet tad pēkšņi pienāk mani svētki, un es jutos pilnīgi iztukšota, jo visu jau esmu izdziedājusi, izrunājusi, sirdi izdzīvojuši... Toties labā ziņa ir tāda, ka bērni; kā jau minēju, divi no četriem, – ļoti cītīgi; svin latviskos svētkus. Viņi ir pārņēmuši tradīciju no manis un turpina to kā pašu par sevi saprotamu. Tas ir liels gandarījums. Un ne jau tikai mani dēli. Latvijā ir daudz ģimeņu, ko esmu iedvesmojusi ieraudzīt mūsu tradīcijas dzīvas un darāmas.

Vai apmeklējat baznīcu?

Man nav izdevies dabūt svētku sajūtu baznīcā.

IVARS
GALINŠ

Bostonas Trimdas draudzē notika vēsturisks dievkalpojums ar mācītāja Igora Safina amatā ieviešanas ceremoniju. To vadīja archibīskape Lauma Zušēvica, LELBAL prezidents prāvests Gūnārs Lazdiņš, Austrumu apgabala prāveste Anita Vārsberga-Pāža un mācītājs Dr. Jānis Keggi. Svētrunu teica jaunais draudzes mācītājs Igors Safins. Bija vēl tradicionālie apsveikumi un izcils dāmu komitejas goda mielasts.

Mācītājs Igors Safins studējis Tallinas teoloģijas seminārā, absolvējis Lutera teoloģijas akadēmiju Rīgā. Pēc ordinācijas saņēmis aicinājumu kalpot Lielvārdes, Keguma un Tomes draudzēs. Pēc 12 gadu kalpošanas, saņēmis aicinājumu un kalpojis Dubultu un Bulduru draudzēs Jūrmalā. Igora Safina dzīves

Trimdas draudzes jaunais mācītājs ar kundzi Patrīciju pie tikko atjaunotās draudzes "vizītkartes"

stāsts ir atšķirīgs, no daudzu citu, kas par mācītājiem kļuvuši vēlāk dzīvē. Bērība un pirmās skolas gaitas pavadītas Vecumnieku pagastā, vēlāk vidusskola Rīgā. Toreiz sociālajās un izglītības struktūrās nav varējis atrast atbildes garīgai izaugsmei un dzīves jēgai. Sācis apmeklēt Jaunās Ģertrūdes draudzes dievkalpojumus. To ievērojusi draudzes vadība un piedāvājusi pārmindera pienākumus. Draudzes mācītājs Uldis Saveljevs aicinājis dievkalpojumos lasīt evaņģēliju un palīdzēt dievgalda izdališanā. Tam sekojis aicinājums būt par draudzes priekšnieku. Šo amatu pildījis līdz nācis aicinājums studēt Tallinā. Arī studiju laikā nav sarāvis saites ar Sv. Jaunās Ģertrūdes baznīcu. Mācītāju Uldi Saveljevu Igors cildina kā

savu garīgo skolotāju. Kandidēšana Bostonas mācītāja amatam nākusi negaidīta un neplānota. Pēc kalpošanas Jūrmalā, kā atslodzi, gribējis kādu laiku mācītāja darbu pārtraukt. Izšķirties palīdzējusi dzīves biedre Patrīcija. Patrīcija absolvējusi Rīgas Kristīgo vidusskolu, Ekonomikas un Kultūras augstskolu, bijusi aktīva Jaunās Ģertrūdes jauniešu kustībā. Tā kā abiem patīk ceļošana, tad iespējai dzīvot Amerikā arī bijis savs vilinājums. Igors Safins kā viesu mācītājs jau vairākus mēnešus ir kalpojis Bostonas Trimdas draudzē. Cerība ir viena no kristīgās ticības pilāriem. Balstoties uz pieredzēto, Bostonas latviešiem ir pilnas tiesības cerēt uz gaišu garīgās dzīves nākotni.

„SENS TIK SENS IR TAS STĀSTS..”

Valmieras teātra „Medību pils” Sietlā

SARMĪTE LUNDE

Ar lielu atsaucību un sirsniņiem aplausiem skatītāji Latviešu centra pārpilnā zālē novērtēja režisora Jāņa Znotiņa iestudēto ievērojamā latviešu dramaturga Harija Gulbja lirisko drāmu „Medību pils”. Luga ir uzrakstīta jau sen, 1966. gadā. Pats autors pagājušajā gadā nosvinēja 90 gadu jubileju, kuŗas godināšanai režisors iestudēja vienu no pirmajām H. Gulbja lugām – „Medību pili”. Tā ir kamerluga ar nelielu aktieŗu sastāvu un ļoti piemērota arī viesizrādēm pa-

saules plašumos; ne velti to jau veselu mēnesi ar labiem panākumiem prezentē ASV.

Dramaturgs Harijs Gulbis ir smalks un izcils cilvēks savstarpējo attiecību raksturotājs un dzīves patiesās vērtības meistarīgi atklāj psiholoģiski precīzos dialogos. Notikumi risinās „Medību pili” – kādā lauku mājā. It kā jau nekas īpašs nenotiek, sižets, kaut arī ar negaidītiem pavērsieniem, ir ikdienišķs, tomēr gaisotne ir ļoti piesātināta. Kuras krāsns, skatuves vidū balti

klāts galds, neaizdegta sveces, māte Anna (Baiba Valante) cenšas noskaidrot meitas Laumas (Inga Apine) attiecības ar jauno medību saimniecības tehniķi Arni (Ingus Kniploks). Iespējamo notikumu gaitas tālāku risinājumu izjauc negaidīta divu naktsmāju meklētāju tūristu ierašanās. Šeit arī sākas lugas intriga un parādās dramaturga īpašais talants bez liekas ugunošanas un fanfarām piešķirt klusinātām sarunām enerģijas lādiņu un drāmatismu. Izrādē

Un tā klusajā, nomaļajā meža mājā nejausi ierodas divi jauni tūristi Egils (Kārlis Neimanis) un Indulis (šoreiz spēlēja režisors pats – Jānis Znotiņš). Egils – interesants stāstītājs; Indulis, ļoti mazrunīgs, bet labs fotogrāfs. Egils suģestējoši stāsta savus piedzīvojumus no dažādiem ceļojumiem, Indulis fotogrāfē Laumu, savukārt Lauma runā par savu dzīvi, vēlmēm. Viņa grib mācīties, dzīvot un strādāt lielpilsētā, kādā slimnīcā. Tas viss viņai liekas tikai sapnis, kaut kas

pusējas jūtas, atklājas Egila, patiesībā Induļa, dvēsele, godaprāts un stabilas vērtības dzīvē. Galu galā Egila, varbūt pavisam neļauti domātais joks nāk gaismā kopā ar pašu Egilu, izraisot asus konfliktus. Indulis ir nepatīkami pārsteigts, Lauma – dziļi satrēkta, bet kaut kādā apmātībā viņa pārskaīšas uz Induli un aiziet no mājām kopā ar Egilu, lai īstenotu savus sapņus dzīvē.

Interesanti, ka vēstulū saturu pastarpināti atklāj Laumas un Induļa (tikai balss ierakstā) monologi, kas uzsvē saraksti, kā ļoti būtisku abu jauniešu attiecībās.

Lugas beigu posmā Lauma ir atgriezies mājās. Attiecības ar Egilu izjukušas, un dziļo pārdzīvojumu dēļ viņai pajukušas arī studijas. Lauma ir sapratusi, ka patiesībā Egils ir egoists un vājš, pretrunās sapinies cilvēks, kuŗam nav spēka tikt galā pašam ar sevi. Bet stāstam ir zelta maliņa – notikušais un pārdzīvojumi Laumu ir tikai stiprinājuši; var saprast, ka viņas un mātes dzīvē drīz risināsies ilgi lolotās pārmaiņas. Lauma viennozīmīgi pārtrauc attiecības ar Egilu un iespējams... Te nu mums dramaturgs ļauj pašiem iztēloties vēlamo risinājumu notikumiem Laumas un varbūt arī Induļa dzīvē.

Izrādes sākumā, beigās un starpbrīdī skan Raimonda Paula vecās labās dziesmas, lugai īsti piemērotas. Tomēr sentiments...

Kaut arī Amerikā ir nogurdinoši pārbraucieni (Sietlā ir viena no pēdējām trim izrādēm Rietumkrastā), Valmieras teātra aktieŗi savās lomās bija atraisīti, patiesi, vienkārši lieliski! Paldies režisoram, paldies aktieŗiem. Gaidīsim atkal ciemos citu gadu!

Par aktieŗu un viesu labsajūtu, mājīgu gaisotni namā un našķiem rūpējās čaklās Latviešu biedrības Vašingtona štatā (LBVŠ) saimnieces un mūsu omulīgais vīnzinis Dīks Wiest, kā parasti piedāvādams bagātīgu laba vīna izvēli.

Laiks izsludina konkursu!

Turpinot mūsu laikraksta un apgāda „Grāmatu Draugs” dibinātāja Helmara Rudziša tradīciju, izsludinām literāro konkursu, aicinot latviešu prozas autorus visā pasaulē iesūtīt *Laikam* stāstus un romānus par latviešu trimdas un jaunlaiku „diasporas” tematiku.

Jūsu darbus vērtēs kompetenta žūrija. Iesūtītie darbi, pēc žūrijas vērtējuma, tiks publicēti laikraksta slejās, bet mākslinieciski augstvērtīgākais – izdots grāmatā seriā „Laika grāmata”.

Darbus lūdzam iesūtīt redakcijai pa pastu Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV – 1013 vai e pastā: redakcija@laiks.us

Norises laiks – no šī paziņojuma pirmpublicācijas *Laiks* 2017.g. 34.nr. līdz **2018. gada 1. jūlijam**.

Konkurss ir atklāts. Sūtījumam lūdzam pievienot savu vārdu, uzvārdu un adresi.

(Ja ar pseidonīmu, redakcija garantē anonimitāti.)

Lai top!
Jūsu redakcija

No kreisās: Jānis Znotiņš, LBVŠ priekšsēde Sarmīte Dāvidsone, Ingus Kniploks, Inga Apine, Kārlis Neimanis, Baiba Valante // FOTO: Andris Ragainis

netrūkst arī viegla humora un ierastās bēdu sličināšanas glāzītē, šoreiz gan konjaka, par godu milas cetrstūrī negantajiem likoļiem,

Jautāts, kādēļ režisors Jānis Znotiņš iestudēšanai izvēlējies tieši šo lugu, viņš atbild, ka vēlēties runāt par ļaudīm Latvijas laukos, kuŗi savas noslēgtības un kautrīguma dēļ slēpj savas jūtas, nespēj rīkoties, un viņu mūžā reizēm ir tikai viena satikšanās – mīlestības atklāšana, kuŗas dēļ cilvēks ir gatavs mainīt savu dzīvi. Un vēl, kāpēc vecākiem ir tik grūti palaist savus bērnus pasaulē, Un kāpēc bērni atsakās no saviem sapņiem, lai piepildītu savu vecāku vēlmes un nepiepildītos sapņus.”

neiespējams. Egils diezgan ciniski vērtē Laumas ieskatu par dzīvi pilsētā, tomēr iedrošina viņu rīkoties. Vairākkārt tiek aizskarts jautājums par sievietes lomu dzīvē: tikai vīrs, mājas, bērni vai arī laba izglītība, piemērots darbs, radoša izaugsme (cik globāli aktuāli arī šobrīd!). Tradicionāli Lauma iemīlas veikalā balamutē Egilā, savukārt pati Lauma patīk visiem trim, jo meitene ir pievilcīga un šķiet nepāraista ar savu naivumu, tiešumu un atklāto valodu. Puišiem promisejot, Lauma palīdz Egilam viņa adresi, bet viņš iedod Induļa adresi; ne Lauma, ne Indulis to nenojauš. Īstenībā ar vēstulēm apmainās Lauma un Indulis. Sarakstē pamazām veidojas ab-

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Kļūst par Latvijas Universitātes goda doktoru

28. septembrī vizītē Latvijā bija ieradies Jaunās Aleksandrijas bibliotēkas (AB) izveidotājs un ilggadējais direktors Ismaīls Serageldīns (*Ismail Serageldin*).

Serageldīns apmeklēja Latviju, lai piedalītos atjaunotajā Latvijas Universitātes lekciju ciklā "Pasaules līderu lasījumi", sniedzot vieslekciju par temu "Cīņa ar viltus ziņām un alternatīvajiem faktiem: aktuālie 21. gadsimta izaicinājumi. Sabiedrības izpratne par medijpratību". AB izveidotājam svinīgā ceremonijā tika piešķirts LU goda doktora tituls.

Dr. Ismaīls Serageldīns ir Ēģiptē lielākās – AB dibinātājs un ilggadējais direktors, kurš spējis nosargāt bibliotēkas identitāti un misiju sarežģītos valsts varas apstākļos. Viņš publicējis vairāk nekā 100 grāmatu un monografiju, kā arī vairāk nekā 500 zinātnisku publikāciju par dažādiem tematiem biotehnoloģijās, lauku attīstībā, ilgtspējas un sabiedrības vērtību zinātnē. "Serageldīns ir izcils vēl mūsu dienās saglabājies akadēmiskā universālisma piemērs, kurš savos darbos un runās ir spējis ļoti dziļā un izpratnes pilnā veidā šķirt sabiedrībai nozīmīgākās temas, aplūkojot tās visas pasaules attīstības kontekstā. Vienalga, vai tās ir demokratijas vai ģenētiski modificēto organismu problēmas, visās viņš spējis ieraudzīt un definēt problēmu kopsakarības un attīstības virzienus," uzsvera LU rektors prof. Indriķis Muižnieks.

Liels ir bijis Dr. I. Serageldīna ieguldījums Ēģiptes izglītības un zinātnes attīstībā. "Aleksandrijas bibliotēka iekļauj vairāk nekā 11 pētniecības centru, izdod grāmatas, organizē konferencēs, piedāvā lekcijas par zinātni un kultūru un iekārto zinību centrus bērniem visā pasaulē Ēģiptes nostūros. Tā ir kā spoža zinību un kultūras bāka gan nacionālā, gan starptautiskā līmenī," norādīja Latvijas ekspresdizentē prof. Vaira Viķe-Freiberga. "Dr. Serageldīns ir izcils orators un apbrīnojami daudzpusīga un erudīta personība, kurā ir buda klausīties gan snieguma elegances dēļ, gan satura bagātības ziņā."

Pie Brīvības pieminekļa taps puķu dobe "Ziedošais Simtgades pavasaris"

Latvija 100

Gatavojoties Latvijas simtgadei, 9. oktobrī pie Brīvības pieminekļa sākti sagatavošanas darbi sipolpuķu dobes "Ziedošais Simtgades pavasaris" stādīšanai. Puķu dobi ierīkos SIA *Onava* sadarbībā ar

SIA *Rīgas meži*. Tas ir viens no projektiem, kas iekļauts Latvijas valsts simtgades Rīgas programmā. Pie Brīvības pieminekļa iecerēts izveidot sipolpuķu dobi 620 kvadrātmetru platībā, kurā šoruden tiks iestādīti 94 000 tulpju un muskaru sipolu, kas uzziēdēs 2018. gada pavasarī. Brīvības pieminekļa kreisajā pusē uz zilas krāsas muskaru šķirnes *Blue magic* fona ar rozā krāsas tulpēm *Rosalie* un sarkanām tulpēm *Latvija* tiks izveidots uzraksts "ES LATVIJU". Sirds formai paredzēts izmantot 1200 tulpju šķirnes *Latvija* sipolus. Savukārt pieminekļa labajā pusē viņosies Latvijas karogs, kurā veidos triumfa grupas tulpes *Pallada* un *White Dream* karmīnsarkanā un baltā krāsā.

"Dod Pieci" komanda saņem Eiropas Pilsu balvu

Labdarības maratona "Dod Pieci" komandai svinīgā ceremonijā 13. oktobrī pasniegs Eiropas Pilsu balvas goda medaļu. Labdarības maratona "Dod Pieci" komandu apbalvojumam izvirzīja Eiropas Tautas partijas Latvijas eiroparlamentārieši – Sandra Kalniete, Krišjānis Kariņš un Artis Pabriks, bet gala lēmumu par laureātiem pieņēma Eiropas Pilsu balvas komiteja. Ceremonijas tiešraidi varēs skatīties *lsm.lv*.

"Dod Pieci" komanda

Eiropas Pilsu balva ir Eiropas mēroga apbalvojums, ko Eiropas Parlaments (EP) ik gadu piešķir personām, grupām vai organizācijām par izciliem sasniegumiem un ieguldījumu, veicinot ES iedzīvotāju savstarpējo sapratni un sadarbību, sekmējot pārrobežu sadarbību ES ietvaros, kas stiprina Eiropas garu. Balvu piešķir arī par ikdienas darbību, kas apliecina un sabiedrībā nostiprina Eiropas Savienības Pamattiesību chartā paustās kopējās vērtības – cilvēka cieņu, brīvību, vienlīdzību un solidaritāti.

Koalīcija atbalsta pakāpenisku pāreju uz izglītību latviešu valodā

Valdošā koalīcija sagaida pakāpenisku pāreju uz izglītību latviešu valodā, pēc valdošo politisko spēku sanāksmes žurnālistiem sacīja Ministru prezidents Māris Kučinskis (ZZS). Mēneša laikā izglītības un zinātnes ministram Kārlim Šadurskim (*Vienotība*) jā sagatavo informatīvais ziņojums un iespējamie likumu grozījumi, par kuriem tiks diskutēts. Ziņojumā jāparāda konkrētie rīcības plāni, uzsvera Kučinskis. Viņš atgādināja, ka arī valdības deklarācija paredz sagatavot ceļakarti virzībai uz izglītību latviešu valodā.

Koalīcijas sanāksmē savu redzējumu prezentēja Šadurskis, kurš pagājušajā nedēļā paziņoja, ka

2020./2021. mācību gadā vispārizglītojošajās vidusskolās visus vispārizglītojošos mācību priekšmetus iecerēts mācīt tikai latviešu valodā, saglabājot mazākumtautību skolēniem iespēju dzimtajā valodā apgūt mazākumtautību valodu, literatūru un ar kultūru un vēsturi saistītus priekšmetus.

Pāreju uz izglītību latviešu valodā vēlas atrisināt līdz februārim

Pāreju uz izglītību latviešu valodā vēlas atrisināt līdz 2018. gada februārim, lai to nevarētu izmantot kā instrumentu priekšvēlēšanu kampaņām, intervijā LTV raidījumam *Rīta Panorāma* sacīja Ministru prezidents Māris Kučinskis (ZZS). Kučinskis vēlreiz apliecināja, ka starp koalīcijas partneriem nevienam nav šaubu, ka izglītība Latvijā ir jāiegūst valsts valodā, jo konkurenci darba tirgū varēs izturēt tikai tie, kuriem būs labas valsts valodas zināšanas. "Tomēr būtiski, lai minēto jautājumu neizmantotu kā instrumentu priekšvēlēšanu kampaņām, tāpēc diskusijām būs jānotiek noteiktos termiņos un es pieļauju, ka to varētu atrisināt līdz nākamā gada februārim vai martam. Galvenais nepieļaut situāciju, ka minētais jautājums tiktu izmantots priekšvēlēšanu kampaņām," sacīja Kučinskis.

Latvijas un Kolumbijas sadarbība

6. oktobrī notika ceturtais Latvijas un Kolumbijas Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas, kurās vadīja valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs un Kolumbijas ārlietu ministra vietniece Pati Londonjo Haramiljo (*Patti Londoño Jaramillo*). Politisko konsultāciju laikā puses uzsvera pēdējo gadu veiksmīgo divpusējo dialogu, kas ir veicinājis jaunas sadarbības iespējas uzņēmējdarbībā, izglītībā un zinātnē, kultūrā. Notika vienkāršu apmaiņu par to, kā sekmēt turpmāko sadarbību starp Latvijas un Kolumbijas augstākās izglītības iestādēm, veicinot studentu un mācībspēku apmaiņu.

Abpusēji tika atzīta ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopienas nozīme un izvirzītie mērķi reģionālai sadarbībai, kā, piemēram, ilgtspējīga attīstība, vide, klimata pārmaiņas un bioloģiskā daudzveidība. Sarunā tika izteikts gandarījums par Latvijas un Kolumbijas sekmīgo sadarbību starptautiskajās organizācijās. Puses pārrunāja Kolumbijas pievienošanās procesu Ekonomiskās attīstības un sadarbības organizācijai (OECD). Latvija piedāvāja savu iestāšanās pieredzi OECD. Kolumbijas ārlietu ministra vietniece vizītes Latvijā laikā apmeklēja Latvijas Nacionālo biblio-

tēku, Rīgas Tehnisko universitāti un Latvijas Lauksaimniecības universitāti.

Latvija prezentē savu tūrisma piedāvājumu OECD konferencē Parīzē

Francijā notika Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Augsta līmeņa konference par ilgtspējīgu un iekļaujošu tūrisma politiku (*OECD High Level Meeting on Tourism Policies for Sustainable and Inclusive Growth*).

Latvijai kā jaunai OECD dalībvalstij dalība konferencē un tās ietvaros notiekošajā izstādē bija unikāla iespēja iepazīstināt Eiropas un Pasaules lielākos tūrisma nozares pārstāvjus ar Latviju un mūsu dažādo tūrisma piedāvājumu. Konferencē piedalījās tūrisma nozares valsts institūciju, nevalsts sektora un uzņēmumu pārstāvji no visām OECD dalībvalstīm, t.i., 35 valstīm, tai skaitā augstākā līmeņa vadība no tādiem tūrisma nozares "milžiem" kā *Accor*, *Air-BnB Inc.*, *Trip Advisor LLC*, *TUI Group* un citiem. Konferencē laikā Latvija kopā ar pārējām OECD dalībvalstīm pievienojās OECD "Paziņojumam par tūrisma politiku ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei", kas akcentē pamatprincipus OECD valstu valdību īstenojamā tūrisma politikā un iezīmē virzienus OECD darbam tūrisma jomā turpmākajos gados. Paziņojums pasvītro tūrisma nozares ievērojamo nozīmi uz OECD valstu ekonomiku izaugsmi un jaunu darbavietu radīšanu.

Latvijas muzeju kopizstādes dizaina veidotājs

Metu konkursā par "Izstādes "Latvijas gadsimts. Muzeju izstāde valsts simtgadei" zinātniskās koncepcijas mākslinieciskā risinājuma izstrādi un īstenošanu" uzvarējis dizaina birojs *H2E*. Izstāde "Latvijas gadsimts" ir veltīta Latvijas 100 valstiskuma gadiem un ievērojama ar to, ka būs līdz šim vērienīgākā nozares vēsturē – pirmo reizi vienas izstādes veidošanā piedalās vairāk nekā 60 Latvijas muzeju. Tā notiks Latvijas Nacionālā vēstures muzeja pašreizējās telpās Rīgā, Brīvības bulvārī 32. Izstāde būs atvērta trīs gadus, sākot no 2018. gada maija. Plašāka informācija par izstādi jau tagad pieejama vietnē www.latvijasgadsimts.lv. Izstādes mērķis ir rosināt domāt par Latvijas vēsturi kā sarežģītu pārmantotības un pārmaiņu stāstu. 11 tematiskajās sadaļās paredzēts aptvert Latvijas vēsturi no 1918. līdz 2004. gadam.

ECT spriedums trīs lietās pret Latviju

Eiropas Cilvēktiesību tiesa izskatījusi trīs lietas pret Latviju. Lieta "Ābele pret Latviju". Savos 2012. gada 12. septembrī un 24. ok-

tobrī Tiesā iesniegtajos pieteikumos sūdzības iesniedzējs Valters Ābele, kurš ir kurlmēms, sūdzējās par ieslodzījuma apstākļiem Brasas cietumā laikā no 2011. gada decembra līdz 2015. gada februārim. Tiesa vienbalsīgi atzina, ka Valtera Ābeles ieslodzījuma apstākļi Brasas cietumā bija neatbilstoši Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas prasībām. Iesniedzējs bija lūdzis piespriest viņam nodarītā morālā kaitējuma kompensāciju, nenorādot konkrētu summu. Tiesa šo prasību apmierināja, atļūdzībā piespriežot EUR 7 500.

Lieta "Kalēja pret Latviju". Savā 2008. gada 28. marta Tiesā iesniegtajā pieteikumā iesniedzēja Ineta Kalēja sūdzējās, ka krimināllietas, kurā viņa tika saukta pie kriminālatbildības par naudas piesavināšanos, izskatīšana bija nesamērīgi ilga (9 gadus) un ka pirmstiesas izmeklēšanas laikā, nopratinot viņu kā liecinieci, netika nodrošinātas tiesības uz aizstāvību. Iesniedzēja ieskatā tādējādi tika pārkāptas viņas tiesības. Iesniedzēja lūdza piespriest kompensāciju par morālo kaitējumu EUR 500 000 apmērā. Tiesa šo prasību apmierināja tikai daļēji, kompensācijā par morālo kaitējumu piešķīrot EUR 4 000.

Lieta "Ostrovenecs pret Latviju". Savā 2013. gada 24. maija Tiesā iesniegtajā pieteikumā sūdzības iesniedzējs Nikita Ostrovenecs sūdzējās, ka Valsts policijas konvoja darbinieki 2010. gada maijā Rīgas apgabaltiesas aizturēto personu telpā bija pielietojuši pret viņu fizisku spēku, nodarot miesas bojājumus, un ka šī incidenta izmeklēšana nav bijusi efektīva. Iesniedzējs bija lūdzis piespriest viņam kompensāciju par morālo kaitējumu EUR 15 000 apmērā, kā arī atļūdzināt tiesāšanās izdevumus un izmaksas 1 210 EUR apmērā. Tiesa iesniedzēja prasību apmierināja tikai daļēji, kompensācijā piespriežot 8 000 EUR par morālo kaitējumu un 1 210 EUR kā atļūdzinājumu par tiesāšanās izdevumiem.

Ģimenes dienas

Norvēģijas pilsētā Bergenā

Aizkustinošas, interesantas un daudzveidīgas – tādas bijušas Ģimenes dienas Norvēģijā Bergenā, kas norisinājās no piektdienas līdz pat svētdienas vēlai pēcpusdienai.

Ģimenes dienas Bergenā rīkoja Latvīšu kultūras skola *Bergausis*. Skolas koordinatore Ilga Švāne teic, ka visi apmeklētāji vēl nav saskatīti, tomēr aplēses liecina, ka sarīkojumos līdzdarbojušies 100 līdz 150 cilvēku. Ieradušies ne tikai Bergenā dzīvojošie tautieši, bet arī tie, kuri dzīvo attālak. Tāpat atnākušas bija arī dažas norvēģu ģimenes, kurās jo sevišķi interesējuši tirdziņā nopērkamie latviešu amatnieku darinājumi.

(Turpināts 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Ušakovs paziņo par līgumu ar Putina partiju

Partijai *Saskaņa* savulaik bija noslēgts sadarbības līgums ar Krievijas prezidenta Vladimira Putina partiju *Vienotā Krievija*. Tas tika parakstīts 2009. gada 21. oktobrī Sanktpēterburgā uzreiz pēc partijas kongresa. Toreiz apvienības *Saskaņas centrs* vārdā to parakstīja toreizējais *Saskaņas centra* Saeimas frakcijas vadītājs Jānis Urbanovičs.

9. oktobrī LTV raidījumā *Rīta panorāma* *Saskaņas* valdes priekšsēdis Nils Ušakovs (*attēlā*) paziņoja, ka sadarbības līgums ar Krievijas prezidenta Vladimira Putina pārstāvēto partiju *Vienotā Krievija* vairs neesot spēkā. *Saskaņa* 2015. gadā pievienojusies Eiropas Sociālistu partijai, kas tradicionāli attiecības ar trešajām pusēm veido centralizēti, tāpēc partija pieņēmusi lēmumu informēt *Vienoto Krieviju*, ka minētais līgums zaudējis spēku. Ušakovs arī piebilda, ka līgums ar Krievijas partiju bija tikai kā instruments, kas ļāvis veidot labākas attiecības ar Krieviju, piemēram, Rīgas domei ar vairākiem Krievijas reģioniem un to pašvaldībām. “Tomēr situācija mainījies kopš laika, kad tika ieviestas sankcijas pret Krieviju, līdz ar to līgumam nav nekādas nozīmes,” sacīja Ušakovs.

Manhetenas īsfilmu festivālā

No 28. septembra līdz 8. oktobrim Latvijas kinoteātros 11 pilētās norisinājās starptautiskais īsfilmu kinofestivāls *Manhattan Short*, kurā ietvaros pirmo reizi festivāla vēsturē bija iespējams redzēt arīdzan Latvijas veikumu – režisora Pāvela Gumeņņikova īsfilmu “Sarauj, Just!”, kurās galvenās lomas atveidojis Aleksandrs Ronis ieguvus labākā aktiera titulu.

Kinofestivāls *Manhattan Short* ir lielākais īsfilmu festivāls pasaulē, kas norisinās vairāk nekā 250 pilētās vienlaikus un ir īpašs ar to, ka tiesneši ir paši skatītāji – katrs skatītājs saņem anketu un balso par viņaprāt, labāko īsfilmu un aktieri. Festivāls notiek vienas nedēļas ietvaros visā pasaulē, tostarp arī Latvijā. Šogad festivāls svinēja 20 gadu jubileju, piedāvājot īpaši daudzveidīgu programmu – sākot no komēdijas līdz šausmu filmai un no animācijas līdz drāmai. Kopumā festivāla atlasē piedalījās 1615 īsfilmas no 75 valstīm un tikai 10 no tām tika izvēlētas *Manhattan Short* programmai, tajā skaitā arī Pāvela Gumeņņikova “Sarauj, Just!”.

Baltijas Asamblejas balvu mākslā piešķirs Laimai Slavai

Saeimā vērtējot Baltijas Asamblejas (BA) balvas kandidātus, starptautiska žūrija nolēma 2017. gada balvu mākslā piešķirt mākslas zinātniecei un redaktorei Laimai Slavai par izcilo profesionālo ieguldījumu mākslas zinātnes teorijas attīstībā un grāmatu izdevniecības jomā, veicinot Latvijas kultūras atpazīstamību arī starptautiskajā līmenī.

Ķīpsala pulcēs dizaina cienītājus

Rudenī Rīgā, kā ierasts, kļūst par Baltijas dizaina galvaspilsētu. No 6. līdz 8. oktobrim Ķīpsalā notika Rīgas starptautiskā dizaina izstāde *Design Isle 2017*. Tajā varēja apskatīt Baltijas dizaina uzņēmumu, profesionāļu un studentu rūpnieciskā, modes, vides, interjēra, foto un grafiskā dizaina darbus. Īpaša uzmanība tika veltīta arī vietējo dizaineru veikumam.

Izstādē bija apskatāmas dizaina mēbeles, gaismas ķermeņi, apģērbi un aksesuāri, dzīvesstila produkti u.c. oriģināli dizaina produkti, ko prezentēja Baltijas vadošie dizaineri un dizaina uzņēmumi. Ar svaigām idejām un neordināriem risinājumiem pārsteidza arī Latvijas dizaina skolu un augstskolu audzēkņi, kas izstādē prezentēja savus diplomdarbus un radošos projektus. Otro reizi izstādē *Design Isle* notika arī Baltijas dizaina gadatirgus, kur talantīgie pašmāju un Baltijas dizaineri tirgoja oriģinālus un mūsdienīgus dizaina produktus – interjēra priekšmetus, apģērbus, aksesuārus un vēl daudz ko citu.

Uz Pāvilstas muzeju atceļojusi glezna no Amerikas

Uz Pāvilstas novadpētniecības muzeja krājumu kā dāvinājums no Amerikas Savienotajām Valstīm atceļojusi kāda īpaša glezna, kas tagad vēstis par latviešu bēgļu gaitām. Tās ceļš uz Latviju ved caur latviešu aktrises Ilzes Rūdolfas dzimtas stāstu. Reiz, viesojoties pie saviem radiem Amerikā, aktrise tur pamanījusi gleznu, kur attēlotas senas dzirnavas. Pēc atmiņu stāstiem Latvijas ainavu ar senajām dzirnavām ir gleznojis

kāds poļu izcelsmes autors.

Atceroties pagājušos laikus un to, kā daudzas latviešu ģimenes devās bēgļu gaitās, ieraugot senās un skaistas Mīndes dzirnavas gleznā, kas tagad pārvēršas drupās un apaug ar bērziem, gados vecākiem pāvilostniekiem tas ir aizkustinošs brīdis, arī Rūtai Bridānai, kuŗa dzīvojusi netālu no dzirnavām.

Topošajā Zuzeum atklāj Izraēlas laikmetīgās mākslas izstādi

6. oktobra vakarā bijušajā “Sapņu fabrikā” jeb topošajā mākslas centrā *Zuzeum* atklāta Izraēlas laikmetīgās mākslas izstāde “Sapņi un drāmas”, pulcējot teju visus ekspozīcijā aplūkojamo darbu māksliniekus, kā arī pašmāju mākslas profesionāļus un baudītājus. Izstādi ievadīja tās kuratora Roja Branda ekskursija, sniedzot priekšstatu par daudzveidīgajiem darbiem.

“Sapņi un drāmas” ir līdz šim vērienīgākā Izraēlas laikmetīgās mākslas reprezentācija Baltijā. Tajā aplūkojami 14 mākslinieku darbi, kas runā par mūsdienu Izraēlas politiku, sociālo dzīvi un sabiedrību no dažādiem skatpunktiem. Izstādē piedalās tādi starptautiski pazīstami mākslinieki kā Sigalita Landava, Jehudita Sasporsata, Erezs Izraeli, Dors Guezs un citi.

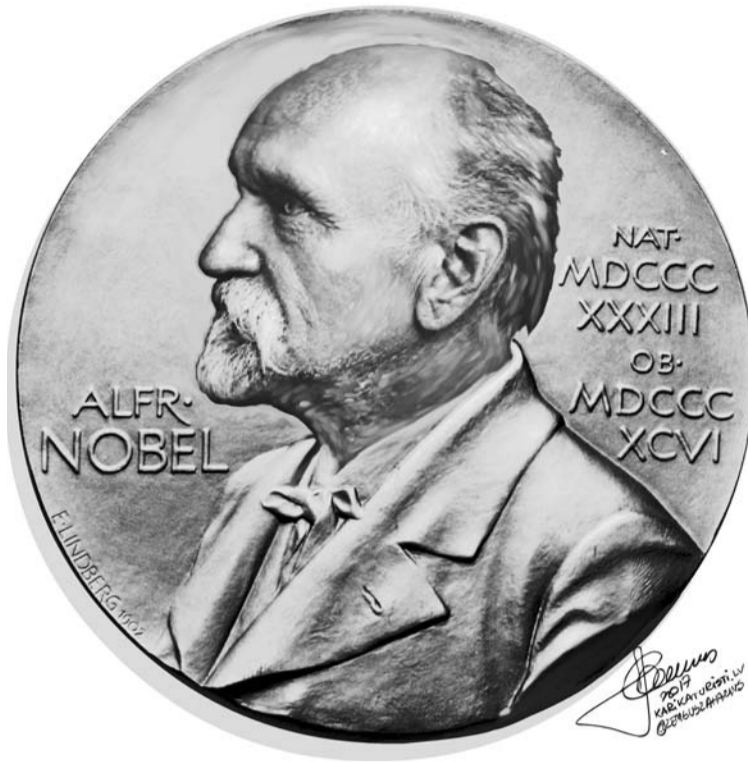
Liepājā izskan Latvijas simtgadei un Indijas neatkarības 70. gadadienai veltīts koncerts

22. septembrī Liepājas koncertzālē *Lielais dzintars* ar Latvijas vēstniecības Indijā atbalstu notika Liepājas Simfoniskā orķestra un indiešu vijolspēles ikonās, komponista Dr. L. Subramanjama (*Dr. L. Subramaniam*) kopīgs koncerts “Lūsēns un Subramanjams. Veltījums Latvijai”. Koncertā pirmo reizi tika atskaņota Dr. L. Subramanjama Latvijas simtgadei par godu komponētā *Svētku simfonija*. Tāpat arī klausītājiem bija iespēja dzirdēt Dr. L. Subramanjama komponēto koncertu vijolei ar orķestri *Isabel* un Indijas neatkarības 70. gadadienai veltīto simfoniju *Bharath*. Pirmatskaņojumu koncertā piedzīvoja arī Jāņa Lūsēna komponētā *Romantiskā simfonija*.

Dr. L. Subramanjams atzinis, ka, komponējot Latvijai veltīto simfoniju, iedvesmojies no latviešu tautsdziesmām. Skaņdarbu, kuŗam ir trīs daļas, komponists raksturojis šādi: “Pirmā ir tāda laimīga, otrā ir emocionāla, dzīvi apliecināšana ar apziņu par savu neatkarību, bet trešā – viss jau ir uzbūvēts, un ikviens ir gatavs doties tālāk. Šī laime un apvienošanās ir iekļauta visās trijās daļās.” Koncertu apmeklēja arī Latvijas vēstnieks Indijā Aivars Groza, kuŗš ar Liepājas Simfonisko orķestri un indiešu māksliniekus apsprieda nākamā sadarbības projektu – kopīgos koncertus Indijā 2018. gadā.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

Vairāk lasiet Kārļa Streipa komentāru 5. lpp. // Zīmējums: Zemgus Zaharāns

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

NĪDERLANDE. Latvijas vēstniecībā Nīderlandē notika sadarbības seminārs “Diasporas loma radošo industriju eksporta veicināšanā Beniluksa valstīs” kā daļa no Radošās nedēļas 2017 plašākas programmas Latvijā. Atklājot sarīkojumu, pārstāvniecības vadītājas vietnieks Mārtiņš Pundors uzsvēra semināra rīkošanu kā loģisku turpinājumu Eiropas latviešu kongresam šī gada vasarā. Būtiski, ka seminārs pievērs pastiprinātu uzmanību radošo nozaru lomas stiprināšanai valsts tēla atpazīstamības veicināšanai. Ar valsts dzīvojošo latviešu iesaiste sadarbības semināros stiprina saikni ar Latviju un veicina valsts gatavošanos simtgadei. Pundors uzsvēra valsts iestāžu, tostarp, Latvijas vēstniecības Nīderlandē atvērtību tradicionālo pieeju apvienošanai ar inovācijām un jaunām pieejām sadarbības stiprināšanai. Eiropas Latviešu apvienības vicepriekšsēde Elina Pinto uzsvēra, ka svarīgi apmainīties viedokļiem un stāstiem par pieredzi, lai tādējādi veicinātu katra projekta ieviešanu Beniluksa valstīs. Savukārt Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras pārstāvniecības vadītāja Nīderlandē Egita Aizsilniece-Ibema iepazīstināja ar LIAA un tās pārstāvniecību lomu eksportētāju uzņēmumu sekmīgai jaunu tirgu atklāšanā.

KRIEVIJA. Kaļiņingradā, viesnīcā *Radisson*, notika Latvijas Vīzu centra prezentācija – preses konference saistībā ar *Pony Express* vīzu centra atvēršanu. Prezentāciju – preses konferenci kopīgi rīkoja Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas sadarbības partneris Krievijā, kompanija *Pony Express* kopā ar Latvijas Republikas vēstniecības Krievijā konsulārās nodaļas kanceleju Kaļiņingradā. Preses konferencē klātesošajiem interesentiem tika sniegta informācija par Latvijas Republikas vēstniecības Krievijā konsulārās nodaļas kancelejas Kaļiņingradā darbību, vīzu izsniegšanu ceļošanai uz Latviju, kā arī uz Slovākiju, Ungāriju, Šveici un Slovēniju vīzu pārstāvības ietvaros. Tika uzsvērta veiksmīgā ilggadējā sadarbība ar kompaniju *Pony Express*, sniegts ieskaits izsniegto vīzu statistikā. Klātesošie tika iepazīstināti ar iespējām ceļot uz Latviju un aicināti apmeklēt Latviju kā izvēlēta tūrisma galamērķi. Īpaši tika uzsvērta Latvijas simtgade un ar svētku norisi saistītā plaša sarīkojumu programma 2017.-2021. gadā.

BALTKRIEVIJA. “Latvija ir ieinteresēta ciešā sadarbībā ar Baltkrieviju transita un loģistikas jomā, un kā vienu no perspektīviem projektiem redzam sadarbību ar Baltkrievijas – Ķīnas industriālo parku “Lielais akmens”, sacīja Saeimas priekšsēdes biedrs Gundars Daudze, Minskā tiekoties ar Baltkrievijas transporta un komunikāciju ministru Anatoliju Sivaku. “Baltkrievija mūsu valstij vienmēr ir bijusi nozīmīgs partneris transporta jomā – mūs saista kopīga transporta infrastruktūra, kā arī vēlme to attīstīt. Jau patlaban konteinerkravu pārvadājumu apjoms starp Latviju un Baltkrieviju, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir pieaudzis vairāk nekā divas reizes. Savukārt “Lielais akmens” abām valstīm paver jaunas sadarbības perspektīvas – šis ir grandiozs projekts, kas palīdzēs iedzīvināt Jaunā zīda ceļa ideju, transporta koridoram savienojot Ķīnu ar Eiropas Savienību,” pauža G. Daudze.

ĶĪNA. 27. septembrī Sudžo notika Rīgas un Sudžo sadraudzības pilsētas 20 gadu jubilejas svinības, kuŗās piedalījās Latvijas delegācija Rīgas pilsētas izpilddirektora Jura Radzēviča vadībā. Latvijas vēstniecību Ķīnas Tautas Republikā pārstāvēja vēstniecības vadītāja vietniece Inese Liepiņa. Svinības tika atklāta Jūgendstila izstāde Sudžo bibliotēkā, kuŗas autore ir Jūgendstila centra vadītāja Dr.arch. Agrita Tipāne. Sudžo Starptautiskajā draudzības parkā tika iedēstīts jubilejas ginko koks, kas liecinās par pilsētu sadraudzību. Sudžo *Poly group* jaunajā koncertzālē koncertus sniedza Latvijas Universitātes deju ansamblis *Dancis* un kamerkoris *Balsis*. Sadraudzības līgums ar Sudžo tika noslēgts 1997. gada 27. septembrī.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Navalnis "apsveic" Putinu dzimšanas dienā, mūsdienu čekisti "uzgājuši" t.s. telefonterroristus – un Igaunijas robežas tuvumā notiek mistiskas izdarības: tāda ir mūsdienu Krievija 2017. gada oktobrī – 100 gadus pēc boļševiku apvērsuma Petrogradā, ko 84 gadus dēvēja pat "Lielo Oktobra socialistisko revolūciju".

Sestdien, 7. oktobrī, Vladimir Putins kļuva 65 gadus vecs. 18 gadi pie valsts stūres... Jubilārs saņēma veselu lērumu dāvanu; vairums glabāšoties Krievijas Federācijas prezidenta bibliotēkā, kādu mazumiņu viņš paturēšot sev. Korupcijas apkarošanas fonda vadītājs Aleksejs Navalnis bija nolēmis Putinu dzimšanas dienā "apsveikt" visai savdabīgā veidā: tai pašā sestdienā kārtējo reizi organizējot visā Krievijā mierīgus (tas pasvītrots) mītiņus un piketus.

Saukļi: "Pret korupciju", "Par Navalniju" (kā kandidātu 2018. gada vēlēšanās), "Krievija prasa brīvību", "Krievija bez Putina" un "Apsveicam dzimšanas dienā – un ardievu".

No Kremļa tika saņemts attiecīgs rīkojums, un 29. septembrī tika piespriestas Navalnijam – kārtējo reizi – 20 diennaktis tuptūzī, it kā par nesakcionētu pasākumu rīkošanu. To protesta un Putina jubilejas sestdienu viņš pavadīja aiz restēm, kas netraucēja viņa piekritējiem pulcēties uz masu mītiņu Putina dzimtajā Pēterburgā un sarīkot demonstratīvu "pastaiģu" Maskavas galvenajā – Tveras – ielā, jo bija aizliegts rīkot mītiņus Puškina laukumā un Manēžas laukumā iepretim Kremlim.

Navalnis kā Putina oponents cenšas visnotaļ ievērot, var teikt,

spēles noteikumus, ko nevar teikt par citiem: KGB pēcteces – Federālā drošības dienesta (FSB) vadītājs Aleksandrs Bortņikovs 5. oktobrī paziņoja, ka telefona teroru – zvanišanu par daudzos objektos izliktām minām – organizējuši "četri Krievijas pilsoņi, kas mīt ārzemēs" un kuriem bijuši izpalīgi iekšzemē... Bet kas tad ietilpst šajā četriniekā? Man prātā iešāvās viens vārds – Hodorkovskis. Bet varbūt es maldos.

Iespaidīgi ir dati par šo "nerātņo joku" apjomu un sekām. Zvanišana sākusies 10. septembrī, un nācās evakuēt gandrīz 800 tūkstošus (!) cilvēku 120 Krievijas pilsētās. "Minas" esot bijušas 1900 ēkās. Psiholoģiskais efekts bija graujošs.

Dienā, kad pareizticīgie piemin Svētā Krusta uzsliešanu, dažādas mistiskas izdarības tika veiktas

netālu no Igaunijas robežas – Izborskā, kur, ka vēsta senas kronikas, pirms 1200 gadiem ieradās trīs vikingu (varjagu) karakungi – Truvors, Sineuss un Rjuriks, liekot pamatus Krievzemes valstiskumam. Tai dienā Izborskā bija sanācis, var teikt, "pareizticīgo staļinistu" zieds – priesteri un publicisti, Afganistānas un Čēčenijas kaŗu veterāni, atzīmējot 10 gadus kopš dienas, kad 2007. gadā tā pašā "kaluma" ļaudis, "Izborskas kluba" dibinātāji, te, kāda paugura virsotnē, bija uzslējuši milzu krustu – ar slīpu šķērsbaļķi, kā pienākas – un sāka sabērt uz šī "svētā paugura" zemi no visdažādākajām vietām.

Atzīmējot 10 gadus kopš "svētā krusta" uzsliešanas, šo mistisko izdarību dalībnieks Aleksandrs Notins uzskaita dažus no šiem "svētceļnieku" pienesumiem: Mē-

ness virsas paraugi no kosmonautiem, nogulšņu šķipsniņa no Ledus okeana dzilēm, ko ieguvusi batiskafs, 5 km dziļumā urbējoties pie "mūsu" (!) Ziemeļpola, zemes saujiņa no kanonizētā "Aļaskas Germana" kapa (tas bija priesteris, kas Aļaskā kristījis eskimosus un nomira turpat 1836. gadā – "Krievijas Amerikas" iemiesojums), zeme no sliežu ceļa uzbūruma Dno stacijā, kur Nijolajs II bija atteicies no troņa... Visinteresantākais pienesums ir gabaliņš no Mamres ozola stumbra tāss, jo šis ozols, kas atrodas Palestīnā netālu no lielas ebrēju apmetnes, bijis "liecinieks tam, ka Abrahams ticies ar Trisvienības Dievu".

Nobeigumā atzīmēsim, ka Izborskā saskaņā ar Tartu miera līgumu no 1920. līdz 1940. gadam ietilpa neatkarīgās Igaunijas teritorijā un saucās Irboska.

KĀRLIS
STREIPS

Pagājušajā nedēļā Skandināvijā tika paziņoti šī gada Nobela prēmiju laureāti. Eksakto zinātņu jomā balvas piešķīra cilvēkiem, kuŗi bija veikuši pētījumus jomās, kas man personīgi ir, kā saka, tumša bilde, eksakto zinātņu draugs neesmu bijis nekad. Literatūras prēmiju šogad saņēma Japānā dzimušais un Lielbritānijā uzaugušais **Kazuo Išiguro**, kuŗš vislabāk pazīstams par romānu "Dienas atlikusi daļa," kas arī ir pieejams lasītājiem latviešu valodā, un to tulkojusi Inguna Bekere. Miera prēmiju šogad piešķīra **Starptautiskajai Kodolieroču likvidēšanas komitejai**, un, ņemot vērā to, kas patlaban notiek Ziemeļkorejā, šī nu nebūs tā reize, kad kāds par to īpaši rauks pieri, kā tas bija, piemēram, kad kādreizējo ASV prezidentu Baraku Obamu izvirzīja balvai brīdī, kad viņš tikko bija sācis savu pirmo termiņu amatā. Tāpat jautājumi bija par balvu palestīniešiem Jasiram Arafatam brīdī, kad daudzviet pasaulē viņu joprojām uzskatīja par teroristu, nevis valstsvīru, savukārt attiecībā uz Izraēlas prezidentu Šimonu Peresu, kuŗš prēmiju saņēma kopā ar J. Arafatu un arī ar Izraēlas premjērmministru Jikaku Rabīnu, kritiķi norādīja, ka Nobela Miera prēmijas statūtos ir teikts, ka kandidātu apspriešanas laikā viens no galvenajiem kritērijiem ir tas, vai attiecīgais cilvēks savā valstī ir veicinājis mieru. Jā, balvas pamatā bija miera līgums starp Izraēlu un palestīniešiem, kuŗam savu roku pielika ASV prezidents Bils Klintonš, taču Š. Peress darīja ļoti daudz, lai Izraēlā izveidotu kodolieroču programmu (kuŗu oficiāli minētā valsts nav atzinusi

vēl šobaltdien), un to nu par mieru veicinošu procesu neuzskatīt vis.

Vislielāko skaitu Nobela prēmiju laika gaitā saņēmuši amerikāņi, kopumā vairāk nekā 350 balvu. Seko Lielbritānija, Francija, Vācija, Zviedrija, pavisam 68 valstis, no kuŗām nākuši prēmijas saņēmēji. Balvu sarakstā arī ir Krievija ar 23 balvām, un te gan jākonstatē, ka balvas īstenošanā saņemtas trīs atsevišķas valstis. Laikā kopš PSRS sabrukuma pie Nobela prēmijām tikuši četri fiziķi, lai gan trijos gadījumos viņi lielākoties strādāja ārpus Krievijas. Vairākas balvas saņēma padomju zinātnieki un autori, tostarp Boriss Pasternaks, kuŗam režīms neļāva braukt saņemt savu balvu, jo leģendārais romāns "Doktors Živago" Krievijā bija aizliegts (to slepus izveda no turienes un izdeva Itālijā). Un vairākas prēmijas krievi saņēma vēl pirms boļševiku revolūcijas, kad pastāvēja Krievijas imperija. Par to arī šonedēļas stāsts.

Runājot par baltiešiem, kuŗi ieguvuši Nobela prēmiju – trīs lietuvieši, bet visi trīs – trimdas lietuvieši. Pirmais bija **Bernhards Louns**, kuŗš izgudroja defibrillatoru sirdsslīmnieku atdzīvināšanai. Varētu padomāt, ka tas nozīmētu, ka viņam piešķīra Nobela prēmiju medicīnā, bet no darba brīvajā laikā viņš arī bija miera aktivists, un 1985. gadā viņš saņēma Miera prēmiju kā Starptautiskās ārstu asociācijas kodolkaŗa novēršanai dibinātājs. B. Louns joprojām ir dzīvs, viņam ir 96 gadi, un viņš dzīvo Bostonā. **Ārons Klugs** 1982. gadā saņēma prēmiju ķīmijā par darbu mikroskopijas jomā. Arī viņš joprojām ir dzīvs, viņam ir 91

gads, un viņš dzīvo Anglijā. Slavenākais no šīs trijotnes droši vien ir rakstnieks **Česlavs Milošs**, viņš Otrā pasaules kaŗa laikā palīdzēja glābt ebrējus un saņēma *Taisnīgais starp nācijām* titulu no Izraēlas. Laikā pēc kaŗa Milošs dzīvoja Polijā un darbojās par kultūras atašeju Amerikā, kur viņš kļuva par pārbēdzēju. Pēc Padomju Savienības sabrukšanas Česlavs atgriezās Polijā, kur 2004. gadā nomira 93 gadu vecumā. Česlavs Milošs Nobela prēmiju literatūrā ieguva 1980. gadā.

Igaunijai nav neviena Nobela prēmijas laureāta, savukārt, ja aplūko prēmiju sarakstu tīmeklī, redzams, ka arī Latvija nav uzrādīta, bet mums tomēr nosacīti ir savs Nobela laureāts. Viņa vārds ir **Vilhelms Ostvalds**, un viņš piedzima Rīgā 1853. gadā. Līdz ar vēl pāris zinātniekiem viņu uzskata par vienu no fizikālās ķīmijas tēviem, un viņš arī saņēma Nobela prēmiju ķīmijā. Tas bija 1909. gadā, un Nobela datubazē viņš pieskaitīts Vācijas, ne Krievijas imperijas zinātnieku kopienai. Un tomēr – Vilhelms Ostvalds dzimis Rīgā, tāpēc ar viņu tomēr varam lepoties.

Joma, kuŗā Latvijai allaž bijušas lielākās cerības, ir literatūra. Runas par to, vai Rainis tik tiešām tika izvirzīts Nobela prēmijai, kā pirms pāris gadiem *Neatkarīgajā Rītā Avīzē* rakstīja rakstnieks Arno Jundze, "laika gaitā apaugušas ar biezu kultūrslēni. Nereti šis apgalvojums, kuŗam nav nekāda objektīva pamata, izskan pat diezgan katēgoriskā limenī." Ir zināms, ka pats Rainis ļoti cerēja saņemt Nobela prēmiju, dienasgrāmatā jau 1919. gadā lielais dzejnieks rakstīja par sapni, kādu viņš teicās

esam redzējis: "Man jādzīvo ilgāk par trīs simt gadiem pilnā gara un miesas spēkā, sirdsapziņas tīrībā, jāiegūst Nobela prēmija un bezgalīga bagātība". Runas par iespēju, ka Rainis varētu izvirzīt Nobela prēmijai, turpinājās visā starpkaŗu laikā, taču, kā zināms, Rainis nomira 1929. gadā, un pēc nāves Nobela prēmija ir piešķirta tikai vienreiz. Tas bija gadījumā, kad cilvēks nomira īsi pirms balvu pasludināšanas, attiecīgā komisija to nezināja, un tika nolemts, ka izņēmuma kārtā tāpēc balvu saņems cilvēka radinieki. Katrā gadījumā Nobela prēmiju datubazē, kuŗā uzskaitīti izvirzītie kandidāti (un tie jāpiebilst, ka izvirzītie kandidāti paliek anonīmi 50 gadu gaŗumā), Rainis nav nūdien.

Ik gadu Latvijas Rakstnieku savienība izvirza kandidātu prēmijai literatūrā. Prēmiju noteikumos ir uzskaitītas tās instances, kuŗām ir tiesības izvirzīt kandidātus, literatūras balvas gadījumā runa ir par Ziedru akadēmiju un līdzīgām organizācijām. Arī Rakstnieku savienības izvirzītie kandidāti tiek turēti lielā slepenībā. Grūti spriest, cik viegli būtu latvietim vai latvietei gūt šādu atzinību, jo latviešu valodā lasīt, protams, prot latvieši. Ir, protams, daudzi autori, kuŗu darbi ir tulkoti svešvalodās. 2015. gada maijā Latvijas vēstniecībā Amerikā notika literatūras lasījumi, un šajā kontekstā vēstniecība ziņoja, lūk, ko: "Ar tulkojumiem svešvalodās, īpaši angļu valodā, latviešu literatūra pasaulē kļūst arvien sadzirdamāka. Pēdējo gadu laikā ASV, Kanadā un Lielbritānijā grāmatās un antoloģijās publicēti Noras Ikstenas, Līanas Langas, Ingas

Ābeles, Gundegas Repšes, Sandras Kalnietes, Zigmunda Skujīņa, Juŗa Kronberga, Kāŗļa Vērdiņa un citu autoru darbi, veidojot arvien pilnīgāku latviešu literatūras ainu un Latvijas tēlu pasaulē."

Jāpiebilst gan, ka Nobela prēmiju literatūrā ir saņēmis arī kandidāts no citām jomām – pērn, kā lasītāji atcerēsies, tas bija dziesminieks Bobs Dilans, iepriekšējā gadā balvu saņēma baltkrieviete Svetlana Aleksieviča, kuŗa ir žurnāliste un dokumentālās prozas autore.

Savukārt attiecībā uz citām zinātnes jomām, jāteic, ka Latvijā zinātne kopš neatkarības atjaunošanas bijusi pabērta lomā, zinātnieki nepārtraukti sūdzējušies par ārkārtīgi zemu valsts finansējumu viņu darbam. Tas nozīmē, ka lielākoties zinātnieki mūsu valstī sadarbojas ar kolēģiem citur pasaulē, iesaistās atsevišķos projektos plašāku starptautisku projektu kontekstā. Var gadīties, ka kāds no viņiem kādreiz piedalīsies projektā, kuŗa rezultātā tiek piešķirta Nobela prēmija, taču maksimālais saņēmēju skaits ir trīs, un maz ticams, ka kāds no šiem trim būs no Latvijas, ja pētnieku grupa ir lieluma liela.

Tomēr cerēt nekad nav velti. Mūsu zinātnieki dara nozīmīgu darbu, piemēram, šogad pavasarī grupa pētnieku no Ventpils augstskolas uzbūvēja un no bāzes Indijā palaida kosmosā Latvijas pirmo mākslīgo zemes pavadoni vai satelītu ar nosaukumu *Venta-1*.

Rainis droši vien Nobela prēmiju būtu pelnījis, un viņš nebūt nav vienīgais mūsu tautas dižgars, par kuŗu tā varētu apgalvot. Dzīvosim, redzēsim, cerēsim!

Par Nobela prēmijām

“Ir tik kluss, ka var dvēselē sadzirdēt ūdenskritumu”

Dzejniekam, mūziķim un skolotājam Pāvilam Johansonam – 70

Šis rudens ir dzejnieka, mūziķa un skolotāja Pāvila Johansona jubilejas laiks. 1947. gada 18. oktobris bija ļoti gaidīta un priecīga diena, Stokholmā dzejnieces Veronikas Strēlertes un kultūrvēsturnieka un zinātnieka Andreja Johansona ģimenē piedzima dēls – Pāvils Kārlis. 1948. gada oktobrī Veronika Strēlerte gan bažīgi rakstīja: “Manam puikam pēc pāris nedēļām būs jau gads – ir izaudzis liels un dūšīgs vīrs, ļoti priecīgas dabas. Būs laikam atsities senčos. Vienīgā bēda, ka nevarēšu viņu izsargāt no “pārviedrošanās” valodas ziņā, jo visi latvietiņi tā runā zviedriski, ka tos nevar atšķirt no iedzimtiem.” Kad 1951. gadā pie ģimenes viesojies kāds latviešu trimdas žurnālists, tas sastapis jauku puisēnu zilām acīm un zeltainu matu cekulu. Kad tolaik vecākiem vaicāts, vai arī Pāvils dienās kalpos daiļajām mākslām, tie atbildējuši: “Nē, Pāvuliņš būs zemnieks. Kārtīgs arājs, nevis kaut kāds mākoņu stūmējs.” Iepazīstoties ar daļu Veronikas Strēlertes un Andreja Johansona korespondences, nācies atrast daudz sirsniņu, mīļu vārdu – gan gaidot, gan sagaidot, gan audzinot dēlu, kurš ģimenē dēvēts par Pāvuliņu. Viņa vecākiem gan bēgļu gadu sākumlaiks Stokholmā nebija viegls; nācies strādāt neierastu maizes un iztikas darbu, brīvajos brīžos dzejot, tulkot un izglītoties. Pāvilam Johansonam pieder dzejas rindas – “Pēckaņa bērns ar smagu mantojumu”. Jau kopš agriem bērnības gadiem viņš saredzēja, ka bēgļiem no Latvijas, kas bija raduši patvērumu Zviedrijā, ikdienu varēja šķīst pelēka, bet viņiem palika pašu iekšējā bagātība un garīgā saikne ar Latviju. Skolas gadi pagāja galvenokārt ar zviedru draugiem, mācoties zviedru skolā, taču arī kopā ar draugu, dzejnieku Juri Kronbergu. Vide un pasaule, kuŗā auga un veidojās Pāvils Johansons, ir ļoti būtiska. Viņš atminas, ka tieši no saviem vecākiem pirmām kārtām ieguvis valodu, latviešu valodu, jo vienmēr sarunājušies latviski. “Māte, man iemiegot, lasīja pasakas. Tēvs savā darbistabā kaut ko rakstīja. Pagāja gadi, pirms apzinājos, ka mani vecāki bija nozīmīgas personas latviešu kultūrlajā dzīvē.” Sarunā ar Annu Eglieņu viņš atzinis, ka pieder Latvijai caur saviem vecākiem, atzīdams, ka ir Zviedrijā dzimis latvietis – “jūtos vēl joprojām sašķelts. Dažubrīd domāju latviski, dažubrīd zviedriski. [...] esmu latvietis, taču man arī piemīt zviedriskums.” Bērnībā Pāvils Johansons aizraujas ar futbola spēli, spēlē arī basketbolu Stokholmas latviešu komandā “Rīga” un, protams, mūzicē (gan grupās “Sauls brāļi”, “Pagraba skatītāji”, “Dunduri”, gan vēlāk viens ar ģitaru).

Pāvils Johansons studē literatūras vēsturi un Ziemeļzemju valodas, pabeidz Stokholmas Universitāti ar filozofijas maģistra gradu (sarakstījis īsu pārskatu par latviešu literatūras vēsturi kā mācību grāmatu Stokholmas Universitātes Slavju institūta latviešu valodas nodaļai (1973)), neilgi studē Stokholmas Universitātes Baltijas

institūta. Jau kopš 1973. gada viņš ir skolotājs dažādās zviedru skolās, vada Stokholmas latviešu sestdienas skolu, ir Eiropas Latviešu Vasaras skolas skolotājs un vadītājs, aktīvi darbojas Eiropas Latviešu Jaunatnes apvienībā (ELJA), ir tās Skandināvijas nodaļas korespondents. Sestdienas skolas nozīme svešumā bija jo būtiska, bērniem tā bija saikne ar to zemi, tās kultūru, vēsturi, literatūru un tradīcijām, kuŗa viņos dzīvoja tikai ar vecāku vai vecvecāku stāstiem. “Pats tajā iesāku kā skolnieks piecu gadu vecumā. Vēlāk biju skolotājs, pēc tam arī skolas priekšnieks. [...] Šī piederība bija auglīga tāda ziņā, ka tā veidoja tādu kā nabassaiti ar latvietību. Uzaugot trimdā, bija nozīmīgi radīt iespēju izkaisītajām ģimenēm rast tikšanās punktus. [...] Tas bija labvēlīgs izejas punkts, lai rastos iespēja tikties ar saviem laikabiedriem, vienalga kāda vecuma, pēc tam turpinot sadzīvi citā vietā. Šie, manuprāt, bijuši ārkārtīgi nozīmīgi brīži, meklējot un dažubrīd atrodot savas saknes, latvisko identitāti.” Protams, ka Pāvils Johansons raksta, uzstājas ar referātiem, piedalās Latviešu dziesmu dienu/svētku Rakstnieku cēlīnos, Austrālijas Latviešu Jaunatnes dienās, viesojas ASV un citviet; arī spēlē teātri, piemēram, 1971. gadā piedalās Ervina Grīna jeb Ri-

smallkām maņām un oriģinālu izteiksmi, īpaši izceļot dzirdi – skanisko elementu. Tāpat Jānis Rudzītis atklāja būtisku Pāvila Johansona paaudzes šķautni – dzimuši pēc Otrā pasaules kara, viņi nevienu dienu nav varējuši mācīties regulārā latviešu skolā. “Viņa nacionālā izglītība saistās tikai ar augšanu ļoti kultūrālā ģimenē un to minimumu, ko varēja dot Stokholmas latviešu papildskola.” Savukārt pēc kāda Rakstnieku ritā Latviešu dziesmu dienās Lestēnē 1975. gadā atzīmēta svešumā dzimušā jaunieša skaista latviešu valoda. Par pirmo dzejas krājumu Kārlis Ābele žurnālā *Jaunā Gaita*

Divi jubilāris Pāvils Johansons un Juris Kronbergs

*Apstājos pie miķelnīcu smaržām
klausos, cik lēni apšu lapas krīt.
Upē vēroju burbuļu pastaigas,
kas drīzumā sastings.
Izkāpju brūklenāju piestātnē,
Kad salts vējš mani izvēdina
Ceļā uz gadalaika mieru.
Vēja izkopts trin asumu
pret ozollapu galotnēm,
kas negrib atraisīties.
Stumbrs tik pasmaida,
sargādams zīles citam gadam.
(Oktobra smaids)*

charda Rīdzinieka lugas “Spoguļu sienas” iestudējumā, kuŗā piedalās arī Laila Freivalde un Ulza Ģermaņa meita Guna Ģermane. Par viņu teikts – “savā garā ļoti līdzīgs savam tēvam – nosvērts, atturīgs, dzīves pazinējs, arī ar “klaiņotāja skatu”, vienlaikus poētisks un objektīvi poētisks”, kurš par savu sūtību uzskata – būt par krietnu skolotāju.

Pāvils Johansons periodikā sāk publicēties 1966. gadā. Viņam ir tikai 21 gads, kad Kopenhāgenā iznāk pirmā dzejas burtnīca ar 21 dzejoli – *Sudraba ceturksnis*. Svešumā dzimušā un augušā jaunieša veikumu atzinīgi novērtē kritiķis Jānis Rudzītis: dzejnieks ar

rakstījis: “. atturība, vēsums, “dezinficētā paradīzē” intelekts uzsvērts vairāk nekā jūtas to parastajā izpratnē. Tas nenozīmē, ka jaunā dzejnieka jūtu pasaule būtu nabadzīga, bet liecina par dziļi sakņotu, mūsu laikmetam raksturīgu tieksmi izvairīties no neistas sirsnības izteiksmē.” 1976. gadā Stokholmā iznāk otrs dzejoļu krājums – *Patskaņi un līdzskaņi*. Viņa dzejai raksturīgs savas paaudzes psiholoģisks portretējums, vērsšanās pret laikmetam zīmīgo steigu, paviršību, arī būtiski sabiedriskās realitātes vērojumi. Jaunākajā dzejoļu krājumā *Paisums un bēgums* (2016), kas pērn izdots Rīgā, Pāvils Johansons izraudzījies

savu dzejoļu kārtojuma secību – “Tas, lūk, esmu es dažādos dzīves posmos. Mans nolūks ir bijis, lai, pāršķirot nākamo lappusi, būtu jauns pārsteigums, vienalga, kādā laikā.” Tajā apkopotā gandrīz pusgadsimta laikā radītu dzejoļu izlase, veidota pēc nejausības principa. “Nolūks bija sastapties ar dzejoļiem no dažādiem laikiem un, pāršķirot vienu lappusi uz nākamo, varbūt būs kāds pārsteigums,” atklāj autors. “Savās verlibrā rakstītājās vārsnās dzejnieks lielākoties tiecies pēc mūzikalitātes, netraucēta skaniska plūduma. Pamišus ar liriskiem motīviem lasāmi dzejoļi ar asu sabiedrisku

punkts. Kad rakstu savus vārdus, melodija atrodas priekšplānā. Iespaidi dažubrīd nākuši no Boba Dilana, citubrīd no manas paša fantāzijas.” Saistošs klausītājam ir pievilcīgais melodiskums, Pāvila samtainais balss tembrs.

1973. gadā, kad Pāvils Johansons pirmoreiz bija Rīgā, skatīja vecāku stāstos un atmiņās pieminēto Latviju, bija arī vilšanās – “Atmosfēra bija tāda, it kā kāds būtu uzlicis smagu vāku vīrs jumtiem, vīrs cilvēku galvām.” Un tomēr viņš atgriezās un pēc Atmosdas laikā atzina, ka “tagad Rīga ir citādāka. Nomācošais vāks ir pacelts.” Rīga viņa tēva Andreja Johansona grāmatās bija tik daudzkrāsaini aprakstīta – “esmu lepns par tēvu, kas ar tādu sirdsdedzi bija pieķēries pilsētai kā savai dvēselei, to arī aprakstot grāmatās.” Pats atzinis, ka viņa audzināšana vairāk bijusi intelektuāla, nekādas lutināšanas nav bijis, tēvs bijis pastingrs, ar tendenci uz pedantismu.

Dzejnieku un mūziķi Pāvilu Johansonu, latviešu bardu no Zviedrijas, mēs Latvijā iepazīnām Atmosdas laikā, kad Latvijas radio populārā raidījuma “Mikrofona” aptaujā skanēja “Patētiskās kvartas” ar Aleksandra Čaka vārdiem. Dziesmas panākumus viņš vairāk saista ar sensāciju, ka aptaujā piedalījies kāds no Rietumiem. Arī 2002. gadā Rīgā notika mūzikāls sarīkojums, savukārt 2008. gadā Eduarda Smiļģa mūzejā pasākumu cikla “Tik un tā. Jaunieģuvumi 2003 – 2007. Rakstniecība. Teātris. Mūzika” ietvaros notika viņa autorvakars “Tuvaus tālums”; dziesmas un dzeja skanēja arī 2016. gadā, Rīgā atverot jauno dzejas krājumu.

Pāvils Johansons sevi par dzejnieku nesauc, jo ar jaunradi varot nodarboties tikai no darba brīvajā laikā, bet dziesmās svarīga esot realitātes apziņa. Ilgi gadi nostrādāti par zviedru, angļu un vācu valodas skolotāju Farstas vidusskolā. Viņš tulko arī no spāņu, norvēģu, dāņu un latīņu valodas. Par sevi reiz teicis – “Esmu bards bez bārda”. 2013. gadā Stokholmas latviešu skolas skolotājs un pārzinis Pāvils Johansons saņēma Izglītības un zinātnes ministrijas Atzinības rakstu par ieguldījumu skolotāja darbā svešumā.

Apjaušot, cik būtiski Pāvilam Johansonam bija viņa vecāki, atminēsim, ka arī abiem vecākiem tādas pusapaļas jubilejas (95 un 105). Reiz Pāvils Johansons bildis, ka apzinās, ka vecāku darbs nav pabeigts, “ja es tajā, to papildinot, varbūt varētu piedalīties. Ir palikuši npublicēti darbi. Ir palikuši novērojumi, iespaidi, kuŗus varbūt būtu vērts atklāt, ne tikai no literārās puses.” Latvijā aizsākta Veronikas Strēlertes Rakstu izdošana, atsevišķos atkārtotos grāmatu izdevumos zināms arī tēvs Andrejs Johansons. Tomēr, iespējams, tēva simtgade 2022. gadā varētu iezīmēt kādus atklāt mazzināmus vai nezināmus literārus devumus un personības šķautnes jaunus izdevumus.

Vēlu Tev, Pāvil, daudz baltu dieniņu, skanīgu dziesmu un dzejas rindu. Uz satikšanos atkal reiz Rīgā!

Kā Latvijā redzam diasporas nākotni?

Ar Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijas vadītāju Ritvaru Jansonu sarunājās Amerikas latviešu apvienības priekšsēža vietniece Taira Zoldnere

Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes ikgadējās sanāksmes ir forums, kur pulcējas un apspriežas gan ārvalstīs dzīvojošo latviešu pārstāvji, gan Latvijas valdības amatpersonas. Tas vienmēr palīdz apzināt problēmas, rast risinājumus un arvien attīstīt Latvijas valsts un latviešu diasporas sadarbību. Šoreiz īsai un neformālai sarunai apmeklēja Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijas (PMSSK) vadītāju, 12. Saeimas deputātu Ritvaru Jansonu. Vadītāja amatā Jansona kungs ir tikai pāris mēnešus, bet komisijas darbu labi pārzina, jo darbojies tajā jau no 2015. gada. Mūsu sarunā piedalījās arī Jānis Cauņa, komisijas konsultants. Mans pirmais jautājums bija, ar ko nodarbojas PMSSK, jo plašākai sabiedrībai komisijas garais nosaukums neko daudz nenozīmē. R. Jansons skaidroja, ka tā ir pārraugošā komisija Latvijas Pilsonības likuma izpildei. Komisijas darba lauks ir plašs, bet daļa no tā ir veltīta latviešu diasporas problēmām un sadarbībai izglītības, kultūras un citās nozarēs, kā arī remigrācijas veicināšanai. Šis process ir abpusējs – latviešu diaspora daudz dod Latvijas valstij, bet arī valsts palīdz saviem tautiešiem ārvalstīs, atbalstot latviešu valodas apmācību, kultūras un nacionālo tradīciju turpinājumu mītnes zemēs, kā arī attīstot kontaktus ar dzimto novadu vai pilsētu. Galvenais mērķis – uzturēt dzīvu tautiešu saikni ar Latviju, līdz ar to veicinot un stiprinot Latvijas valstiskumu. Šī komisija retāk

Taira Zoldnere: “Par latviešu diasporas problēmām runājam jau sen, tomēr šī ir salīdzinoši jauna situācija, kad tik liela tautas daļa dzīvo ārpus etniskās dzimtenes. Līdz ar to daudzas lietas nav vēl sakārtotas līdz galam.”

veic likumdošanas iniciatīvas, bet vairāk rūpējas par diasporas atbalsta programmām un tām nepieciešamo finansiālo nodrošinājumu valsts budžetā. Kā panākumu un piemēru Jansona kungs minēja diasporas un Latvijas bērnu kopējām vasaras no-

metnēm piešķirto finansējumu, kuŗu budžeta sastādīšanas laikā izcīnīja Kultūras ministrija. Financējums, kuŗu administrēs Sabiedrības integrācijas fonds (SIF), iekļauts valsts pamata budžetā nākamajiem trīs gadiem. Tas veicina sabiedrības uzticēšanos un

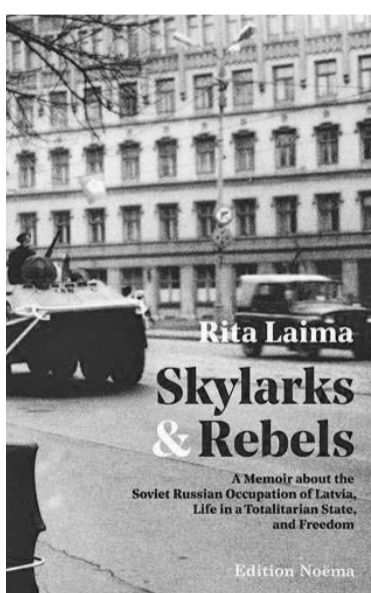
Ritvars Jansons: “Neviens Latvijā necer uz drīzu un daudzskaitlīgu tautiešu atgriešanos dzimtenē, tomēr, uzturot dzīvu latviešu valodu, saikni ar dzimto novadu, iemācot un saglabājot mūsu kultūras tradīcijas, pastāv iespēja, ka daļa latviešu un viņu bērni kādreiz atgriezīsies.”

stabilu nākotnes projektu veidošanu. Tāpat komisija ir panākusi atbalsta programmas izveidi latviešu Nevalstisko organizāciju (NVO) darbībai ārvalstīs. Jāatzīmē, ka valstīs ar stabilām trimdas tradīcijām latviešu pašorganizēšanās jau ir notikusi un diasporas organizācijas turpina sekmīgi darboties. Tomēr Eiropā, kur šobrīd dzīvo ārvalstu latviešu skaitliski lielākā daļa, tautiešu pašorganizēšanās procesi lielākoties ir tikai sākušies. Spēcīgas biedrības, stabilas latviešu nedēļas nogales skolas ir drošākais garantants latviešu diasporas pašapziņas attīstībai un tautiešu asimilācijas mazināšanai. Jansona kungs atzina, ka neviens Latvijā necer uz drīzu un daudzskaitlīgu tautiešu atgriešanos dzimtenē, tomēr, uzturot dzīvu latviešu valodu, saikni ar dzimto novadu, iemācot un saglabājot mūsu kultūras tradīcijas, pastāv iespēja, ka daļa latviešu un viņu bērni kādreiz atgriezīsies uz dzīvi Latvijā. Turpinoties sarunai, piebildu, ka par latviešu diasporas problēmām runājam jau sen, tomēr šī ir salīdzinoši jauna situācija, kad tik liela tautas daļa dzīvo ārpus etniskās dzimtenes. Līdz ar to daudzas lietas nav vēl sakārtotas līdz galam. Arī R. Jansona kungs piekrita, ka pašreiz tiek strādāts pie konkrēta virziena, kā nākotnē notiks Latvijas valsts sadarbība ar diasporu. Latvijas Kultūras ministrija izstrādā kopējās vadlīnijas Latvijas sabiedrības integrācijas politikai līdz 2025. gadam, kuŗā latviešu diasporas jautājumi ir tikai daļa no kopējā plāna. Sa-

vukārt, sākot ar 2019. gadu, latviešu diasporas attīstība tiks apskatīta atsevišķi no pārējiem integrācijas politikas jautājumiem. Sadarbības koordināciju ar latviešu diasporu ārvalstīs veiks Ārlietu ministrija. Jāteic, ka Latvijas vēstniecības ārvalstīs jau tagad uztur ciešu saikni ar tautiešiem mītnes zemēs, daudzviet atbalstot kopīgus kultūras un izglītības pasākumus, kā arī nodrošinot iespēju Latvijas pilsoņiem piedalīties Saeimas vēlēšanās. Lai sekmīgi tiktu realizēta integrācijas politika, tajā skaitā ņemtas vērā gan Latvijas valsts, gan latviešu diasporas un sabiedrības intereses, jau 2013. gada oktobrī tika izveidota Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu īstenošanas uzraudzības padome (NIPSIP). Kā redzam, nosaukums garš, arī labs laiks jau pagājis, kopš padomes izveides, bet diasporas sadarbības jautājumi ar Latvijas valsti vēl joprojām tikai sakārtošanas procesa sākumā. Ar cerībām raugāties uz 2019. gadu, kad tiks sadalīta galvenās atbildību sfairas, un tiks skaidri formulēti, kas ir tiešais sarunu partneris latviešiem ārvalstīs. Kā atzīmēja Saeimas komisijas vadītājs Ritvars Jansona kungs, mēs esam partneri – Latvijas valsts un latviešu sabiedrība ārpus Latvijas, kas ir liela, spēcīga un nozīmīga mūsu tautas daļa. Tam varu tikai piekrist. Mēs esam partneri, kas grib un var sastrādāties pēc iespējas labāk, produktīvāk un ar skatu nākotnē.

JAUNA GRĀMATA

Nule nākusi klajā dzejnieces un literātes Ritas Laimas Bērziņas 502 lappušu biezā memuārgrāmata “Skylarks & Rebels” (“Cīruļi & dumpinieki”) – par dzīvi Latvijā padomju okupācijas gados, totalitārisma režīmā, kā arī par atgūto brīvību. Novembrī autore ar ASV vēstniecības Latvijā atbalstu ciemosies Rīgā. Grāmatu varat iegādāties cup.columbia.edu.

◀ Rita Laima un Valdis Kupris Rīgā, grāmatā aprakstītajā laikā

INTA
LĀČPLĒSE

Mans lidojums pāri okeanam un lidmašīnā noķertais gripas vīruss, dienas un nakts sajukšana ir tūrais sikums, salīdzinot ar to, ko savā mūžā piedzīvojuši latgalieši. Un izcilākais no viņiem ir Francis Trasuns, bez kuŗa nebūtu trešās zvaigznes Latvijas vainagā.

Esmu savās dzimtās mājās Kolna Sloboda, no kuŗienas pāri pauguriem pa smilšainu lauku ceļu jaunībā gāju uz vilciena staciju Sakstagalā, lai brauktu uz Rīgu. Ik pa brīdīm atskatījos, vai vēl redzams Ciskādu baznīcas ķieģel-sarkanais tornis. Jā, bija!

Šai baznīcā 1864. gada 18. oktobrī (pēc vecā stila), otrā dienā pēc piedzimšanas, tiek kristīts Trasunu ģimenes sestais dēls Francis.

Simt divpadsmit gadus vēlāk Ciskādu baznīcas priestera mājā nokristīja arī mani. Vēlā vakarā. Pa kluso. Ir padomju laiks, un es nemaz nezīnu, ka esmu kristīts bērns un ka mani sargā babiņas Veronikas Trasunes Medveckas dotais vārds Marija. Arī mana māsa Lilīta, saņemot kristīto vārdu Anna, ir bijusi pasargāta smagās slimībās un dzīvē. Toties abiem mūsu vecākiem – skolotājiem – jāmeklē cita dzīves un darba vieta.

*Ir breiveiba dūta nu Diva,
Breivs dzymu, breivs gribu es mīert,
Nu taisneibys, tautas un Diva
Nivins mani navares skert.*

(Fr. Trasuns)

Tieši tāpat ka F. Trasunu dzīves ceļš veda uz Jelgavu, Rīgu, Vitebsku, Pēterburgu, tā 12. septembrī pēcpusdienā ceļi savēda vismaz 200 novadniekus – māksliniekus, priesterus, svētceļniekus – uz "Kolnasātu" Sakstagalā.

Smidzina silks lietutiņš, nomaz-

Francis Trasuns

gājot ceļa putekļus. Rēzeknes baznīcas un Aglonas diacēzes bīskaps Jānis Bulis iesvēta krucifiksu, ko atjaunojis mākslinieks-koktēlnieks Antons Rancāns. Dzied, pirms 22 gadiem mūzeja paspārnē izveidota folkloras kopa "Kolnasāta" (vadītāja Madara Broliša). Visas trīs mūzeja darbinieces arī atrod laiku dziedāt, kopt puķes un uzņemt ciemiņus.

No pirmās dienas te strādā Sandra Sadovska, bet mūzeja ilggadējā direktore Valentīna Bruzgule jau ir mūžībā.

Mūzeja direktores vietas izpildītāja Inta Deksnē – enerģiska, smaidīga un zinīga. Viņa ir bezgala pateicīga visiem, kas ziedojusi sadzīves priekšmetus, grāmatas, fotogrāfijas vienam no Latvijas ievērojamākajiem mūzejiem, kuru ik gadu apmeklē aptuveni trīs tūkstoši interesentu.

Miķeļdienas un Amatu mājas svētki Drabešos

Rudenos Latvijā daudzviet ar lauku labumu tirdziņiem un amatnieku darinājumu izstādēm tiek svinēta Miķeļdiena. Amatas novada Āraišos, Drabešu muižā, Miķeļdiena un Amatu mājas atvēršana apmeklētājiem tika svinēta vēl pirms kalendārā ierakstītās Miķeļa dienas un viesiem deva patiesu prieku un mazliet arī piedzīvojuma garšu.

19. gs. celtajā Drabešu muižas kompleksā darbojas amatnieku pulciņi, kuŗos katrs, kuŗš vēlas, var apgūt aušanu stellēs, jostu gatavošanu, tekstilmozaikas mākslu, filcēšanu, stikla apgleznošanu, keramiku, mūzikas instrumentu – kokļu, ģīgu u.c. – gatavošanu, var apgūt arī latviskās tradīcijas, dziesmas, dejas un rotaļas. Amatnieku veikumu aplūkot, piedalīties keramikas krāsns atvēršanā, klausīties folkloras grupas "Jaņoga" mūzicēšanu un pacienāties ar zupu, kas vārīta uz ugunsкура, varēja katrs, kuŗš 24. septembrī ieradās ciemos Drabešu muižā. Notika arī konkurss garšīgākajiem burciņš sagatavotajiem ziemas krājumiem – saimnieces tika acinātas paņemt līdzī kādu burciņu ar saviem marinējumiem, ievārījumiem vai mērcēm. Katrai burciņai tika pielikts numurs (numurs ar

Foto: Guna Hainovska

gatavotājas vārdu tika pierakstīts), un visi varēja nogaršot, kas ticis sarūpēts zīmai. Apmeklētāji uzrakstīja, viņuprāt, garšīgāko saldo un sāļo vārījumu burciņu numurus uz lapiņām un iemeta tās grozā, lai pasākuma beigās balsojumā izvēlēta garšīgākā vārījuma saimnieces saņemtu atzinības rakstu un dāvaniņas. Jāpiebilst, ka gardāko ziemas krājumu vērtēšana šogad notika jau trešo reizi, un receptes – uzvarētājas vēlāk tiek publicētas arī Āraišu biedrības Facebook mājaslapā.

Amatnieku pulciņi un darbu

Mūzejs "Kolnasāta" gaida apmeklētājus

Uz jautājumu, vai ir bijis grūti, Inta atsmeļ, ka grūtumu mūzejnieki nejut. Vienīgais – viņu mājiņnieki, kuŗiem dažreiz vajadzējis tikt galā pašiem saviem spēkiem, un bērniem dažreiz izpalikusi nakts bučiņa. Bet toties ir liels gandarījums redzot, cik daudz visi kopā var padarīt.

Programmu vada Latgales jauniešu postfolkloras grupas "Rikshi" solists un akordeonists Ēriks Zeps. Cik skaista ir viņa latgaliešu valoda un akordeona spēle!

Apsveikt nāburgus mūzeja 25. dzimšanas dienā nāk folkloras kopas "Vecmuiža" no Galāniem, "Uzulēni" no Ozolmuižas, Rikavas etnografiskais ansamblis "Rikava".

Zied ģerānijas, smaržo svaigi plauts mauriņš. Tāda ir "Kolnasāta" arī Franča dzejoli "Perekleitis". Mūziku rakstījis Antons Matvejans.

Šogad nesmaržo āboli, jo Latgale nav ābolu gads. Stādu audzētavas sieviešu klubs "Ivena" par godu Trasunu mātei dāvina divas ābelītes.

Sarīkojuma laikā pa telpu lidinājās krāsains taurenis

Staļļa ēka, kur padomju laikos bija minerālmēslu noliktava, tagad ir izstāžu nams. Trasunu dzīvojamā māja kādus gadus ir bijis kolhoza kantoris. Viss nāk un

mainās.

Tikai daudzas vērtības paliek nemainīgas: dzimtās zemes saknes, ilgas pēc izglītības un kultūras, garīgums un ģimenes saites, godīgums – viss, kam Fr. Trasuns vēltīja savu dzīvi.

"Ja tauta citu ceļu is, Tad grimis, kai beja grimusi" tie ir vārdi luģā "Nugrimusa pile", tos klausāmie Sakstagala pagasta teātra draugu kopas izpildījumā.

Saule spīd izstāžu namā, un tajā visu laiku lidinās raibs taurenis. Varbūt iemaldīties, lai sasildītos? Nelido prom. Te uzsēžas uz galvasauta dziedātajai, te riņķo apkārt mūzeja pirmajam direktoram Jānim Laižānam. Ari man nolaižas uz rokas. Vai tas esi Tu, Franci? Tu, kas necieta nenoteiktību un glēvulību, bet atbalstīja tos, par kuŗu spējām bija pārliecināts. Tu, kas biji Krievijas imperijas I Valsts domes deputāts, Tautas padomes loceklis, Saeimas deputāts, teoloģijas profesors. Izdzīts no Katoļu baznīcas, nomiris 61 gada vecumā, apglabāts Rēzeknes Brāļu kapos, reabilitēts. Viņš ir teicis nemirstīgos vārdus:

"VARAI PIDER LAICEIBA, TAISNEIBAI – MIUŽEIBA".

Pieminekli literātūrā F. Trasunam ir uzcēlusi Inga Ābele ar romānu "Klūgu mūks". Režisore Indra Roga Nacionālajā teātrī iestudējusi romāna dramaturģiju. Tā ir izrāde, kas jāredz, un grāmata, kas ir jāizlasa.

"Brauciet ciemos," ielūdz Inta Deksnē. "Te ir vieta, kur smelties spēku, atpūsties, izlasīt desmit Dieva bauslības, padomāt."

Raibs taurenis uz pleca. Francis nedod man miera. Piedod, ka par Tevi neko nezīnāju ne bērībā, ne jaunībā. Tie bija citi laiki.

Amatu mājai pulciņu uzturēšanai netiek dāvināts, tiek rakstīti projekti, tiek likts cents pie centa, lai iegādātos stelles, vajadzīgos materiālus. Savā ziņā var teikt, ka skais tie un meistarīgi veidotie darbi top idejas un skaistuma vārdā.

Liels un patīkams pārsteigums Miķeļdienas un Amatu mājas svētku nobeigumā bija tas, ka daļiņnieku Atzinības rakstu par gardāko sājlo mērcīti saņēma mūsu žurnāliste Sallija Benfelde. Gardēžu vislielāko atzinību bija ieguvusi Sallijas gatavotā pikantā zilo plūmju mērce.

Sallija: "Man patīk gatavot, un es smeļos, ka jau gadus piecus rudenos virtuvē no augusta beigām līdz oktobra sākumam darbojas "mans konservu cechs". Gatavoju gan zināmus un jau par klasiku tapušus konservus, gan arī dažādus sājlos ievārījumus jeb, kā tagad saka, čatniņus un relišus. Es gan tos visus bieži vien saucu vienā vārdā – ļauši. Šogad burciņās jau ir gan marinēti gurķi un tomāti, arī tomāti želejā, marinēti kāposti, dažādi lečo: kabaču, gurķu, paprikas; jāņogu kečups, tomātu mērce ar kanēli, pikantā zilo plūmju mērce, brūkleņu relišs, tomātu čatnijs, cukīni ar kariju, sēņu salāti un brūkleņu ievārījumi ar ābo-

liem un ar bumbieriem. Latvijas augļus un dārzeņus man atved draugi – gan no sava dārza, gan no meža. Protams, es savukārt viņiem dodu burciņas ar saviem ļaušiem.

Atzinības raksts man bija patīkams un negaidīts pārsteigums. Bija jauka atvasaras diena, gribēju apskatīties izstādī Amatu mājā, dzirdēt folkloras grupas koncertu, pamieļoties ar zupu. Piedalīties konkursā nebiju domājusi, bet draugs, kuŗš mani veda uz Drabešiem, gluži vienkārši paņēma vienu burciņu līdzi un teica: "Noliec uz degustācijas galda!"

Izstāde bija skaista un interesanta, grupas koncerts parkā pie lielajām eglēm arī, jo man ļoti patīk dūdas, un grupā ir trīs dūdinieki! Arī uz ugunsкура vārītā zupa bija garda. Kad tika paziņoti konkursa uzvarētāji, sākumā neticēju savām ausīm! Zīnu, ka draugiem garšo manis gatavotie ļauši, bet nedomāju, ka tie garšo arī tik daudziem citiem cilvēkiem. Pēc pasākuma pie manis pienāca arī kāds latvietis, kuŗš lūdza mērces recepti, jo gribot tādu uzvārit sev mājās. Izrādās, viņš bija atbraucis ciemos uz Latviju un pēc dažām dienām grasījās atgriezties Anglijā.

Red.

“Es nākšu atpakaļ, kad debesīs būs mūsu karogs siets...”

(Andrejs Eglītis)

Andreja Eglīša Latviešu nacionālajam fondam (AELNF) šogad apir 70. darbības gads

Esat laipni aicināti uz sarikojumiem!

Stokholmā 14. oktobrī pulksten 16 koncerts. Piedalās “Krišterā ansamblis ar draugiem” Somu baznīcā. Pēc tam saviesīgs vakars draudzes telpās. Būs skatāma AELNF vēsture fotoattēlos. Sarikojumā piedalīsies viešņās no Rīgas: fonda padomes locekle Lidija Kaufelde un fonda valdes locekle Inese Levāne, kā arī Ingūna Mīlgrāve, izstādes Jāņa Mišņa bibliotēkā kuratore.

Laudonā 20. oktobrī Andreja Eglīša Ļaudonas vidusskolā pieminēs Andreju Eglīti viņa 105. dzimšanas dienā.

Rīgā 10. novembrī Jāņa Mišņa bibliotēkā izstādes par AELNF darbību atklāšana un sieviešu koŗa “Cantus” koncerts.

UZZINĀI.

1947. gada 14. decembrī Stokholmā pulcējās 33 tautieši ar svarīgu nodomu – dibināt Latviešu nacionālo fondu! Sapulci atklāja sūtnis Voldemārs Salnais. Klātesošie nodziedāja “Dievs, svētī Latviju!”. Sūtnis V. Salnais paziņoja, ka fonda dibināšanas ideja sabiedrībai nav bijusi sveša, bet atklātībā to pieticis mūsu izcilais dzejnieks Andrejs Eglītis. Ar šo sanāksmi arī sākās Latviešu nacionālā fonda izveidošana par globālu politiskās informācijas organizāciju.

Starp klātesošiem bija manāmi A. Aizsilnieks, J. Andersons, A. Eglītis, A. Johansons, V. Kreicbergs, A. Kroders, A. Landsmanis, T. Reiters, J. Ritums, J. Rutkis, V. Salnais, O. Sakārnis, V. Strēlerte, N. Strunke, J. Tepfers, J. Vārbergs, M. Ziverts, kā arī LCP Memoranda – 1944 parakstītāji J. Breikšs, F. Cielēns, M. Čakste, J. Grīns, K. Straubergs, A. Teikmanis, J. Teriņš, V. Tepfers un V. Ginters. LNF Zviedrijas nodaļas ievēlētā padome savā pirmajā sanāksmē sapulcējās 1948. gada 4. jūlijā.

LNF mērķi: cīņa par demokrātisku un neatkarīgu Latviju, tautas dzīvā spēka un nacionālās kultūras saglabāšanu, latviešu tautas tiesību un interešu starptautiska aizstāvēšana.

Andrejs Eglītis: “Aiz Baltijas jūras elpo Maskavas apspiestā latviešu tauta. Gandrīz vai sirdspukstus var saklausīt. Mums jālauz ceļš uz Eiropas brīvo tautu un Amerikas deklarēto Baltijas valstu padomju varas okupācijas neatzišanu iedzīvināšanu mūsu tautas brīvības atgūšanā! Mūsu balsis brīvībā nedrīkst aplkust. Nav apstāšanās nedz dienas laikā, nedz naktī visās mūsu brīvības centieni alkmes, domāšanā, arī sapņošanā!”

Visus okupācijas gadus ar publikācijām kā latviešu valodā, tā arī svešās valodās, ar filmām, kas atspoguļoja okupētās Latvijas šodien, ar delegātiem starptautiskos kongresos, ziņojumiem radiofonos, televīzijā, slēgto sektoru darbu apspiesto labā LNF centies parādīt komunistu necilvēcību brīvo tautu iznīcināšanā,

reizē jundēdams visus pozitīvos spēkus apspiesto brīvības atgūšanai. LNF darbs Baltijas jūras krastā, Stokholmā, devis virkni starptautiski atzītu publikāciju:

These names accuse (1941. gadā aizvesto saraksti), *Latvia – country and people, Persist or perish, History of Latvia, The Lutheran church of Latvia in chains, These ruins accuse (record of religious suppression), The Cheka (NKVD) at work in Latvia, A small nations struggle for Freedom, Resistance movement in Latvia*, Rusiāde (manuskripts slepenā veidā izvests no Latvijas: aiz slepenā autora vārda slēpās slavenais latviešu skatuves mākslinieks Ēvalds Valters), Kolimas piezīmes, *Mass deportations of population from the Soviet occupied Baltic States* (kopā ar Igauniju NF) un daudz citu. Ar LNF līdzdalību kopējos baltiešu pasākumos atzīmējami

globālie informācijas biļeteni angļu, vācu un spāņu valodās.

Ir arī publicētas skrejlapas, propagandas pastkartes un marķas, rīkotas baltiešu protesta akcijas.

LNF okupācijas gados slepus uzturēja sakarus ar Latviju, lai iegūtu patiesu informāciju par to, kas notiek Tēvzemē, un lai tautiešiem Latvijā sniegtu informāciju par trimdas rosmēm. LNF izveidoja avīžu arhīvu, kas tagad atrodas Mišņa bibliotēkā Rīgā. Tas dod iespēju uzzināt, par kuŗām tēmām, saistītām ar latviešiem un Latviju, ir rakstīts zviedru presē no pēckara gadiem līdz 1997. gadam.

Nozīmīgākās akcijas: Pirmdienas kustība Zviedrijā no 1990. – 1991. gadam. LNF darbinieki katru pirmdienu pulksten 12 piedalījās kustības sapulcēs Stokholmas centrā.

Es nākšu atpakaļ

*Es esmu dumpinieks un sārtā dzinējs, nedusētājs skaļš –
Lai tauta nepazūd kā laikos kapu klajums zaļš.*

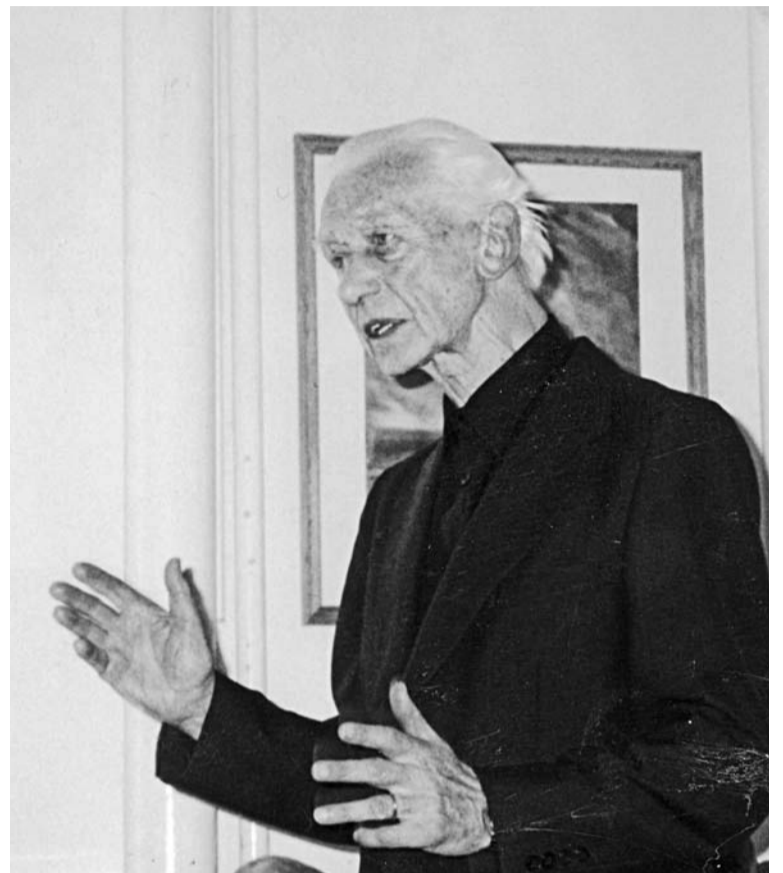
*No sevis aizeju, kad lielais bēdu debess pāri grūst,
To tauri pastaro es prasu, lai var tiesas dienu pūst.*

*Es nākšu atpakaļ, kad debesīs būs mūsu karogs siets –
Kluss teikt, ka apmeties reiz senā dievnamā bij bišu spiets,
Un sirmam mācītājam tēvareizē viņas stājās klāt,
Un bargs un izmisis viņš sauca: Draudze! Vajag kvēpināt!*

*– No vietas sākšu tās, kur sēru dūja, veco māti ganot, dūca,
Kad akla tā, pa rasu, svārkus rotidama, kumelītes plūca.*

No vietas tās...

(Nesaule, 1953)

Andrejs Eglītis Rīgā, Brīvās Latvijas redakcijā aizv. gs. 90. gadu beigās // Foto: Ligita Kovtuna

No 1990. gada atkal brīvā Latvijā Andrejs Eglītis ieviesa jaunu ceļu fonda darbībai – “Ceļš uz 18. novembra Latviju” – ar vairākiem projektiem, to starpā – ekonomiskais atbalsts daudz bērnu un trūcīgām ģimenēm, pabalsti skolēnu brīvpusdienām; atbalsts izglītībai: stipendijas skolēniem un studentiem no trūcīgām ģimenēm, jauniešiem ar īpašām vajadzībām, datoru dāvinājumi Latgales lauku skolām.

Sekojojot Draudzīgajam aicinājumam, tika dāvinātas grāmatas Latgales lauku skolām un bibliotēkām (Andreja Eglīša dzeja, Ulza Ģērmaņa “Latvju tautas piedzīvojumi” un “Ceļā uz Latviju”, Latvju Enciklopēdija (burt-

nīcas nr. 18 – 31), izdota Zviedrijā no 1950. gada, kā arī dažādi LNF izdevumi). Aģna Baloža Zviedrijā izdotā grāmata “*Lettlands och det lettiska folks historia*” (Latvija un latviešu tautas vēsture) tika dāvināta politiķiem, bibliotēkām un vairākām mācību iestādēm Zviedrijā.

Rīkoti vairāki literatūras un vizuālās mākslas konkursi, vērienīgākais no tiem notika Andreja Eglīša simtgadē, kad piedalījās 212 skolēni no 40 pamatskolām.

Atbalsts kultūrai: finanču piešķirumi skolēniem, lai viņi varētu doties izglītojošās ekskursijās pa Latviju, uz teātriem un koncertiem. Andreja Eglīša simtgadē 300 skolēni kopā ar skolotājiem varēja noklausīties kantāti “Dievs, tava zeme deg” Rīgas Doma baznīcā. Sniegts atbalsts Latvijas koriem, lai dotu tiem iespēju viesoties un sadraudzēties ar koriem Stokholmā.

Atbalsts veselības aprūpei: pateicoties nelaiķes Ritas Grosas (Pertā, Austrālijā) ziedojumam, AELNF tagad var palīdzēt arī veselības jautājumos. Kopš 1990. gada līdz šim sešas personas savos testamentos novēlējušas ievērojumus naudas līdzekļus AELNF darbībai.

No 1990. gada daudz bērnu un trūcīgas ģimenes atbalsts ir saņēmušas vairākus miljonus zviedru kronu, kultūra atbalstīta ar pusmiljonu kronu, bet jauniešu izglītībā ieguldīti miljoni kronu!

AELNF darbība ir bijusi un joprojām ir iespējama, pateicoties tautiešu atbalstam un ziedojumiem.

Vissirsnīgākais paldies visiem par līdzdarbību un ceram uz turpmāku sadarbību!

**AELNF saime
Zviedrijā un Latvijā**

LNF pirmā padome

JURIS ULMANIS

Atbalstīsim Latvijas Zemessardzi!

Zemessardzes dienestam ir nozīmīga loma Latvijas drošībā. Zemessargi ir brīvprātīgi kareivji, kas ir gatavi veltīt savu laiku, spējas, veselību, enerģiju un noteiktās situācijās pat dzīvību Latvijas valsts un iedzīvotāju aizsardzības uzturēšanai.

Lai zemessargi varētu nodrošināt pilnvērtīgu patrulēšanu dienakts tumšajā laikā, viņiem ārkārtīgi nepieciešams nakts redzamības ekipējums. Tāpēc līdz pat 18. novembrim fonds "Zemessargam.lv" uzsāk ziedojumu kampaņu "Palīdzot zemessargam, tu palidzi sev", kuŗas ietvaros aicina iedzīvotājus ziedot šī ekipējuma iegādei.

Latvijā ir 18 Zemessargu bataljoni. Katram no tiem nepieciešams vismaz viens ekipējuma komplekts – nakts redzamības tēmeklis, nakts redzamības termokamera un nakts redzamības brilles. Šāda komplekta izmaksas ir aptuveni 7800 eiro. Kampaņa ekipējuma iegādei pirmo reizi notika pērn, kad kopumā tā iegādei tika saziēdoti 63 000 eiro, par ko tika iegādāti 12 monokli, 12 tēmekļi un četras kameras. Šī gada mērķis ir savākt 100 000 eiro, kas ļaus iegādāties vismaz 12 ekipējuma komplektus.

Kampaņas vajadzībām ir tapuši trīs videoklipi, kas demonstrē skarbos apstākļus, kuŗos savu ikdienā nereti pavada Latvijas zemessargi – mūsu draugi, paziņas, kaimiņi un radi. Arī klipos redzamie puisi un meitene ir īsti

Raksta autors mācību laikā

Latvijas zemessargi. Pašlaik viņi ir aprīkoti un pilnvērtīgi spēj darboties tikai diennakts gaišajā laikā un, atšķirībā no labi aprīkota potenciālā ienaidnieka, naktis jūtas neaizsargāti. Pilnvērtīgas patruļas naktīs nav iespējamas bez nakts aprikojuma, un tieši tā iegādei tiek rīkota šī ziedojumu kampaņa.

Ziedot iespējams kampaņas mājaslapā www.zemessargam.lv, kas ir izveidota kā internetveikals. Lai ilustrētu ziedojamās summas apmēru, iedzīvotāji tiek aicināti izvēlēties preces, kuŗas var par šo summu iegādāties. Šiem pirkumiem ir tikai ilustratīva nozīme, visi līdzekļi simtprocentīgi tiks atvēlēti kampaņas mērķim – nakts redzamības ekipējuma iegādei. Lapā iespējams

iegūt arī papildu informāciju gan par kampaņu, tās mērķiem, gan Latvijas Zemessardzes dienestu.

Ekipējuma izvēlei un iegādei tiks izraudzīts process, kas pēc būtības atbilst publiskā iepirkuma procesam, nodrošinot caurskatāmību un godīgumu, kā arī veiksmīgāko saziēdoto līdzekļu izlietojumu. Pēc cenu aptaujas principa tiks izvēlēts labākais piedāvājums.

Kampaņu rīko fonds "Zemessargam.lv". Šīs kustības autori ir paši zemessargi, bet virzītāji ir Kiberaizsardzības vienības zemessargs Juris Ulmanis, Studentu bataljona zemessargs Juris Kīploks un karavīrs Jānis Iesalnieks. Kampaņa tiek uzsākta ar mērķi palīdzēt Latvijas Zemessardzei, kas, lai arī ir Nacionālo Bruņoto

spēku vienība, taču sastāv no brīvprātīgajiem, kas ziedo savu laiku un resursus, lai aizstāvētu Latviju un nodrošinātos pret iespējamiem draudiem.

Zemessardze ne vien piedalās militārās mācībās, lai apgūtu kaujas prasmes, bet nereti palīdz arī civilajās operācijās, piemēram, pazudušu cilvēku meklēšana dienakts tumšajā laikā, dabas kata-

strofu seku novēršana u.c. Apziņot Zemessardzes nepieciešamības, tika nolemts par mērķi izvirzīt nakts redzamības iekārtu iegādi. Redze – tā ir viena no cilvēka maņām. Aizsardzības un drošības nozarē, kuŗā precizitātei ir izšķiroša nozīme, šī maņa ir īpaši svarīga; tas var pārvērsties par dzīvības un nāves jautājumu.

ĪSZIŅAS

Valmiermuīžas alus darītavu septembrī apmeklēja izcilāko Michelin restorānu pavāru delegācija no Nīderlandes, lai aplūkotu dzīvā alus nesteidzīgo tapšanu, kā arī nobaudītu Rīgas – Gaujas gastronomijas reģiona vēstneša – šefpavāra Valtera Zirdziņa – radītos ēdienus un reģionam raksturīgās garšas. Vakariņu laikā viesi akcentēja ēdienu un Valmiermuīžas alus filigrāno saderību.

Latvijas pārtikas ražotāji no 7. līdz 11. oktobrim piedalījās vienā no lielākajām Starptautiskām pārtikas izstādēm *Anuga 2017* Ķelnē, Vācijā. Tā notiek katru otro gadu, un apmeklētāji ir tikai nozares profesionāļi. Latvijas nacionālajos stendos ar savu produkciju iepazīstina dzērienu un sulu ražotāji SIA "CIDO grupa", SIA "Ilgezeem" ("Ilguciema kvass"), SIA "Livonia", maizes un saldumu ražotāji: SIA "Lāči", SIA "Kārumu fabrika", SIA "Pēnes L. (Long Chips)", SIA *Cannelle bakery*, piena produkcijas ražotāji: a/s "Jaunpils pienotava", a/s "Cesvaines piens", a/s "Tukuma piens", a/s "Smiltēnes piens", SIA *Top Food* un a/s *Balticovo*.

Latvijas Banka 5. oktobrī izlaidusi dzejnieka Eduarda Vēdenbauma (1867–1892) 150 gadu jubilejai veltītu divu sudraba monētu komplektu (3 000 eksemplāru), kuŗa cena Latvijas Bankā – 80 €. Katras nominālvērtība ir 2,50 €. Monētu grafisko dizainu veidojis mākslinieks A. Priedīte, plastisko dizainu – L. Franckeviča. Monētu komplekts izgatavots *Koninklijke Nederlandse Munt* (Nīderlandē). To var iegādāties Latvijas Bankas kasēs Rīgā un Liepājā, kā arī portālā e-monetas.lv.

Rēzeknē, Latgales Kultūrvēstures muzejā, notiks tradicionālā **Vēstures mirkļu pietura "Klementam Medīnam 110"**. Ievērojamā mūzikas pedagoga, kordirģenta dzīvē Rēzeknei bijusi īpaša vieta, jo mācījies Valsts skolotāju institūtā, dienējis 9. Rēzeknes kājnieku pulkā, strādājis pilsētas skolās par dziedāšanas skolotāju, vadījis mūzikas vidusskolu un dirģējis daudzus kuŗus. Pagājis 110 gadu, kad sākās, un 30, kad beidzās Klementa Medīna darbīgais un sasniegumiem bagātais radošais mūžs.

Latvijā no 1. oktobra uzsākta pensiju vai to daļas, kas nepārsniedz 349 €, indeksācija, piemērojot indeksu 1,0439, informē Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA). Tas liecina, jo lielāka pensija, jo lielāks būs tās palielinājums. Noteiktā minimālā pensija līdz 20 gadu darba stāžam ir 70,43 € mēnesī, kas no 1. oktobra palielināsies par 3,09 €. Pensijām, kuŗas ir lielākas par 349 € (maksimālā pensija Latvijā ir 19 000 €), tās apmērs palielināsies par 15,32 €. Politiski represētām personām, I grupas invalīdiem un Černobiļas AES seku likvidēšanas dalībniekiem ar indeksu 1,0439 palielinās visu pensiju.

Jūrmalā no 1. oktobra līdz 2018. gada 1. aprīlim par iebraukšanu pilsētā vairs nav jāmaksā 2,0 € nodeva, informē Jūrmalas dome. Iebraukšanas maksa kūrortpilsētas administratīvajā teritorijā ir spēkā kopš 1996. gada. Vasaras sezonā, kad Jūrmalā apmeklē liels skaits viesu un tūristu, ar iebraukšanas maksu tiek regulēta tranzīta transporta plūsma pilsētā, lai saudzētu vidi. Rudens un ziemas periodā, tāpat kā vasarā, automašīnas var novietot bez maksas.

Nīcas novada Jūrmalcēmā veidos pretgaisa aizsardzības poligonu, jo tā ir maz apdzīvota vieta un ir iespējams izveidot mācību šaušanai nepieciešamos sauszemes, jūras un gaisa telpas parametrus. Aizsardzības ministrija līdz 2021. gadam liks uzsvāru uz Ādažu poligona (paplašinot no 7 784 līdz 13 410 ha), Alūksnes novada poligona "Lāčusils" (no 64 līdz 2 380 ha), Daugavpils novada "Meža Mackeviči" (no 10 līdz 2 100 ha) un Skrundas pilsētiņas attīstību. Tas kopā izmaksās aptuveni € 25 miljonus.

Kazdangas pilī 6. oktobrī notika konference "Svētki Kurzemē. Telpu un galdu dekorēšana piļu un kungu māju interjēros 20. gs. sākumā". Lektore bija valodniece, Saeimas deputāte, Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes profesore Janīna Kursīte-Pakule un arhitekte, vēsturisku ēku arhitektoniski mākslinieciskajā izpētē, konservācijas un restaurācijas projektu izstrādē Kristīne Veinberga.

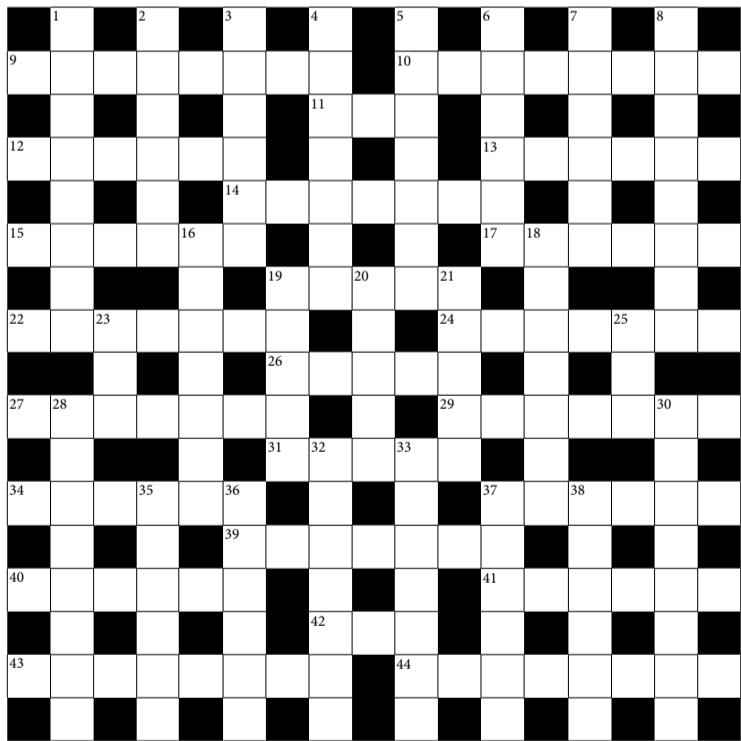
Gulbenes novada vēstures un mākslas muzejā līdz 28. oktobrim izstādē "Aijā, žūžū, lāča bērni" aplūkojami Gulbenes kultūras centra tautas lietišķās mākslas studijas (TLMS) "Sagša" (vadītāja Biruta Akmentiņa), Stāmerienas tautas nama aušanas un rokdarbu kopas "Saulsvece" (Liga Vēlpa) dalībnieku un citu novada lietišķās mākslas un amatniecības kopu un individuālo meistarību darbi.

Rīgas Nacionālais zoologiskais dārzs 14. oktobrī svin 105 gadu jubileju! Esat laipni gaidīti no visiem Latvijas novadiem un pilsētām. No 9. oktobra kases strādās pēc **ziemas laika – no plkst. 10 līdz 16**. Savukārt **26. oktobrī** notiks Latvijā lielāko izaugušo ķirbju svēšana. No decembra vidus līdz 28. janvārim būs Ziemas naktis Zoodārzā.

Īsziņas sagatavojsi **Valija Berkina**

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

(1885-1912). 6. Lieli buru kuģi. 7. Vietas izstādes eksponātu izvietotāšanai. 8. Ģints vecākais tjurku tautām. 16. Pilsēta Inčukalna novadā. 18. Sporta rīks. 19. Upe Gaujas baseinā. 20. Gaŗuma mērvienība angļu mēru sistēmā. 21. Sermuļu dzimtas dzīvnīeks. 23. Papagaiļu dzimtas putns. 25. Cilvēka psiķes sastāvdaļa. 28. Kādas parādības attīstības virziens. 30. Cetrstūrainā plecu sega. 32. Ezers Igaunijā un Krievijā. 33. Mazlēpju dzimtas augs. 35. No dažādu produktu maisījuma pagatavots aukstais ēdiens. 36. Ēksāmenu laiks augstskolās. 37. Mākslīgi iegūts halogēns. 38. Apdzīvota vieta Limbažu novadā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 37) atrisinājums

Līmeniski. 1. Tukums. 6. Skatlot. 10. Bažas. 11. Krenķi. 12. Priede. 13. Ziņot. 14. Talons. 16. Aglona. 17. Einšteins. 22. Nodalīt. 23. Antifrīzs. 25. Silgailis. 26. Svētija. 30. Kalendārs. 34. Kurmis. 35. Sofija. 36. Esene. 37. Ābeles. 38. Fizika. 39. Unāms. 40. Smagas. 41. Maršēt.

Stateniski. 1. Teksts. 2. Krekls. 3. Mūķene. 4. Paviršs. 5. Napoleons. 7. Kārģis. 8. Lietot. 9. Tievass. 15. "Sibīrijas..." 16. Antīkvārs. 18. Koris. 19. Mango. 20. Brūte. 21. Dzija. 24. Miķelsons. 27. Adenoma. 28. Ekrāns. 29. Trieka. 30. Kijeva. 31. Somija. 32. Siliņš. 33. Sakaut.

Līmeniski. 9. Uzbudināt. 10. A. Upīša vēsturiska traģēdija. 11. Sikas monētas Laosā. 12. Apģērba detaļa. 13. Lielas antilopes ar gariem, taisniem ragiem. 14. Apdzīvota vieta Kocēnu novadā. 15. Otrā garākā upe Eiropā. 17. Vienkāršie mehānismi. 19. Daļas, ko atsevišķi dalībnieki iegulda kopējā projektā. 22. Asa, vircota. 24. Sabiedrisko normu pārkāpums. 26. Naudas vienības Turcijā. 27. Kazrags. 29. Pilsēta Spānijas dienvidos. 31. Vitolu dzimtas koki. 34. Virieša vārds (*novembris*).

37. Meksikāņu rakstnieks (1873-1952). 39. Amerikāņu izgudrotājs (1847-1931). 40. Tēls Z. Ergles stāstā "Vārnu ielas republika". 41. Teātra mākslinieku kopas. 42. Dabģiga ūdensplūsma. 43. Dekorāģtģvi viršu dzimtas augģ. 44. Lģks zobens Tuvo Austrumu un Vidģejo Austrumu tautģm.

Stateniski. 1. Personas, kas iesniedz kasģcijas sūdģzģbas. 2. Neliels naudas zģdģojums. 3. Novada centrs Latvijģ. 4. Vilcienu pastģvģģa pieturvieta. 5. Japģņu demokrātģskģs dģejas pamatlicģģjs

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

SPARTATHLON
FOLLOWING THE STEPS OF PHEIDIPPIDES

Finišē visi četri Latvijas ultramaratonisti

Laimonis Skadiņš, Gunārs Keģis, Pēteris Cābulis un Nikolajs Lucāns divās septembra pēdējās dienās pieveica Spartatlonā 247 kilometru garo distanci. Par sacensību uzvarētāju kļuva vairākkārt Latvijā pabijušais lietuvietis Aleksandrs Sorokins, sasniedzot visu laiku piekto labāko rezultātu šajā vēsturiskajā skrējienā. Aizvadītajā nedēļas nogalē vēl divi Latvijas skrējēji – Inga Zālite un Kārlis Vanags kāpa uz goda pjedestāla ārvalstu skrējienos.

Laimonis Skadiņš

Finišē Pēteris Cābulis

Latvijas ultramaratonisti uz Grieķiju septembra izskaņā devās ceturto gadu pēc kārtas. 29. septembra rītā plkst. 7 galvaspilsētā Atēnās no Akropoles drupām startēja 369 dalībnieki, kuŗus šogad lutināja laika apstākļi ar apmākušos dienu un 22 gradu siltumu, nevis karstums un saule bez iespējas patverties ēnā.

Pirmajos 20 kilometros Laimonis Skadiņš izvēlējās vienādu skrēšanas tempu ar pasaules čempionu diennakts skrējienos Jošikiko Išikavu no Japānas, kuŗš bija viens no Spartatlonā debitantiem. Tik garā skrējiena sākumā nav iespējams neko nokavēt, tāpēc abi pirmo pusmaratonu veica ilgāk par 100 minūtēm un iekārtojās skrējēju trešā desmita vidū. Nepilnās divās stundās pusmaratona distanci bija noskrējis arī vienīgais Latvijas debītants Nikolajs Lucāns, kuŗam aptuveni septiņas minūtes pa priekšu skrēja Gunārs Keģis un Pēteris Cābulis.

42,2 kilometru maratona atzīmē abi latvieši sasniedza 3

stundās un 42 minūtēs kopā ar pasaules čempioni diennakts skrējienā Patrīciju Bereznovsku no Polijas un vienīgo igauni Silveru Ensāru. Otrā pusmaratona laikā Keģis un Cābulis apsteidza vairāk nekā 10 skrējējus un bija pietuvojušies labāko piecdesmitniekam.

Pēc pirmās ceturtdaļas, kad noskrieti vairāk nekā 60 kilometri, dalībnieki turpināja meklēt piemērotāko skrēšanas tempu un Gunārs Keģis ne tikai pameta Pēteri Cābuli, bet arī panāca un apsteidza Laimoni Skadiņu. Otrajā ceturtdaļā pēc pusdistances noskriēšanas Keģis no abiem tautiešiem atrāvās par aptuveni stundu un 123 kilometru atzīmē sasniedza nepilnās 12 stundās. Vistuvāk 10 stundām pirmos 100 kilometrus veica Pēteris Cābulis (10:01:03), Nikolajs Lucāns ar pirmo simtu tika galā 11 stundās un 12 minūtēs. Savukārt Gunārs Keģis atzīmēja 9 stundās un 23 minūtēs, bet Laimonis Skadiņš – minūtes 25 vēlāk. Ātrāk par 8 stundām simtnieku noskrēja tikai Aleksandrs Sorokins (7:40:55) no Lietuvas.

Ja distances pirmā trešdaļa no Atēnām līdz Korintai stiepjas gar jūru un ir samērā līdzena un ātra, tad otrajos 80 kilometros ultramaratonisti piedzīvo tumšas iestāšanos un nogurdinošus kalnu serpentīnus. Pirms kalnu pārejas pie 159,5 kilometru atzīmes pirmais ieradās lietuvietis, kuŗš pār tuvākajiem sekotājiem bija iekrājis nepilnas stundas pārsvaru.

35. Spartatlonā Aleksandrs Sorokins sasniedza visu laiku piekto labāko rezultātu, neklātienas cīņā piekāpjoties tikai leģendārajam grieķim Jānim Kuros, kuŗam pieder četri labākie sasniegumi visā sacensību vēsturē. No 1984. gada trases

rekorda (20:25:00) lietuvietis pagaidām atpaliek par 100 minūtēm. Zīmīgi, ka Sorokins vienlaikus kļuva par pirmo lietuvieti, kuŗš piedalās un finišē šajā vēsturiskajā skrējienā, no kura cēlusies arī maratona distance.

Tuvojoties finišam, Latvijas skrējējiem bija dažāds noskaņojums. Gunāra Keģa ātrums bija mazinājies un pēdējos 20 kilometros viņu panāca Laimonis Skadiņš, kuŗš sevi motivēja ar aprēķiniem, ka, noskrienot sešās stundās atlikušos 50 kilometrus, izdosies iekļauties 30 stundās. Tas viņam arī izdevās un trešo finišu Spartā varēja atzīmēt ar jaunu personisko rekordu (29.45:53) un atkārtotu 42. vietu rezultātu tabulā. Pusotru stundu vēlāk finišu sasniedza arī Gunārs Keģis (31.23:49), par nepilnu stundu atpaliekot no sava pērnā gada snieguma, kad šo distanci veica pirmo reizi. Savukārt Nikolajs Lucāns (35.17:20) panāca Pēteri Cābuli (35.17:09), kuŗu mocija sāpes kājas celī, un abi kopā draudzīgi sasniedza karaļa Leonīda statuju, lai pieskartos metalla pēdām, saņemtu vietējo grieķu sajūsmas aplausus un apbrīnu. Neizpalika olīvzaru vainags un simboliskais ūdens malks no vēsturiskā trauka. Arī skrējiena rīkotāju sniegtā statistika vēsta par 72 procentiem finišētāju, ierasto 40 procentu vietā. Šoreiz Spartu sasniedza 265 dalībnieki no 369 startējušajiem.

Trešo reizi četrus gadus laikā Grieķijas vēsturiskajā skrējienā finišēja četri ultramaratonisti no Latvijas. 2014. gada septembra izskaņā finišu sasniedza četri no sešiem, 2015. gadā savu iepriekšējā gada sniegumu atkārtoja Laimonis Skadiņš, savukārt pērn Spartu no Atēnām 36 stundās sasniedza visi četri startējušie. 1995. – 1997. gados divreiz Spartatlonā finišēja Anatolijs Zibikovs, bet vienreiz Aleksandrs Orlovs. Rezultātu

ziņā joprojām nepārspēts ir 2014. gada Valda Ņilova spožais skrējiens (26.57:32), kuŗam pērn pietuvojās Edgars Simanovičs (28.59:08), kuŗš nesena labo Ginesa rekordu uz skrēšanas trenāžiera. Kopumā 247 kilometru distanci veikuši 11 Latvijas skrējēji.

Līdztekus Grieķijas vēsturiskajam Spartatlonam risinājās arī citas ārvalstu sacensības ar Latvijas skrējēju panākumiem. Lamanša šaurumā esošās Džersijas salas maratonā Inga Zālite uzvarētājai 42,195 kilometru garajā distancē piekāpās par 2 minūtēm un 17 sekundēm, izcīnot otro vietu (2.59:45).

Inga Zālite

Skrējēja no Ikšķiles joprojām ir to četrus sievietes vidū, kas šogad šo vieglatlētikas klasisko distanci skrējās ātrāk par trim stundām. Savukārt Kārlis Vanags no Talsiem bija devies uz Skotiju, kur taku skrējienā Glencoe Marathon ar 1608 augstmetru summu izcīnīja otro vietu (3.53:48), no uzvarētāja 452 dalībnieku konkurencē atpaliekot nepilnas septiņas minūtes.

(Turpinājums 20. lpp.)

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Kārtojām nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810
Tāl: 973-746-3075

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS Simtgades Testamentāro novēlējumu fonds THE AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION CENTURY BEQUEST FUND

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim ALAs nākotnes fondam, mēs liksim stipru un paliekošu pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru.

ALA dara daudz, un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgu gadu nākotnē mūsu nākamajām paaudzēm!

400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850.
Tāl: 301-340-1914, e-pasts: alainfo@alauasa.org

Amerikas latviešu apvienības valde

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīki (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

Ņujorkas latviešu evaņģēliski luteriskā draudze

MEKLĒ

Pārzini/Saimnieku Jonkeru Baznīcai
254 Valentine Lane Yonkers, NY 10705
Nepieciešami legālie darba papīri –
ASV pilsonība vai zaļā karte

epasts: jason.meilands@gmail.com
vai gziedins1@verizon.net

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

Toronto pensionāru sarīkojumā

Toronto pensionāru 5. oktobra saietu atklāja sarīkojumu vadītāja Liene Martinsons, lūdzot mācītāju Ģirtu Grietiņu novadīt Pļaujas svētku svētbrīdi. Viņš to iesāka ar korāli "Dievs ir šo gadu svētījis" un turpināja, nolāst Pāvila vēstules efesiešiem 2. nodaļu, kur, sākot ar 8. pantu, tiek norādīts, ka mūsu sasniegumi nav mūsu pašu veikums, bet gan Dieva žēlastība mums devusi iespēju nodomāto darbu veikt. Mācītājs atkārtoti uzsvēra, ka, atskatoties uz mūsu pašu darba augļiem, jāņem vērā, ka arī tie ir Dieva dāvana, jo Viņš mums ir devis iespēju šo darbu veikt. Mēs ejam pie Dieva ar tukšām rokām un tukšu dvēseli un lūdzam, lai Viņš tās piepilda.

Victor-Gabriel Gilbert. Balles aina

Viņa dāvanas var būt lielas vai mazākas, bet mums jābūt pateicīgiem, to paužam ar kopīgi dziedātu korāli "Dievs, pateicos".

Mācītājs ziņoja, ka nākamā svētdienā baznīcā būs laju dievkalpojums, jo mācītāji pulcēsies Niagarā baznīcas sinodē. – Ar 11. nov. sāksies reliģiskās pārdomas un pārrunas trešdienās plkst. 11.00.

Uzsverot, ka šī ir Pateicības diena, Liene pateicās mācītājam par svētbrīdi un nodeva mikrofonu valdes priekšsēdim Auseklim Zaķim.

Auseklim bija vairāki ziņojumi. Pirmais no tiem bija par Centra labierīcību sabojāšanas pagājušā nedēļā. Ja tagad viss kārtībā, par to jāpateicas Aivaram Vinteram, kurš čakli un pašreizējīgi strādāja, lai novērstu nebūšanas līdz pensionāru saietam, jo pensionāriem nebūtu diez cik ērti, lietot pārnēsājamās "zilās būdiņas". Vēl citi ziņojumi: – Šogad līdz šim apvienībā iestājušies 38 jauni biedri. Ja katrs no viņiem ievestu vienu cilvēku, šis skaits varētu dubultoties! – Grūtības sagatavot žurnālu "Pensionārs", jo nav materiālu tā piepildīšanai. Rakstiet! – Nākamā nedēļā vēl

būs viena no beidzamām iespējām sūtījumiem uz Latviju.

Liene atkal atguva mikrofonu un ziņoja, ka nākamā saietā Dr. Pēteris Gaibišels runāšot par bitēm un veselību. Viņa kā arvienu atgādina – esiet pateicīgi par katru ikdienas sīkumu, jo mazie sīkumi dažreiz sagādā lielāko prieku. Pateicību pelnījusi mūzikālās daļas vadītāja Iriša Purene, jo bez viņas šodien nebūtu programmas. Juris Keinišs reiz kādā saietā vaicājis, vai pensionāri maz apzinoties, kāds "zelta gabaliņš" viņiem esot Iriša? Savu "zelta" vērtību viņa šodien atkal pierādīja.

Iriša savukārt stāstīja, ka ideja par šodienas programmu

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

Hancock baznīca (1912 Mass Ave, Lexington MA).

3.novembrī 19:30 Labyrinth koņa koncerts Sacred Whispers. Koris dziedās Ērika Ešenvalda pirmatskaņojumu "Night-fall" un viņa darbu "Whispers on the Prairie Wind" korim un kamerorķestrim. Biļetes pie ieejas \$20. Pens.un stud. \$15. Info: <https://www.labyrinthchoir.org>

Trimdas draudzes bazn. (58 Irving St, Brookline MA 02445).

5.novembrī 19:00 Labyrinth koņa koncerts Sacred Whispers. Koris dziedās Ērika Ešenvalda pirmatskaņojumu "Night-fall" un viņa darbu "Whispers on the Prairie Wind" korim un kamerorķestrim. Biļetes pie ieejas \$20. Pens. un stud. \$15. Info: <https://www.labyrinthchoir.org>

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu Kultūras Centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās 19:00** tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koņa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo Latvju biedrība (531 North 7th St).

MINEAPOLE (MN)

Latviešu draudzes nams (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407).

NUJORKA (NY)

Baryshnikov Arts Center (450 West 37th St, New York NY 10018).

31.oktobrī un 1.novembrī koncertēs vijolnieks Gidons Krēmers. Programmā: M. Vainberga 24 prelūdijas, op.100, G.Krēmers pārlikumā. Biļete: \$25 (biļešu skaits ierobežots, ieteicams laicīgi rezervēt vietas). www.bacnyc.org

Church of St. Mary the Virgin (145 W 46th St, New York, NY 10036).

14.novembrī Zviedru Radio koris atskaņos **Maijas Einfeldes „Lux Aeterna” White Light** festivāla koncertā. Biļetes \$50 un \$35 (ierobežots biļešu skaits, ieteicams laicīgi rezervēt vietas). Info: www.WhiteLightFestival.org.com

NUDŽERSIJA (NJ)

Leikvudas Igaunju nams (4 Cross St & East Veterans Hwy, Jackson NJ).

14.oktobrī 14:00 LATVIEŠU, LIETUVIEŠU, IGAUŅU tradicionālā vienības diena. 14:00 durvis atvērtas – cash bar, 15:00 oficiālā programma, 17:30 siltas vakariņas. Programmā: Valstu himnas un karogu ienešana. Svētbrīdis. Triju Baltijas Valstu diplomātu uzrunas. Latviju reprezentēs mūsu sūtnis ANO **Jānis Mazeiks.** Mūzikālie priekšnesumi no visām trijām Baltijas valstīm. Latvijas dziesmas dziedās **Evija Sloka.** Ieeja \$25, vakariņas ieskaitītas. Lūdz pieteikties, zvanot **Jānim Studentam**, tel: 732-836-9750, vai rakstot uz E-pastu: j.students@comcast.net Info: www.priedaine.com

PRIEDAINE (NJ)

Leikvudas Igaunju nams (4 Cross Street & Veterans Hwy, Jackson NJ).

14.oktobrī 14:00 Baltiešu vienības dienas sarīkojums. Durvis atvērtas (cash bar) 14:00. Oficiālā programma sāksies 15:00. Igaunju, lietuviešu un latviešu priekšnesumi un diplomātu uzrunas. Ieeja \$25 (pusdienas ieskaitītas). Informācija un pieteikšanās, zvanot J.Studentam, tālr.: 732-836-9750.

SIETLA (WA)

Sietlas Latviešu Sabiedriskais Centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125).

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St.Petersburg FL 33713).

14.oktobrī 10:00 War Veterans Memorial Park 9600 Bay Pines Blvd. N nojumē #4 (ieejas vārti parkā pie 94th Str. N) notiks Daugavas Vanagu apvienības Floridā rīkotais gadskārtējais pikniks. Līdzī jāņem priecīgs prāts un groziņi kopīgam azaidam. Par ceptām desiņām, sutinātiem skābiem kāpostiem un vēsu dzērienu gādās Vanadzies un Vanagi.

4.novembrī 16:00 Mārtiņu vakars – sezonas atklāšanas sarīkojums. **Jaunums – Rudens cepuru balle!** Visi vakara viesi tiek lūgti ierasties cepurēs ar krāsainiem rudenīgiem rotājumiem. Neskatoties uz to, ka mūsu izcilā saimniece **Mārīte Rubīns** mielastam klās auksto galdu, visām citām saimniecēm būs iespēja piedalīties īpašā konkursā – **Rudens gardākais ēdiens.** Sāciet gatavoties šim konkursam!

Par rudenīgām izdarībām visa vakara garumā gādās **Daču duets – Hohlova un Nebare**, par deju mūziku un dziedāšanu rūpēsies maestro **Ilmārs Dzenis**, iespējams, ar palīgiem. Varēs arī laimēt 3 lieliskus dāvanu grozus! Ieejas zied., sākot ar \$20.

7.novembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

11.novembrī 14:00 Lāčplēša dienai veltīts pasākums, ko rīko DV. Tiks rādīta filma par Kursas vidusskolas izlaiduma programmu. Kafija un cepumi. Visi laipni aicināti! Ieejas zied., sākot ar \$5.

18.novembrī 12:00 Latvijas Valsts dibināšanas 99. gadadienai veltīts svinīgs sarīkojums – Pieci stāsti par Latviju. Stāsti mīsiēs ar mūzikāliem priekšnesumiem, kurus sniegs **Kanaku ansamblis, Vladimirs Hohlovs un Aleksandra Rītuma.**

Pēc svinīgās daļas uz Latvijas veiksmi un panākumiem varēs iedzert pa glāzei vīna un baudīt mūsu saimnieču ceptos kliņģerus.

Visi, kas vēlēties turpināt svinēt Latvijas dzimšanas dienu, kā arī tie, kam nebija iespējas piedalīties svinīgajā pasākumā, tiek aicināti šai pašā dienā **18.novembrī 16:00 uz Fort De Soto parka nojumi #15** uz

brīvdabas sarīkojumu: **Mīlestība mūsu Latvijai!**

Kopējam mielastam līdzī jāņem groziņi, katram pašam jārupējās par atspirdzinošiem dzērieniem. Paredzēta arī savstarpēja apdāvināšanās ar latviskām (arī pašdarinātām) dāvanām. Neaizmirstiet tādas sagādāt!

Lai būtu ērti pavadīt vakaru parkā, katram līdzī jāņem pludmales krēsls. Brīvdabas sarīkojums ir bez maksas, bet jāatceras, ka par iebraukšanu parkā jāmaksā \$5 par katru automašīnu.

Ja kādam būtu sarežģījumi ar nokļūšanu parkā, pēc palīdzības var griezties pie sarīkojumu vadītājas **Daces Hohlovas**, tālr: 727-479-8026, kuņa mēģinās nokārtot transporta jautājumus.

Lai mums visiem jauki svētki!

16.decembrī gatavosimies **Ziemsvētku eglītes sarīkojumam.**

LASL paziņojums:

21.oktobrī 13:30 – 15:00 pieņemsim Ziemassvētku sūtījumus. Info: sk.kreslins@gmail.com, tālr.: 973-744-6565 nospīest #5, e-pasts: pakas@lasl.com

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:00 Centrā. Info: 514-992-9700.

14.oktobrī talka.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr: 617-232-5994. Māc. Ivars Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 – 15:00, piektdienās 16:00 – 18:00. **Dievk. notiek 11:00.**

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr.birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēteris dr.:** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Čikāgas latv. baptistu dr.:** (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Čakars. Tālr.: 708-383-5285.

(Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc Dievk. sadraudzība. **Trešdienās 17:00** Bībeles stundas. **Trešdienās 15:00 – 17:00** un **ceturtdienās 9:00 – 13:00** mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00. 15.oktobrī** Dievk. Nodarbības bērniem. **29.oktobrī** Dievk. **19.novembrī** Valsts svētku Dievk. ar dievg. **26.novembrī** Mirušo piemiņas dienas Dievk. ar dievg. Nodarbības bērniem.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc Dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). **Dievk. notiek 11:00.**

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00** Dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelzgalvis. **Dievk. notiek 11:00.**

Vilmingtonā (*Good Shepherd* bazn. 1530 Foulk Rd- Rt.261) 15:00 Dievk. **15.oktobrī** Dievk. **22.oktobrī** dievk. **29.oktobrī** Reformācijas svētku Dievk. ar Sv. vak. **5.novembrī** Dievk. **12.novembrī** Dievk. ar Sv.vak. **19.novembrī** Ekumēniskais valsts svētku Dievk. **26.novembrī** Mirušo piemiņas dienas Dievk. ar Sv.vak.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A.Graham. **Dievk. notiek 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. **15.oktobrī** Dievk. ar dievg. **15.oktobrī** 16:00 svecīšu Dievk. *Riverside* kapsētā. **18.oktobrī** 11:00 Bībeles stunda Ciemā Latvija. **22.oktobrī** Dievk. **25.oktobrī** 11:00 Bībeles stunda Kalamazū. **29.oktobrī** Reformācijas 500 gadu atceres Dievk. ar dievg. **5.novembrī** Dievk. angļu valodā. **12.novembrī** Dievk. ar dievg. **15.novembrī** 11:00 Bībeles stunda Kalamazū. **19.novembrī** Valsts svētku Dievk. KLB rīkotais Valsts svētku akts. **26.novembrī** Dievk. ar dievg.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Bap-**

tistu draudzes dievk. notiek svētdienās 14:30. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1.un 4.svētdienā 10:00.** 2.svētd. Dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **14.oktobrī** 11:00 Dievk. ar dievg. Māc. Igors Safins. Kafija galds.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibiskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). **Dievk. sākas 10:00.** Pēc Dievk. sadraudzība. **15.oktobrī** Dievk. **19.oktobrī** 11:00 Bībeles stunda. **21.oktobrī** 18:30 Svecīšu vakars *Crystal Lake* kapsētā. Sekos vakariņas baznīcā par labu „Pakāpieniem”. **22.oktobrī** Dievk. un 11:30 **Gunta Smidchens** referāts par viņa grāmatas „*Dziesmu vara*” tulkojumu latviešu valodā. **24.oktobrī** 19:00 Bībeles stunda dr. bibliotēkas telpās. **29.oktobrī** Reformācijas 500 jubilejas svētku Dievk. ar Sv.vak. Piedalīsies dr.koris, būs bērnu uzruna un Svētdienas skola. Sekos īpašs Reformācijas mielasts ar vācu desinām un alu. **5.novembrī** Dievk.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Māc. Zvirgzds. tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org.

Valdes sēdes notiek ceturtdienās 19:00.

22.oktobrī 14:00 Dievk. Centrā. **5.novembrī** 13:30 Dievk. Centrā. **11.novembrī** 16:00 Valsts dibināšanas svinīga atcere Centrā. **26.novembrī** 13:30 Mirušo piemiņas Dievk. Centrā. **10.decembrī** 13:30 Adventa Dievk. Centrā. **24.decembrī** 15:00 Ziemsvētku Dievk. Norvēģu bazn.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East

Brunswick, NJ). Māc. Ieva Pušmucāne- Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com **22.oktobrī** 11:00 Dievk. ar dievg. Svētku pusdienas, atzīmējot **Draudzes Dievnāmam 50 & Reformācijai – 500.**

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ).

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY).

Manhatena, *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY).

15.oktobrī 10:00 Jonkeru bazn. Dievk. Māc. Saivars.

10:30 Salas bazn. Dievk. Māc. Saliņš.

13:30 *St. Andrew* bazn. Dievk. ar dievg. Māc. Saivars.

21.oktobrī 14:00 Manhatenā Dievk. Māc. Saliņš.

22.oktobrī 10:00 Jonkeru bazn. Dievk. Māc. Saivars.

10:30 Salas bazn. Dievk. Māc. Saliņš.

29.oktobrī 11:00 Jonkeru bazn. Reformācijas 500 g.jubilejas Dievk. ar dievg. Māc. Saliņš.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14450). **Dievk. notiek 14:00.** Diakone Linda Sniedze-Taggart. **29.oktobrī** Dievk.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI). Kontaktpersona *Mary Beth* Dzirnis: 989-781-1163, e-pasts: dzirnis@chartermi.net

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. **Dievk. notiek 12:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. **14.oktobrī** Dievk. ar dievg. **4.novembrī** Latvijas Valsts dibināšanas atceres Dievk. Svētku programma sarīkojumu telpās: uzstāsies grupa „4 vienā” no Latvijas. Pusdienas. Ieeja par ziedojumiem. **30.decembrī** Ziemsvētku Dievk. ar dievg. Ar svētku programmu uzstāsies San Diego Latviešu skoliņas bērni. Ciemosies Ziemsvētku vecītis.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katrā mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc Dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. Ī. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **15.oktobrī** laju vadīts Dievk. Atskats uz Sinodi. **22.oktobrī** angļu val. Dievk. Bībeles stunda. **29.oktobrī** Reformācijas 500! Pļaujas svētki, Dievk. ar dievg. Svinības un pusdienas nama zēl. Lūdzu pieteikties pie Maijas Atvaras (425-228-0750) vai pie Intas Wiest (425-678-8774).

• **Skenkedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart. **15.oktobrī** 14:00 Pļaujas svētku Dievk. ar dievg. Dz.grām.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00** *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707), kā arī Biedrības namā. **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **Kats 1. svētdienas Dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00. 15.oktobrī** Dievk. baznīcā. **22.oktobrī** Bībeles stunda. **29.oktobrī** Bībeles stunda. **3.novembrī** 11:00 dr.valdes sēde. **5.novembrī** Dievk. Biedrības namā. **12.novembrī** Bībeles stunda.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 647-986-5604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-

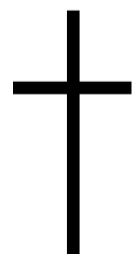
221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zaķīši. **Dievk. notiek 11:00.** Kafijas galds. **15.oktobrī** Pļaujas svētku Dievk. ar Sv.vak. Sprediķo viesis – māc. Mārtiņš Urdze no Latvijas. Dāmu komiteja aicina uz siltām pusdienām un māc. Urdzes stāstījumu par Liepājas Krusta draudzi. Ienākumi par labu Krusta draudzei. **18.oktobrī** Rīta svētbrīdis. **21.oktobrī** 9:00 dr.nama uzpošanas talka. **22.oktobrī** Dievk. ar Sv.vak. **25.oktobrī** Rīta svētbrīdis. 19:30 literārais vakars. **29.oktobrī** Dievk. **Rokvillē nenotiek.** 16:00 Nacionālajā katedrālē Vašingtonā **Reformācijas 500. jubilejas svētku sarīkojums.** Visi aicināti! **4.novembrī** 8:30 draudzes rīkotais gadskārtējais UTENIS! Info:Ināra Apine, tālr.: 703-790-0833, e-pasts: inarazaiga@yahoo.com. Dace Zalmane, tālr.: 703-442-8458, e-pasts: dzalmanis@yahoo.com

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. **28.oktobrī** 11:00 Pļaujas svētku Dievk. Māc. Igors Safins. Sekos mielasts.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut.dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Mūžībā aizgājusi

ANDA ANDERSONS,
dzim. ŪDRE

Dzimusi 1936. gada 25. augustā Rīgā, Latvijā,
mirusi 2017. gada 13. aprīlī Pasadinā, Kalifornijā

*Daudz ir Dieva dārzos ziedu,
Pacel acis: gaisma mirdz,
Tomēr skaistākais no visiem –
Mātes svētums, mātes sirds.
/V. Mora/*

Mīlestībā piemin
DĒLI FILIPS, MĀRTIŅŠ, PĒTERS AR ĢIMENI
(SIEVA REBECCA UN BĒRNI – FIONA UN JAAN)

Izvadīšana un urnas apbedīšana Oktobra kapu svētkos Katskiļos

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Latvijas basketbola izlases galvenais treneris – Arnis Vecvagars

Kā zināms, nesen par atkāpšanos no Latvijas izlases galvenā trenera amata paziņoja Ainars Bagatskis, kurš pēc tam arī norādīja, ka ar valstsvienību vajadzētu turpināt strādāt kādam no viņa palīgiem – Arnim Vecvagaram vai Artūram Višockim-Rubenim. Latvijas valstsvienību Bagatskis vadīja no 2010. gada, bet šogad viņa vadībā komanda sasniedza augstāko rezultātu, izcīnot piekto vietu Eiropas meistarsacīkstēs. Par jauno Latvijas vīriešu basketbola izlases galveno treneri 27. septembrī tika apstiprināts kādreizējais tās spēlētājs Arnis Vecvagars (attēlā).

Kopš 2014. gada Vecvagars bijis Latvijas jauniešu izlases galvenais treneris. Iepriekšējās pāris sezonas Vecvagars vadīja OlyBet Latvijas Basketbola līgas (LBL) komandu Jūrmalas Fēnikss.

FIBA noteiktā kārtība nāks par labu

Pasaules kausa izcīņā un Eiropas meistarsacīkstēs basketbolā kvalifikācijas turnīri turpmāk notiks klubu sezonas laikā īpašos izlašu "logos", nevis vasarās, kā tas bijis līdz šim. Latvijas Basketbola savienības (LBS) ģenerālsēkretārs Edgars Šneps sagaida, ka jaunajai kārtībai pielāgosies visas līgas un meistarsacīkstes, izņemot Eiropas basketbola līgu savienības (ULEB) Eirolīgu. Taču FIBA cer rast kompromisu

Pirms basketbola leģendu

uzņemšanas FIBA Slavas zālē dažādu valstu FIBA pārstāvji Šveicē tikās, lai apspriestu Eirolīgas vadības rīcību. Tāpat tika nolemts veikt izmaiņas kalendārā, cerot, ka ar Eirolīgu tiks rasta kopīga valoda un izlašu basketbols no tā necietīs. Basketbola sabiedrība cer, ka savu spēļu kalendāru jaunajai kārtībai pielāgos arī Eirolīga, kas savu atbildi varētu sniegt pēc tikšanās vēlāk.

Nacionālās izlases spēļu "logi" sezonas vidū mājās veicina interesi par basketbolu, kā arī nodrošina FIBA cita mēroga televīzijas līgumus un citus kontraktus, kas ienākumus ļauj pārdalīt arī nacionālajām federācijām. FIBA un Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) vienošanās paredz samazināt spēlētāju slodzi vasarā, kā rezultātā NBA neiebilst pret basketbolistu dalību lielajos starptautiskajos turnīros. Jaunā sistēma līdzšinējo papildu 20 procentu slodzi klubu spēlētājiem samazinās līdz pieciem vai sešiem procentiem, ja skaita papildu treniņus un spēles, paskaidroja Šneps.

Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) pirmssezonas pārbaudes spēli ASV izlaida **Kristaps Porziņģis**, bet Ņujorkas *Knicks* bez viņa ar 95:117 zaudēja Hjūstonas *Rockets*. Porziņģis nepabeidza *Knicks* iepriekšējo pārbaudes spēli, nosēžot otro puslaiku uz soliņa. Kā skaidroja pats basketbolists, viņam sāpējais gurns labajā pusē, tādēļ treneri nav riskējuši ar viņa iesaistīšanu spēles turpinājumā.

Par Maira Brieža nākamajām cīņām

Pasaules boksa superserijas pusfinālu sasniegušais Mairis Briedis nākamo cīņu pret ukraiņu Oleksandru Usiku aizvaidīs pagaidām vēl nenosauktā pilsētā, tomēr Latvijas bokseris Latvijas Televīzijas raidījumā *Rīta panorāma* uzsvēra, ka duelis par vietu finālā, ļoti iespējams, arī notiks Rīgā. Cīņas sarīkošanai pašlaik ir trīs potenciālas mājvietas. Sagaidāms, ka Brieža un Usika cīņa notiks 20. janvārī, bet par tās norises vietu rīkotājiem vēl jāpieņem lēmums. Briedis uzsvēra, ka, pateicoties skatītāju atsaucībai uzvarētājā iepriekšējā mačā pret Maiku Peresu, arī nākamais pretinieks, iespējams, mēros ceļu uz *Arēnu Rīga*. Tiesa, tas nav vienīgais scenārijs. "Ļoti liela iespējamība, ka nākamā cīņa būs Latvijā. Varbūt arī Vācijā vai Kijevā. Trīs iespējas," teica Briedis.

Pēc nesen uzvarētās cīņas pret kubieti Peresu Mairis jūtas labi un uzskata, ka viss ir kārtībā. Bokseris uzsvēra, ka tāda ne īpaši izdevusies cīņa bija vajadzīga, lai saprastu, ka ir lietas, kas gatavošanās procesā jāpamaina. "Labāk nesmuki vinnēt nekā smuki zaudēt," sacīja Briedis. Viņš uzsvēra, ka pretī bija augstas klases bok-

seris, un aizstāvēt Pasaules Boksa padomes (WBC) čempiona titulu nebija viegli. Bokserim ļoti no svara ir psiholoģiskā gatavība, kas var ietekmēt arī fizisko pašsajūtu, turklāt jāpārvar spriedze, kas ir neizbēgama plašās auditorijas priekšā. Treniņi un cīņa ir divas psiholoģiski dažādas lietas, atgādināja Latvijas bokseris. Briedis pret Perusu lielāko cīņas daļu boksejis, redzot tikai ar vienu aci, jo savainojuma dēļ ar otru neko nevarēja saskatīt. "Ar tādu brūci deviņus raundus izdevās nocīnīties. Bija jāpieņem domā pie situācijas, nevarēja vairs justies tik brīvi," viņš paskaidroja.

Aleksandrs Usiks

Usiks ir Briedim zināms pretinieks, olimpiskais, Eiropas un pasaules čempions. Tā kā nākamais gatavošanās posms būs novembrī un decembrī, kas Latvijā nav tas tikamākais gada laiks, Brieža komanda varbūt pirmoreiz dosies gatavoties ārzemēs. Plāni būs zināmi tuvākajā laikā. Savukārt boksa treneris Sandis Kleins pastāstīja, ka Briedim vēl mazliet jāatpūšas pēc cīņas, kur pirmajos raundos no plānotā pilnīgi nekas neizdevās, bet trešā raundā sākumā situāciju vēl sarežģīja acs trauma. Sanāca cīņa kā pa viņiem, bet jebkuru bokseri var uzvarēt, tikai pareizi jā sagatavojas, uzsvēra treneris. Gatava treniņu plāna nākamajai cīņai vēl nav, bet jau drīzumā Briedis sāks metodiski gatavoties duelim pret Usiku.

Futbols

Latvijas futbola izlase 2018. gada Pasaules kausa (PK) izcīņas kvalifikācijas cikla priekšpēdējā spēlē viesos spēlēja neizšķirti 0:0 ar Fēru salu futbolistiem, tādējādi pārtraucot deviņu zaudējumu seriju.

Latvijas valstsvienība joprojām nespēj tikt pie uzvaras. Iepriekšējais panākums tika gūts pagājušā gada 6. septembrī Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas pirmajā spēlē pret Andoru, bet pēc tam nu jau

Spēles moments

desmit cīņās pēc kārtas uzvaras garša nav izjusta.

Citas spēles mūsu grupā: Andora – Portugale 0:2 (0:0), Šveice – Ungārija 5:2 (3:0).

Turnīra tabula pirms pēdējās kārtas. Komanda, vārtu starpība, punkti.

1. Šveice	18:3	24
2. Portugale	28:4	21
3. Ungārija	11:9	10
4. Fēru salas	4:15	9
5. Latvija	3:18	4
6. Andora	2:17	4

DAŽOS VĀRDOS

• Latvijas tenisa pirmā rakete un šā gada *French Open* čempione **Aļona Ostapenko** jaunākajā publicitātajā WTA rangā pakāpusies vēl par vienu vietu un tagad ir planētas septītā rakete. Līderes godu pirmo reizi karjērā pārņēmusi rumāniete Simona Halepa.

• Latvijas spēkavīrs **Dainis Zāģeris** Polijā izcīnīja otro vietu prestižo *Arnold Pro Strongman* sacensību kvalifikācijas seriā. Līdz ar to Zāģeris ieguvis iespēju piedalīties arī *Arnold Pro Strongman* kvalifikācijas seriā Austrālijā.

• Francijas pilsētā Marseļā notikušajās pasaules meistarsacīkstēs 10 dejās (5 Standardejas + 5 Latīņamerikas dejas) Latvijas dejojāji **Marts Puniņš** un **Dana Jākobsone** 36 pāru konkurencē ieguva 8. vietu.

• Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas spēli futbolā Kaizerslauternā starp Vācijas un Azerbaidžānas izlasēm (5:1) tiesāja Latvijas arbitrs **Andris Teikmanis**.

• Latvijas konkūra jātnieks **Kristaps Neretnieks** ar zirgu For Fan Tallinā izcīnīja trešo vietu Pasaules kausa divu zvaigžņu posma *Grand Prix* maršrutā. Pamata maršrutu bez kļūdām veica trīs sportiskie pāri, bet pārlēkšanā kļūdījās vienīgi Neretnieks, līdz ar to viņam trešā vieta. Vēl šajā maršrutā 22. vietu izcīnīja Mārtiņš Pilders ar zirgu Kavallo, bet attiecīgi 25. un 26. vietā starp 29 ieskaiti guvušajiem duetiņiem bija jātnieki Dainis Ozols un Andis Vārna.

• Indonēzijā risinās pasaules junioru meistarsacīkstes **badmintonā**. Latvijai sacensībās pārstāv Artūrs Ķelpe, Mairis Loiko un Ardis Daniels Bedrītis. Komandu sacensībās tiek aizvadītas puīšu un meiteņu vienspēles, kā arī puīšu, meiteņu un jauktā dubultspēle. Latvijas badmintonisti zaudēja pirmajās divās cīņās – pret Makao 2:3, pret Angliju 1:4.

• Šveicē risinās Eiropas meistarsacīkstes **kērlingā**. Latvijas vienība ar 10:3 pārspēja Brazīlijas un ar 6:2 – Baltkrievijas spēlētājus.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS